

แนวทฤษฎีวิทยา C 31/56

1.	C layer	ชั้นซี	ชั้นใด ๆ ก็ตามที่ไม่รวมชั้นหินแข็งเป็นชั้นที่ไม่ค่อยได้รับอิทธิพลจากกระบวนการทางดินและขาดสมบัติของการเป็นชั้นโอ เอ อี หรือบี ส่วนใหญ่เป็นชั้นดินแร่ ชั้นลิมนิค (limnic layer) ก็ถือว่าเป็นชั้นนี้ด้วย ปรกติถือว่าเป็นชั้นวัตถุต้นกำเนิดดิน ซึ่งประกอบด้วยหินที่ผุพังอยู่กับที่ (weathering) หรืออาจเป็นตะกอนต่าง ๆ ปัจจุบันได้รวมถึงสารจำพวกคาร์บอนเนต ยิปซัม และตะกอนที่อยู่ในสภาพรีดิวซ์ด้วย <i>ดู soil horizon ประกอบ</i>
2.	cable tool drilling	การเจาะแบบสายสลิง	วิธีการเจาะแบบหนึ่งซึ่งใช้หัวเจาะกระแทกหรือหัวเจาะรูปสิ่ว โดยใช้สายสลิงยกหัวเจาะขึ้นและปล่อยลงมาให้กระแทกหรือตัดหินออก เศษชิ้นของหินในหลุมเจาะจะถูกนำขึ้นมาโดยใช้กระบอกลูกเต๋ออย่าง
3.	cabochon cut	เจียรระโนแบบหลังเบี้ย	รูปแบบเจียรระโนรัตนชาติที่มีส่วนบนขัดเงาโค้งมน ส่วนล่างเป็นฐานแบนราบหรือโค้งมนเล็กน้อย มักนิยมเจียรระโนรัตนชาติที่ค่อนข้างทึบแสง หรือโปร่งแสงแต่ไม่โปร่งใส หรือที่มีรอยร้าวมาก นอกจากนั้น ยังใช้เป็นรูปแบบเจียรระโนรัตนชาติที่มีสมบัติปรากฏการณ์พิเศษทางแสง (chatoyant effect) เช่น แก้วตาแมว (cat's eye) สาแหรกหรือสตาร์ (asterism)
4.	cafemic	-คาเฟมิก	คำที่ใช้เรียกกลุ่มหินอัคนีหรือแมกมาที่ประกอบด้วยแคลเซียมเหล็ก และแมกนีเซียม 10/56
5.	Cainozoic Era	มหายุคไคโนโซอิก	<i>ดู Cenozoic Era</i> 40/55

6.	calc	แคลก์	คำอุปสรรค (prefix) ที่ใช้ในความหมายว่า “ปูน” ซึ่งโดยทั่วไปใช้เมื่อแร่ หิน หรือหินเดิม ประกอบด้วยแคลเซียมคาร์บอเนต
7.	calc-alkalic series	ชุดหินแคลก์-แอลคาลิก	๑. หินอัคนีที่ประกอบด้วยซิลิการ้อยละ ๕๖-๖๑ และมีแคลเซียมออกไซด์ปริมาณใกล้เคียงหรือเท่ากับโซเดียมออกไซด์ร่วมกับโพแทสเซียมออกไซด์ <i>ดู calcic series ประกอบ</i> ๒. หินอัคนีที่ประกอบด้วยกลุ่มแร่เฟลด์สปาร์ชนิดแอลซิโอเคลส
8.	calcarenite*	หินปูนเนื้อทราย	หินปูนที่มีชิ้นส่วนของสารคาร์บอเนตขนาดเม็ดทราย (๐.๖๒๕-๒ มิลลิเมตร) เป็นองค์ประกอบส่วนใหญ่
9.	calcareous	-เนื้อปูน	สารที่มีแคลเซียมคาร์บอเนตผสมอยู่ไม่เกินร้อยละ ๕๐ เช่น หินดินดานเนื้อปูน (calcareous shale) หินทรายเนื้อปูน (calcareous sandstone)
10.	calcareous algae	สาหร่ายเนื้อปูน	สาหร่ายทะเล (seaweed) ซึ่งมีโครงสร้างเป็นสารแคลเซียมคาร์บอเนต <i>ดู coralline algae ประกอบ</i>
11.	calcareous ooze	เลนเนื้อปูน	ตะกอนทับถมกันสมุทรที่มีซากสิ่งมีชีวิตซึ่งเป็นสารเนื้อปูนอย่างน้อยร้อยละ ๓๐
12.	calcareous tufa	ทูปาเนื้อปูน	<i>ดูคำอธิบายใน tufa</i>
13.	calcic series	ชุดหินแคลซิก	หินอัคนีที่ประกอบด้วยซิลิกามากกว่าร้อยละ ๖๑ และมีแคลเซียมออกไซด์ปริมาณใกล้เคียงหรือเท่ากับโซเดียมออกไซด์ร่วมกับโพแทสเซียมออกไซด์ <i>ดู calc-alkalic series ประกอบ</i>
14.	calcification	๑. การแทนที่ด้วยปูน	การที่แคลเซียมคาร์บอเนตเข้าแทนที่หรือพอกส่วนเดิมของพืช สัตว์ หรือแร่
15.	calcification	๒. การสะสมสารคาร์บอเนต	(<i>ปฐพีวิทยา</i>) การสะสมแคลเซียมคาร์บอเนตในดินชั้นล่าง ซึ่งเป็นกระบวนการเกิดดิน ในบริเวณที่มีหินปูนปริมาณมาก สภาพภูมิอากาศแห้งแล้ง และค่อนข้างแห้งแล้ง ปริมาณฝนมักไม่เกิน ๒๕

			นิ้วต่อปี การไหลซึมของน้ำมีไม่มากนัก
16.	calcilutite	หินปูนเนื้อแป้ง	หินปูนหรือหินโดโลไมต์ซึ่งประกอบด้วยชั้นส่วนหินคาร์บอเนตที่มีขนาดละเอียดมากขนาดทรายแป้งและ/หรือขนาดเคลย์ หรือมีเม็ดดินมากกว่าร้อยละ ๕๐ <i>ดู calcarenite และ calcirudite ประกอบ</i>
17.	calcimicrite	หินแคลซิมิโครต์	หินปูนชนิดหนึ่งประกอบด้วยอนุภาคขนาดเล็กที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางน้อยกว่า ๒๐ ไมครอน เนื้อปูนประกอบด้วยองค์ประกอบจุลผลึกมากกว่าองค์ประกอบมวลรวมคาร์บอเนต
18.	calcination	การเผาให้แตกตัว	การให้ความร้อนแก่สสารจนถึงอุณหภูมิที่สสารนั้นแตกตัว เช่น การเผาหินปูนจะได้ผงปูนขาวและแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ หรือการเผาypsum จะเสียอณูของน้ำ
19.	calcirudite	หินปูนเนื้อกรวด	หินปูนหรือหินโดโลไมต์ซึ่งประกอบด้วยชั้นส่วนหินคาร์บอเนตที่มีขนาดใหญ่กว่าเม็ดทราย (ใหญ่กว่า ๒ มิลลิเมตร) มากกว่าร้อยละ ๕๐ <i>ดู calcarenite และ calcilutite ประกอบ</i>
20.	calcisiltite	หินปูนเนื้อทรายแป้ง	หินปูนซึ่งประกอบด้วยเศษชั้นแคลไซต์หรือหินเนื้อปูนที่มีขนาดทรายแป้ง
21.	calcitic dolomite	หินโดโลไมต์ปนปูน	หินโดโลไมต์ที่มีแคลไซต์ปนอยู่ร้อยละ ๑๐-๕๐
22.	calcitization	การเกิดแคลไซต์	๑. กระบวนการเกิดเป็นแคลไซต์ เช่นที่เกิดจากการแปรเปลี่ยนจากอะราโกไนต์ ๒. การแปรเปลี่ยนจากหินเดิมไปเป็นหินปูนโดยการแทนที่แร่เดิม เช่น ควอตซ์และเฟลด์สปาร์ในหินปูน หรือโดโลไมต์ในหินโดโลไมต์(หรือโดโลสโตน) ไปเป็นแคลไซต์
23.	calcium bentonite	แคลเซียมเบนทอไนต์	เบนทอไนต์ชนิดที่มีแคลเซียมไอออน (Ca^{2+}) เป็นตัวแลกเปลี่ยนหลัก มีสมบัติดูดซับได้มาก พองตัวได้ดีกว่าเคลย์ทั่วไป ใช้

			ประโยชน์ในการพอกจางและพอกสี ดู <i>bentonite</i> และ <i>sodium bentonite</i> ประกอบ
24.	calcium carbide	แคลเซียมคาร์ไบด์	ตัวที่ก่อให้เกิดแก๊สเมื่อผสมกับน้ำ มีสถานะเป็นของแข็ง ซึ่งได้จากการเผาปูนขาวหรือหินปูนกับคาร์บอน ภายใต้อุณหภูมิ ๒,๐๐๐ องศาเซลเซียส เมื่อทำปฏิกิริยากับน้ำจะให้แก๊สอะเซทิลีน (C_2H_2) ซึ่งติดไฟได้ หรือใช้ในการเชื่อมโลหะซึ่งผสมกับออกซิเจนจะให้อุณหภูมิเปลว ๒,๘๐๐ องศาเซลเซียส
25.	calcium carbonate	แคลเซียมคาร์บอเนต	สารประกอบที่ประกอบด้วยธาตุแคลเซียม คาร์บอน และออกซิเจน มีสูตรเคมี $CaCO_3$ เกิดตามธรรมชาติในรูปของแร่แคลไซต์และอะราโกไนต์ เป็นส่วนประกอบส่วนใหญ่ของหินปูน
26.	calcrete	แคลครีต	๑. หินกรวดมนที่ประกอบด้วยตะกอนผิวดินขนาดกรวดและทราย จับตัวกันแน่นเป็นมวลหินแข็งโดยมีวัสดุประสานเป็นแคลเซียมคาร์บอเนตที่ตกตะกอนมาจากน้ำที่ซึมผ่านชั้นหินหรือเกิดจากการที่แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์หนีออกไปจากสารละลายที่แฝงตัวอยู่ในชั้นดินแถบที่มีอากาศแทรก ๒. เปลือกแข็งของปูน ดู <i>caliche</i> ประกอบ
27.	calc-schist	หินแคลก์-ชีสต์	หินแปรริวขนานชนิดหนึ่ง ซึ่งแปรสภาพมาจากหินปูนเนื้อดิน
28.	calc-silicate rock	หินแคลก์-ซิลิเกต	หินแปรชนิดหนึ่งที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยแร่ที่มีแคลเซียมและซิลิกาเป็นองค์ประกอบ เช่น ไดออพไซด์ โวลลาสโทไนต์ เอพิโดต เกิดจากการแปรสภาพมาจากหินปูนเนื้อไม่บริสุทธิ์ หรือหินโดโลไมต์
29.	calc-sinter	หินคราบเนื้อปูน	ดู <i>travertine</i>
30.	caldera	แคลดีรา	แอ่งภูเขาไฟขนาดใหญ่รูปกระจาด เอียงชั้นลาดลงสู่กันเองซึ่งมักเป็นลานหรือเป็นที่ราบกว้าง บางแห่งอาจมีน้ำขังจนกลายเป็น

			ทะเลสาบ ส่วนใหญ่ขอบแอ่งมีลักษณะกลม แคลดีรามีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางใหญ่กว่าปากปล่องภูเขาไฟหลายเท่า <i>ดู explosion caldera และ collapse caldera ประกอบ</i>
31.	caldera complex	แคลดีราซับซ้อน	กลุ่มหินหลายชนิดที่เกิดอยู่ที่ใต้หรือบริเวณแอ่งยุบปากปล่องภูเขาไฟ ซึ่งประกอบด้วยผนังหินและผนังหินแทรกชั้น ลำหินอัคนี หินกรวดเหลี่ยมภูเขาไฟ หินละลาย ตะกอนภูเขาไฟ หินกรวดเหลี่ยมขนาดต่าง ๆ และหินผงรอยเลื่อน ฯลฯ
32.	Caledonian	คาลิโดเนียน	ช่วงเวลาช่วงหนึ่งในธรณีกาลซึ่งเกิดเทือกเขาใหญ่ขึ้นมา ๓ ระยะเวลาด้วยกัน ในแถบตะวันตกของกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย พาดผ่านสกอตแลนด์ไปจนถึงไอร์แลนด์ตะวันตกเฉียงเหนือ ช่วงเวลานี้มีอายุระหว่างยุคแคมเบรียนถึงยุคดีโวเนียนตอนแรก
33.	calf	ก้อนน้ำแข็งลอย	ชิ้นส่วนของน้ำแข็งขนาดเล็กที่ลอยอยู่ในน้ำ โดยแตกหักออกจากภูเขาน้ำแข็ง
34.	caliche	คาลิเช	<p>๑. ชั้นหินอย่างหนึ่งที่แทรกอยู่ระหว่างชั้นหินทั่วไปและมีสภาพแข็งอ่อนไม่เท่ากับชั้นหินที่อยู่ด้านบนและล่าง ซึ่งมีผลต่อเครื่องเจาะ อันอาจทำให้เจาะง่ายหรือยากขึ้น</p> <p>๒. ชั้นเปลือกแข็งที่ประกอบด้วยเกลือแคลเซียมจำพวกละลายน้ำได้กับหินกรวดมน เป็นต้น โดยทั่วไปพบเป็นชั้นบางนูนหรือชั้นหนาแข็งอยู่บนหรือใกล้ผิวหน้าของชั้นดินที่แข็งคล้ายหินในเขตแห้งแล้งและกึ่งแห้งแล้ง ชั้นคาลิเชเกิดสะสมตัวจากการระเหยของน้ำเกลือแคลเซียมที่ถูกดูดซึมผ่านซอกเล็กมาสู่ผิวดิน คำนี้ใช้กันอย่างกว้างขวางในทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศสหรัฐอเมริกาและในทวีปอเมริกาใต้ <i>ดู calcrete และ duricrust ประกอบ</i></p> <p>๓. ความหมายอื่น ๆ ยังมีอีกมาก เพราะในกลุ่มประเทศ</p>

			ละตินอเมริกา เช่น ในชิลีและเปรู หมายถึง ชั้นตะกอนที่มีสารเชื่อมพวกโซเดียมไนเตรต โซเดียมคลอไรด์ หรือเกลือที่ละลายได้อื่น ๆ และหมายถึงดินเหนียวที่ปิดอยู่บนสายแร่ทอง หรือหมายถึงดินขาวในรอยแตกร้าวของสายแร่ก็มี ในเม็กซิโกหมายถึง ดินขาวที่เกิดจากเฟลด์สปาร์ฟู หรือหมายถึงหินปูนแข็ง ในประเทศโคลัมเบีย หมายถึงสายแร่ที่เพิ่งพบ หรือใช้เรียกบริเวณ ๒ ฟากลานแร่ซึ่งเป็นดินเหนียว ทราย และกรวด
35.	caliper log	ผลบันทึกขนาดหลุม	การยั่งธรณีหลุมเจาะที่แสดงถึงขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของหลุมเจาะตามความลึก โดยใช้ก้ามวัดที่กางออกเพื่อวัดความกว้างของหลุมในขณะที่ดึงหัววัดขึ้นจากก้นหลุม มีความหมายเหมือนกับ <i>section-gage log</i>
36.	calorific value	ค่าความร้อน	ปริมาณความร้อนที่ได้จากการเผาไหม้เชื้อเพลิงตามปริมาณที่กำหนด ไม่ว่าจะเป็นของแข็งหรือของไหล ถ้าเผาไหม้ในปริมาตรที่คงที่เรียกว่า gross calorific value (Qn) และถ้าเผาไหม้ที่ความดันคงที่เรียกว่า net calorific value (Qp) มีหน่วยเป็นบีทียูต่อปอนด์ หรือแคลอรีต่อกรัม
37.	calthrate	แคลเทรต	สารประกอบที่โมเลกุลของสารชนิดหนึ่งถูกกักหรือขังไว้ในโครงสร้างผลึกของสารอีกชนิดหนึ่ง เช่น แก๊สมีเทนถูกขังไว้ในโครงสร้างผลึกของน้ำที่เย็นเป็นน้ำแข็งจึงเกิดเป็น มีเทนไฮเดรต (methane hydrate)
38.	calyx	เคลิกซ์	๑. ส่วนยอดของเปลือกปะการัง (corallite) มีลักษณะเป็นหลุมคล้ายกับถ้วย เป็นที่อยู่ของตัวปะการัง ๒. โครงสร้างคล้ายถ้วยในส่วนหัว (crown) ของโครนอยด์ ไม่นับส่วนที่ระโยงระยางออกจากปากถ้วย ประกอบด้วยแผ่นแคลไซต์ที่เชื่อมต่อกันเป็นรูปทรงกลมหุ้มห่อเนื้อเยื่อส่วนใหญ่ไว้ ดู

			<i>crinoid</i> ประกอบ
39.	camber	ปลายชั้นหินย้วย	โครงสร้างบนพื้นผิวในบริเวณที่ชั้นหินแข็งวางตัวในแนวราบ เกิดจากด้านข้างของชั้นหินแข็งที่โผล่ตัวโค้งย้วยลงตามแนวลาดของหุบเขา สาเหตุเกิดจากหินรองรับซึ่งมีลักษณะเป็นพลาสติกหรือมีเนื้ออ่อนกว่าชั้นหินเบื้องบนได้เลื่อนไหลออกไป เมื่อชั้นรองรับลดลงทำให้ชั้นหินย้วยตัวโค้งตามลงไป การย้วยตัวนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของเปลือกโลกโดยตรง 10/56
40.	Cambrian Period	ยุคแคมเบรียน	ยุคแรกของมหายุคพาลีโอโซอิก มีช่วงอายุตั้งแต่ ๕๔๑ ถึง ๔๘๕.๔ ล้านปีมาแล้ว เป็นยุคที่เริ่มพบซากสัตว์ทะเลที่ไม่มีกระดูกสันหลัง เช่น ปะการัง หอย ฟองน้ำ ไทรโลไบต์ (trilobite) หินที่เกิดในยุคนี้เรียกว่า หินยุคแคมเบรียน (Cambrian System) ดู <i>geologic time scale</i> ประกอบ 41/55
41.	camouflage	การแทนธาตุเวเลนซีเท่า	การที่ธาตุแฝง (trace element) เข้าแทนที่ธาตุหลัก (common element) หรือธาตุองค์ประกอบแร่ (mineral forming element) ที่มีเวเลนซีเดียวกันในแลตทิซผลึกหรือโครงสร้างผลึก เช่น Cd^{2+} หรือ Fe^{+} แทนที่ Ze^{+} ในสฟาเลอไรต์ ดู <i>capture ๑ และ admittance</i> ประกอบ
42.	camptonite	หินแคมป์โทไนต์	หินแลมโพรไฟร์ชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยแร่แพลจิโอเคลสและแร่ฮอร์นเบลนด์สีน้ำตาลเป็นแร่หลัก โดยปรกติแพลจิโอเคลสจะเป็นชนิดแลบราโดไรต์ และฮอร์นเบลนด์เป็นชนิดบาร์คิวิโคต์ 10/56
43.	canada balsam	กาวแคนาดา	กาวธรรมชาติซึ่งเป็นน้ำมันยาง (oleoresin) ชนิด สีเหลืองอมเขียว

			ที่สกัดจากยางต้นสนชนิดหนึ่ง ใช้สำหรับยึดติดตัวอย่างบนแผ่นกระจกเพื่อตรวจวิเคราะห์ด้วยกล้องจุลทรรศน์ โดยปรกติจะใช้กาวแคนาดาซึ่งมีค่าดัชนีหักเห ๑.๕๓๗
44.	candle coal; cannel coal	ถ่านหินเทียน	ถ่านหินชนิดหนึ่งซึ่งเกิดจากการสะสมตัวของสปอร์และละอองเรณูเป็นส่วนใหญ่ มีเนื้อละเอียดแน่นแข็ง สีดำถึงน้ำตาล รอยแตกเป็นรูปก้นหอย และน้ำมันคล้ายเทียนไข 10/56
45.	cannel coal; candle coal	ถ่านหินเทียน	ดู candle coal; cannel coal 10/56
46.	cannel shale	หินดินดานเนื้อเทียน	หินดินดานสีดำหรือหินน้ำมันที่เกิดจากการสะสมของเลนอินทรีย์ร่วมกับสารอนินทรีย์จำนวนมาก ที่สำคัญ เช่น ทราเยปิ้ง เคลย์ 10/56
47.	canopy	กะบังถ้ำ	พื้นที่เพดานถ้ำซึ่งมีหินพอก (flowstone) แขนงอยู่หลังจากตะกอนขนาดต่าง ๆ ที่สะสมอยู่เบื้องล่างถูกชะล้างออกไป (รอดเติมภาพประกอบ)
48.	canyon	๑. หุบผาชัน, แคนยอน	หุบผาชันเกิดเพราะน้ำไหลกัดเซาะจนเป็นร่องลึกลงไปเหลือหน้าผา ๒ ด้านสูงชัน พบอยู่ในพื้นที่ราบสูงหรือพื้นที่ภูเขาและมีแม่น้ำไหลผ่านด้านล่าง แคนยอนที่มีชื่อเสียงมาก ได้แก่ แกรนด์แคนยอน ที่แม่น้ำโคโลราโดไหลผ่าน ในสหรัฐอเมริกา แคนยอนแบบนี้อาจพบในบริเวณใต้ทะเลใกล้ปากน้ำ คำนี้มาจากคำ cañon ในภาษาสเปน ดู submarine canyon ประกอบ (ดูรูปที่ butte) 36/55
49.	canyon	๒. หุบเหวคาสต์	๒.๑ (ภูมิประเทศแบบคาสต์) ดู karst valley; nested sinkhole; solution valley

			๒.๒ (วิทยาภา) ทางน้ำในถ้ำที่มีลักษณะคล้ายหุบเหว 36/55
50.	cap rock	หินครอบ, หินกักกั้น	<p>๑. หินเนื้อแกร่งที่คลุมอยู่บนหินที่อ่อนกว่าเป็นตอน ๆ เนินยอดป้านที่ทรงรูปอยู่ได้ก็เพราะมีหินชนิดนี้ครอบอยู่ข้างบน <i>ดู butte ประกอบ</i></p> <p>๒. หินเนื้อตัน (impervious rock) ที่ปิดทับชั้นหินอุ้มน้ำหรือหินกักเก็บปิโตรเลียม</p> <p>๓. หินปราศจากแร่ที่คลุมทับสินแร่ไว้</p> <p>๔. ชั้นหินแอนไฮไดรต์และยิปซัม มีแคลไซต์ปะปนอยู่บ้าง และบางครั้งเป็นซัลเฟอร์ปิดทับอยู่บนโดมหินเกลือ (salt dome)</p>
51.	capable fault; active fault	รอยเลื่อนมีพลัง	<i>ดู active fault; capable fault</i>
52.	cape	แหลม	ส่วนใดส่วนหนึ่งของแผ่นดินที่ยื่นออกจากทวีปหรือเกาะขนาดใหญ่เข้าไปในทะเลหรือมหาสมุทร
53.	capillarity	การซึมตามรูเล็ก	การกระทำหรือสภาวะซึ่งทำให้ของเหลว เช่น น้ำถูกดึงขึ้นไปตามหลอดเล็ก ๆ ด้วยแรงดึงผิว
54.	capillary	๑. แบบเส้นผม	ลักษณะแร่ที่มีรูปเป็นเส้นละเอียดฝอยคล้ายเส้นผมหรือเส้นด้าย เช่น มิลเลอไรต์
55.	capillary	๒. รูเล็ก	คำที่ใช้กับกลุ่มท่อหรือช่องว่างที่มีช่องเปิดขนาดเล็กพอที่ของเหลวจะสามารถคงอยู่ได้ โดยที่ของเหลวนั้นถูกแรงดึงดูดระหว่างโมเลกุลของเหลว (cohesion) แรงดึงดูดในรูปของแรงดึงผิว (surface tension) และแรงดึงดูดระหว่างโมเลกุลของเหลวกับโมเลกุลของผนังท่อ (adhesion)
56.	capillary conductivity	สภาพนำของรูเล็ก	ความสามารถของน้ำหรือของเหลวที่ไหลผ่านเข้าไปในรูเล็กของดินหรือหินที่ไม่อิ่มตัว ทำให้ดินและหินมีความชื้นเพิ่มขึ้นจากศูนย์จนถึงจุดสูงสุด ซึ่งมีค่าเท่ากับสัมประสิทธิ์ของสภาพให้ซึมได้

			(permeability)
57.	capillary fringe	เขตอิมตัวเหนือระดับน้ำใต้ดิน	ชั้นที่อยู่ใต้เขตที่มีการระบายอากาศ ซึ่งอยู่เหนือระดับน้ำใต้ดิน และมีความดันน้อยกว่าบรรยากาศ มวลดินที่อยู่ในเขตนี้จะอยู่ในสภาวะอิมตัวหรือเกือบอิมตัว เนื่องจากแรงดึงของผิวน้ำในรูหรือช่องขนาดเล็ก
58.	capillary interstice	ซอกเล็ก	ช่องขนาดเล็กมากซึ่งเชื่อมต่อกันเป็นจำนวนมาก ทำให้น้ำถูกดูดซึมไว้ด้วยแรงดึงผิวจนมีระดับอยู่เหนือระดับน้ำปรกติ
59.	capillary migration; capillary movement	การเคลื่อนที่ในรูเล็ก	การเคลื่อนที่ของน้ำหรือของเหลวเนื่องจากแรงดึงผิว 10/56
60.	capillary movement; capillary migration	การเคลื่อนที่ในรูเล็ก	ดู capillary migration; capillary movement 10/56
61.	capillary pressure	ความดันในรูเล็ก	ความแตกต่างของความดันที่ผิวน้ำระหว่างของไหลซึ่งแตกต่างกัน ๒ ชนิด ที่เกิดขึ้นในซอกขนาดเล็กของหิน เนื่องจากแรงดึงผิวระหว่างของไหล ๒ ชนิดนั้น ค่าความแตกต่างนี้ขึ้นอยู่กับความโค้งของผิว
62.	capillary water	น้ำดูดซึม	น้ำที่ขังอยู่ในช่องขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางน้อยกว่า ๕๐ ไมครอน ซึ่งน้ำจำนวนนี้มีได้เป็นประโยชน์ต่อพืชทั้งหมด เพราะน้ำที่ขังอยู่ในช่องขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางน้อยกว่า ๐.๒ ไมครอน นั้น พืชไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้นน้ำที่เป็นประโยชน์ต่อพืชจะไม่เป็นน้ำที่อยู่ในช่องที่มีขนาดระหว่าง ๐.๒- ๕๐.๐ ไมครอน (ดูรูปที่ soil water)
63.	capture	๑. การแทนธาตุเวเลนซีต่ำ	การที่ธาตุแฝงเข้าแทนที่ธาตุหลักหรือธาตุองค์ประกอบแร่ที่มีเวเลนซีต่ำกว่าในแลตทิซผลึกหรือโครงสร้างผลึก เช่น Ca^{2+}

			แทนที่ Na^+ ในแคลซิโอเคลส <i>ดู camouflage และ admittance ประกอบ</i>
64.	capture	๒. ธารหลงแม่	<i>ดู piracy; stream capture</i>
65.	carapace	เปลือกสัตว์ขาปล้อง	เปลือกแข็งสร้างขึ้นด้วยสารไคติน สำหรับห่อหุ้มตัวของสัตว์ขาปล้อง เช่น แมลงปีกแข็ง ปู กุ้ง ออสตราคอต 10/56
66.	carat	กะรัต	หน่วยน้ำหนักรัตนชาติ ๑ กะรัต เทียบเท่ากับ ๐.๒๐๐ กรัม หรือ ๒๐๐ มิลลิกรัม หนึ่งในร้อยส่วนของกะรัต เรียก สตางค์ (point) เช่น ทับทิมหนัก ๐.๕๖ กะรัต หรือ ๕๖ สตางค์
67.	carbide	คาร์ไบด์	สารประกอบแร่ซึ่งประกอบด้วยคาร์บอนกับโลหะ เช่น โคฮีไนต์ (cohenite)
68.	carbon dating; carbon-14 dating; radiocarbon dating	การหาอายุจากคาร์บอนกัมมันตรังสี	<i>ดู carbon-14 dating; carbon dating; radiocarbon dating</i> 10/56
69.	carbon number	จำนวนคาร์บอน	จำนวนอะตอมของคาร์บอนในโมเลกุล
70.	carbon preference index (CPI)	ดัชนีคาร์บอนคูซี (ซีพีไอ)	อัตราส่วนของจำนวนคาร์บอนเลขคู่ของพาราฟินตั้งแต่ C_{24} - C_{34} ต่อจำนวนคาร์บอนเลขคี่ตั้งแต่ C_{25} - C_{35} ใช้วัดความพร้อมของหินต้นกำเนิดปิโตรเลียมในการให้น้ำมันหรือแก๊ส
71.	carbon ratio	อัตราส่วนคาร์บอน	๑. อัตราส่วนของคาร์บอนคงที่ในถ่านหินต่อผลรวมของปริมาณคาร์บอนคงที่กับสารระเหย แสดงผลเป็นร้อยละ ๒. อัตราส่วนของไอโซโทปคาร์บอนที่มีอยู่ทั่วไป (C^{12}) ต่อไอโซโทปคาร์บอนที่หายาก (C^{13} หรือ C^{14})
72.	carbon-14	คาร์บอน-๑๔	<i>ดูคำอธิบายใน carbon-14 dating; carbon dating; radiocarbon dating</i> อาร์เรย์ตามรูปแบบ

73.	carbon-14 dating; carbon dating; radiocarbon dating	การหาอายุจากคาร์บอน กัมมันตรังสี	<p>การหาอายุของซากดึกดำบรรพ์ น้ำบาดาล วัตถุโบราณ เป็นต้น โดยหาปริมาณของคาร์บอน-๑๔ ที่มีอยู่ในวัตถุนั้น วิธีนี้เหมาะสำหรับหาอายุของวัตถุที่มีอายุสูงสุดประมาณ ๕๐,๐๐๐ ปี</p> <p>คาร์บอน-๑๔ คือ คาร์บอนที่มีกัมมันตรังสี มีมวลอะตอม ๑๔ มีครึ่งชีวิต (half-life) ๕,๖๐๐ ปี เกิดขึ้นในบรรยากาศชั้นบน เนื่องจากรังสีคอสมิกไปชนนิวเคลียสของธาตุไนโตรเจน คาร์บอน-๑๔ จะถูกออกซิไดส์ไปเป็นคาร์บอนไดออกไซด์และเข้าไปสู่วงจรคาร์บอนของโลก สิ่งมีชีวิตได้คาร์บอน-๑๔ ไว้จากการสังเคราะห์แสงของพืช หลังจากสิ่งมีชีวิตตายหรือถูกฝังอยู่ในตะกอนจะไม่มี การเก็บคาร์บอนไดออกไซด์อีก และคาร์บอน-๑๔ ที่มีอยู่ก็จะ สลายตัวลดลงด้วยอัตราที่สามารถทราบได้ ดังนั้นอายุของชิ้นไม้ที่ ถูกฝังหรือกระดูกในหลุมฝังศพ พืชในที่ลุ่มสนุ่น และเปลือกหอยใน พื้นที่ท้องมหาสมุทรก็จะหาได้โดยการหาสัดส่วนของคาร์บอน-๑๔ ต่อคาร์บอนทั้งหมดที่มีอยู่ในวัตถุนั้น วิธีหาอายุนี้ ดร.ดับเบิลยู. เอฟ. ลิบบี (Dr. W.F. Libby) เป็นผู้ค้นพบ</p> <p>10,11/56</p>
74.	carbonaceous	๑. -เนื้อถ่าน, -เนื้อ คาร์บอน	คำใช้กับหินหรือตะกอนที่มีปริมาณคาร์บอนสูงหรือเป็นถ่าน
75.	carbonaceous	๒. -เนื้อสารอินทรีย์	คำใช้กับตะกอนที่ประกอบด้วยสารอินทรีย์
76.	carbonado	คาร์บอนาโด	มวลรวมทึบแสงซึ่งประกอบด้วยอนุภาคเพชรขนาดเล็กมาก สีเทา เข้มถึงดำ มีโครงสร้างแบบเม็ดละเอียดยิบ และไม่มีระนาบแนวแตกเรียบ ทำให้มีความเหนียวเป็นพิเศษ ใช้ประโยชน์เป็นเพชรอุตสาหกรรม มีความหมายเหมือนกับ <i>black diamond</i> ดู <i>bort</i> และ <i>ballas</i> ประกอบ

77.	carbonate rock*	หินคาร์บอเนต	หินที่ประกอบด้วยแร่จำพวกคาร์บอเนต วัดโดยน้ำหนักตั้งแต่ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป เช่น หินปูน โดโลไมต์ คาร์บอเนไทต์
78.	carbonation	การเกิดคาร์บอเนต	<p>๑. กระบวนการผุพังทางเคมีแบบหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของแร่ที่มีแคลเซียม แมกนีเซียม โพแทสเซียม โซเดียม และเหล็ก เป็นส่วนประกอบ โดยมีคาร์บอนไดออกไซด์และน้ำไปทำปฏิกิริยาให้เกิดเป็นแร่คาร์บอเนตหรือไบคาร์บอเนตของโลหะข้างต้น</p> <p>๒. การแปรเปลี่ยนเนื่องจากน้ำร้อน (hydrothermal alteration) แบบหนึ่ง ซึ่งมีกระบวนการหลักคือ การเติมคาร์บอนไดออกไซด์ เป็นผลให้เกิดแร่คาร์บอเนตทุติยภูมิขึ้นในหินท้องที่ โดยทั่วไปเกิดในหินอัคนีชนิดเป็นกลางถึงหินอัคนีชนิดเบส</p>
79.	carbonatite	หินคาร์บอเนไทต์	<p>๑. หินคาร์บอเนต ซึ่งโดยทั่วไปเกิดร่วมกับหินคิมเบอไรต์และหินแอลคาไล เดิมมีทัศนะเกี่ยวกับกำเนิดของหินชนิดนี้อยู่หลายแบบ เช่นว่า มีกำเนิดมาจากแมกมา จากสารละลายของน้ำแร่ร้อน หรือจากการเปลี่ยนที่ของแก๊ส แต่ปัจจุบันมีข้อพิสูจน์แน่ชัดแล้วว่ามีกำเนิดมาจากแมกมา หินคาร์บอเนไทต์อาจให้แหล่งแร่ที่สำคัญ เช่น ยูเรเนียม ทอเรียม ทองแดง</p> <p>๒. ในวิชาหินชั้นหมายถึง หินปูนและโดโลไมต์</p>
80.	Carboniferous Period*	ยุคคาร์บอนิเฟอรัส	ยุคที่ ๕ ของมหายุคพาลีโอโซอิก อยู่ระหว่างยุคดีโวเนียนกับยุคเพอร์เมียน มีช่วงอายุตั้งแต่ ๓๔๕-๒๘๐ ล้านปีมาแล้ว เป็นยุคที่เริ่มมีพืชมีเมล็ด สุน เฟิร์น สัตว์เลื้อยคลานชนิดแรก และแมลง เนื่องจากพบถ่านหินมากจึงถือเป็นยุคถ่านหิน หินที่เกิดในยุคนี้เรียกว่า หินยุคคาร์บอนิเฟอรัส (Carboniferous System)
81.	Carboniferous	ยุคคาร์บอนิเฟอรัส	ยุคที่ ๕ ของมหายุคพาลีโอโซอิก อยู่ระหว่างยุคดีโวเนียนกับยุค

	Period*		เพอร์เมียน มีช่วงอายุตั้งแต่ ๓๕๘.๙–๒๙๘.๙ ล้านปีมาแล้ว เป็นยุคที่มีออกซิเจนในบรรยากาศมากยิ่งขึ้น สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกแพร่กระจาย เริ่มมีสัตว์เลื้อยคลานชนิดแรก แมลงมีปีก และป่าไม้เนื่องจากพบถ่านหินมากจึงถือเป็นยุคถ่านหิน หินที่เกิดในยุคนี้เรียกว่า หินยุคคาร์บอนิเฟอรัส (Carboniferous System) <i>ดู geologic time scale ประกอบ</i> 40/55
82.	carbonification; coalification	การแปรสภาพเป็นถ่านหิน	<i>ดู coalification; carbonification</i>
83.	carbonization	การเพิ่มคาร์บอน	๑. ในกระบวนการแปรสภาพเป็นถ่านหิน หมายถึงการที่สารอินทรีย์ซึ่งยังคงสภาพอยู่ และผลผลิตจากการสลายตัวทางชีวเคมี เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ซากพืชหรือสัตว์ถูกทับถมจมลงตามความลึก จนถึงขั้นตอนที่สมบูรณ์ของการเปลี่ยนเป็นคาร์บอน ณ ที่นั้น <i>ดู coalification; carbonification ประกอบ</i> ๒. กระบวนการผลิตถ่านโค้ก โดยการเผาถ่านหินภายใต้สภาวะขาดออกซิเจน ซึ่งทำให้สารระเหยถูกขับออกไปในรูปของแก๊ส ทาร์ และน้ำมัน สิ่งที่เหลืออยู่จะเป็นสารประกอบคาร์บอนคงที่และเถ้าที่หลอมละลายเป็นมวลเดียวกัน เรียกว่า ถ่านโค้ก 10,11/56
84.	carbon–ratio theory	ทฤษฎีอัตราส่วนคาร์บอน	ทฤษฎีที่ตั้งขึ้นโดยมีหลักว่าค่าถ่วงจำเพาะเอพิโอจะผกผันกับอัตราส่วนคาร์บอนของถ่านหิน ณ ที่นั้น ในขณะที่มีการแปรสภาพสูงขึ้นปริมาณเป็นร้อยละของคาร์บอนคงที่ในถ่านหินจะเพิ่มขึ้น ทำให้ได้น้ำมันที่เบาขึ้น เพราะค่าถ่วงจำเพาะเอพิโอสูงขึ้นหรือมีสารระเหยไฮโดรคาร์บอน (แก๊ส) มากขึ้น

85.	carborundum	คาร์บอนรันดัม	ชื่อทางการค้าของสารสังเคราะห์จำพวกซิลิกอนคาร์ไบด์ ซึ่งใช้เป็นสารขัดสีและวัสดุทนไฟ คำนี้มีความเหมือนกันกับแรมมอยเซอไนต์
86.	cardinal	-คาร์ดินัล	๑. เกี่ยวกับบริเวณของแนวหับเผย (hinge line) ในสัตว์ที่มีเปลือกสองฝา เช่น หอยกาบคู่ ๒. เกี่ยวกับการแบ่งช่องว่างภายในลำตัวของกลุ่มปะการังเดี่ยว (solitary coral) <i>ดู cardinal tooth และ cardinal septum ประกอบ</i> 10/56
87.	cardinal fossula	ช่องว่างคาร์ดินัล	<i>ดูคำอธิบายใน cardinal septum</i> 10/56
88.	cardinal septum	ผนังแยกคาร์ดินัล	ผนังซึ่งแบ่งช่องว่างภายในลำตัวของปะการังเดี่ยว พัฒนาขึ้นเป็นชุดแรกในลักษณะของสมมาตรด้านข้าง ผนังแยกคาร์ดินัลแยกออกจากกันได้โดยมีผนังย่อยเกิดขึ้นขนาดอยู่ ๒ ข้างในลักษณะสมมาตรด้านข้างเช่นเดียวกัน ลักษณะของผนังแยกคาร์ดินัลสามารถใช้ในการจำแนกชนิดของปะการังได้วิธีหนึ่ง โดยผนังแยกคาร์ดินัลของกลุ่มปะการังหกช่อง (scleractinian) จะเจริญเติบโตเหมือนกันทั้งหมด แต่กลุ่มปะการังหน่อ (rugose coral) ผนังแยกคาร์ดินัลหนึ่งจะหยุดการเจริญเติบโตทำให้เกิดเป็นช่องว่างขนาดใหญ่ผิดปกติขึ้นเรียกว่า ช่องว่างคาร์ดินัล (cardinal fossula) <i>ดูรูปประกอบ</i> รูป

			<p>ก. กลุ่มปะการังหกช่อง ข. กลุ่มปะการังหน่อ</p> <p>I หมายถึง ผนังแยกคาร์ดินัล</p> <p>C หมายถึง ผนังแยกคาร์ดินัลที่หยุดการเจริญเติบโต</p> <p>2, 3, 4 หมายถึง ผนังย่อย</p> <p>1, 2, 3, 4, x หมายถึง ผนังย่อย</p> <p>A, C, L, K หมายถึง ผนังแยกคาร์ดินัล</p> <p>ผนังแยกคาร์ดินัล</p> <p>10/56</p>
89.	cardinal tooth	แ่งสบเปลือกคาร์ดินัล	<p>เดือยและร่องที่อยู่บนแนวหับเผยของสัตว์ที่มีเปลือกสองฝา เช่น หอยกาบคู่ (pelecypod) และแบรคิโอพอด มีหน้าที่ทำให้เปลือกทั้งสองประกบเข้ารอกันพอดีไม่ลื่นหลุดออกจากกัน</p> <p>10/56</p>
90.	carlsbad twin	ผลึกแฝดแบบคาลส์บาด	<p>ผลึกแฝดแบบหนึ่งซึ่งพบทั่วไปในแร่เฟลด์สปาร์ โดยเฉพาะชนิดออร์โทเคลส ผลึกคู่แฝดจะเชื่อมต่อกันด้วยระนาบซึ่งขนานกับแกนตั้ง จึงอาจถือได้ว่าแกนผลึกแฝดคือ แกน c ผลึกแฝดแบบคาลส์บาดประกอบด้วยผลึก ๒ ผลึก ซึ่งมักมีส่วนประกอบแตกต่างกัน อันเป็นปัจจัยค่อนข้างสำคัญสำหรับใช้วินิจฉัยแร่ออร์โทเคลสจากแร่แพลจิโอเคลสด้วยตาเปล่า รวมทั้งการวินิจฉัยเบื้องต้นด้วยกล้องจุลทรรศน์ได้อย่างรวดเร็ว</p>
91.	carnivore	สิ่งมีชีวิตกินสัตว์	<p>สิ่งมีชีวิตซึ่งดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยการกินเนื้อสัตว์อื่น ๆ หรือซากสัตว์เป็นอาหาร</p> <p>10/56</p>
92.	carotenoid	แคโรทีนอยด์	<p>ไอโซพรีนอยด์ไฮโดรคาร์บอนที่มีคาร์บอน ๔๐ อะตอม มีสีแดงถึง</p>

			เหลือง พบในพืชและสาหร่าย แคโรทีนอยด์ที่สำคัญ คือ บีตาแคโรเทน (β -carotane) ซึ่งพบมากในน้ำมันที่มาจากสารอินทรีย์ในทะเลสาบ
93.	cascade	๑. หล่นชั้นหิน	ชั้นหินที่โค้งงอเป็นกลุ่มของรอยคดโค้งนอนทับ ที่เลื่อนลงโดยแรงโน้มถ่วงตามด้านข้างของชั้นหินโค้งรูปประทุน ทำให้ชั้นหินลดหลั่นกันคล้ายขั้นบันได (รอเพิ่มภาพประกอบ)
94.	cascade	๒. หล่นน้ำตก	กลุ่มของน้ำตกเล็ก ๆ ที่อยู่ชิดกัน หรือแก่งที่ชันมาก
95.	cascade fold	รอยคดโค้งเป็นหล่น	รอยคดโค้งของชั้นหินที่มีลักษณะพับไปพับมาทบกันลดหลั่นลงตามรูปโค้งของชั้นหินโค้งรูปประทุน เกิดจากการยุบตัวลงมาตามส่วนข้างของชั้นหินโค้งรูปประทุนด้านหนึ่ง อันเนื่องมาจากแรงโน้มถ่วงของโลก 2/56 ตรวจสอบแล้ว
96.	cased hole	หลุมท่อกร	หลุมเจาะที่ใส่ท่อกรและซีเมนต์เรียบร้อยแล้ว ดู <i>open hole ประกอบ</i>
97.	case-hardening	การเคลือบแข็ง	การที่ผิวของหินซึ่งมีรูพรุน โดยเฉพาะพวกหินทรายหรือหินทัฟฟ์ ถูกฉาบด้วยตัวประสานหรือด้วยเคลือบหินทะเลทราย (desert varnish) ซึ่งเกิดจากการระเหยของสารละลายแร่ ดู <i>desert varnish ประกอบ</i>
98.	casing	ท่อกร	ท่อโลหะที่ใช้ใส่ลงไปหลุมเจาะหรือบ่อเจาะในระหว่างการเจาะหรือหลังการเจาะ แล้วอัดซีเมนต์เข้าไปเพื่อให้อยู่กับที่ เป็นท่อที่ป้องกันข้างหลุมหรือบ่อไม่ให้เป็นโพรง ป้องกันการสูญเสียน้ำโคลนเจาะ หรือป้องกันของไหลที่ไม่ต้องการจากชั้นหินพรุนเข้าสู่หลุมเจาะ ปัจจุบันท่อโลหะอาจเป็นท่อพลาสติก ซึ่งจะใช้กับหลุมเจาะน้ำบาดาลที่เป็นหลุมตื้น ในกรณีการเจาะแบบบังกาหรือเจาะ

			กระแทกไม่จำเป็นต้องอัดซีเมนต์เข้าไป
99.	casing- head gas	แก๊สความดันต่ำ	แก๊สธรรมชาติที่ผลิตจากแหล่งกักเก็บน้ำมัน ซึ่งประกอบด้วยไฮโดรคาร์บอนเหลว เป็นแก๊สความดันต่ำที่ได้จากส่วนบนของท่อกรุในหลุมน้ำมัน
100.	cast	๑. รูปพิมพ์ ตะกอนหรือแร่ที่เข้าไปบรรจุอยู่ในรอยพิมพ์ธรรมชาติ (natural mold) ของซากดึกดำบรรพ์ที่เคยมีอยู่ในหินนั้น ทำให้มีรูปร่างเหมือนเปลือกหรือโครงร่างของซากดึกดำบรรพ์นั้น ๆ รูปพิมพ์เป็นการหล่อที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ดู <i>natural mold</i> ประกอบ	๑. รูปพิมพ์ ตะกอนหรือแร่ที่เข้าไปบรรจุอยู่ในแม่พิมพ์ธรรมชาติ (natural mold) ของซากดึกดำบรรพ์ที่เคยมีอยู่ในหินนั้น ทำให้มีรูปร่างเหมือนเปลือกหรือโครงร่างของซากดึกดำบรรพ์นั้น ๆ รูปพิมพ์เป็นการหล่อที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ดู <i>natural mold</i> ประกอบ ๒. โครงสร้างรูปพิมพ์ โครงสร้างแบบหนึ่งในหินชั้น (หินตะกอน) เกิดจากการตกสะสมตัวของตะกอนในร่องรอยเดิมหรือแอ่งเดิมที่เกิดขึ้นบนหน้าชั้นตะกอนที่ยังไม่แข็งตัว ร่องรอยหรือแอ่งดังกล่าวถูกเก็บรักษาไว้ได้ชั้นตะกอนที่มาปิดทับ เมื่อชั้นตะกอนทั้งหมดแข็งตัวกลายเป็นหิน โครงสร้างแบบนี้มีหลายลักษณะ เช่น โครงสร้างรูปพิมพ์รูร่อง (flute cast) โครงสร้างรูปพิมพ์กดทับ (load cast) 23,24,25/56
101.	cast	๒. โครงสร้างรูปพิมพ์	โครงสร้างแบบหนึ่งในหินชั้น (หินตะกอน) เกิดจากการตกสะสมตัวของตะกอนในร่องรอยเดิมหรือแอ่งเดิมที่เกิดขึ้นบนหน้าชั้นตะกอนที่ยังไม่แข็งตัว ร่องรอยหรือแอ่งดังกล่าวถูกเก็บรักษาไว้ได้ชั้นตะกอนที่มาปิดทับ เมื่อชั้นตะกอนทั้งหมดแข็งตัวกลายเป็นหิน โครงสร้างแบบนี้มีหลายลักษณะ เช่น โครงสร้างแบบรูปพิมพ์รูร่อง (flute cast) และโครงสร้างแบบรูปพิมพ์กดทับ (load cast)

			23,24,25/56
102.	casting	รูปรอยพิมพ์	สิ่งที่ได้จากการพิมพ์แบบ โดยเฉพาะซีหนอนและเม็ดมูลสัตว์ (fecal pellet) 23,24/56
103.	cataclasis	การแตกเป็นเม็ด	๑. (การแปรสภาพ) การเปลี่ยนลักษณะของหินอันเนื่องมาจากการแตกหักและการหมุนของเม็ดแร่หรือกลุ่มแร่ การบดหรือทำให้เป็นเม็ดโดยปราศจากการเปลี่ยนแปลงทางเคมี ๒. (ธรณีวิทยาโครงสร้าง) กระบวนการที่มักเกิดตามระนาบรอยเลื่อนหรือในเขตรอยเลื่อน ร่วมกับการแตกหักง่ายของแร่ การหมุนของเม็ดแร่ การลดขนาด การเพิ่มปริมาตร และการเลื่อนไถลของขอบเม็ดแร่ 5/56
104.	cataclasite	หินแคตาคลาไซต์	หินแปรที่เกิดจากการแตกเป็นเม็ด (cataclasis) มีโครงเนื้อเป็นผงหินที่ไม่แสดงโครงสร้าง 6/56 ตรวจแล้ว
105.	cataclast	เศษหินตกค้าง	เศษหินและผลึกดอกใหญ่ (megacryst) ซึ่งเหลือค้างอยู่จากกระบวนการแตกหักบดอัดหรือการแตกเป็นเม็ด (cataclasis) ที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์
106.	cataclastic	-แตกหักบดอัด	คำที่ใช้กับปรากฏการณ์ ลักษณะ หรือโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับหินซึ่งเกิดจากแรงที่มากกระทำในระหว่างเกิดกระบวนการแปรสภาพพลวัต (dynamic metamorphism) เมื่อมีแรงเค้นมากกระทำต่อหินใด ๆ ก็ตามจนเกินสภาวะที่หินนั้นทนได้แล้ว จะเกิดการแตกหักของหินขึ้น ชั้นส่วนหินเหล่านี้จะถูกบดอัดจนมีขนาดเล็กลงเมื่อมีแรงกระทำต่อเนื่อง โดยที่เศษหินจะมีการหมุนหรือไม่ก็ได้ และเศษหินหรือแร่อาจแตกตัว หรือวางตัวตั้งฉากกับแรงที่มากกระทำ

			ปรากฏการณ์แตกหักบดอัดของหินนี้เกิดได้หลายรูปแบบ ขึ้นกับส่วนประกอบของหินแต่ละชนิด ความแข็ง และความเปราะของแร่ประกอบหินนั้น ตลอดจนแนวแตกของหินและแร่ด้วย และมักเกิดเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการแปรสัณฐาน การคดโค้ง หรือการเลื่อนตัวของหิน 6/56 ตรวจสอบแล้ว
107.	cataclastic breccia	หินกรวดเหลี่ยมแตกหักบดอัด	ดู <i>crush breccias</i> 5/56
108.	cataclastic rock	หินแตกหักบดอัด	หินใด ๆ เช่น หินกรวดเหลี่ยม แปรสัณฐาน ประกอบด้วยเศษหินเหลี่ยมที่เกิดจากการบดและแตกหักของหินเดิม เนื่องจากผลของแรงเชิงกลภายในเปลือกโลก 6/56 ตรวจสอบแล้ว
109.	cataclysm	วินาศภัย	ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันและรุนแรงเป็นบริเวณกว้างขวางบนเปลือกโลก เช่น น้ำท่วมใหญ่ ภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหวอย่างรุนแรง ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมาก
110.	catalytic cracking	การแตกตัวด้วยตัวเร่งปฏิกิริยา	กระบวนการแยกสลายไฮโดรคาร์บอนโมเลกุลใหญ่ให้เล็กลงโดยใช้ตัวเร่งปฏิกิริยา เช่น ซีโอไลต์ (zeolite) ภายใต้ความร้อนประมาณ ๕๐๐ องศาเซลเซียส และความดันต่ำถึงปานกลาง โดยซีโอไลต์ซึ่งเป็นสารประกอบเชิงซ้อนของอะลูมิเนียมซิลิเกตที่มีประจุลบไปดึงอะตอมของไฮโดรเจนในไฮโดรคาร์บอน ทำให้สามารถจับกับอนุมูลอิสระเพื่อสร้างสารอื่น ๆ ได้
111.	catastrophism	ทฤษฎีมหาวินาศ	ทฤษฎีที่ว่า มีภัยมหาวินาศอันเกิดจากเปลือกโลกเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันและรุนแรง เช่น น้ำท่วมใหญ่ ภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหวอย่างรุนแรง ซึ่งมีผลกระทบต่อสัตว์และพืชอย่างฉับพลัน อาทิ การสูญพันธุ์ของไดโนเสาร์ในปลายมหายุคมีโซโซอิก
112.	catazone; katazone	เขตแปรสภาพระดับลึก	บริเวณความลึกที่สุดของการแปรสภาพของหิน เกิดใน

			สภาพแวดล้อมที่มีทั้งความดันและอุณหภูมิสูง ที่ความลึก ๑๕-๕๐ กิโลเมตรจากผิวโลก ความดัน ๐.๕-๒.๐ จิกะพาสคัล (GPa) อุณหภูมิ ๕๐๐-๗๐๐ องศาเซลเซียส บริเวณนี้มวลหินพลูตอนเป็น หินแกรนิตไนส์ที่ถูกห่อหุ้มด้วยหินข้างเคียงที่เป็นหินแปรชั้นสูง ถึงปานกลาง เช่น หินชีสต์เกรดสูง หินแกรนูลอิต์ หินเอโคลไลต์ และหินแอมฟิโบลอิต์ แนวการแปรสภาพสัมพันธ์กับหินข้างเคียงไม่ ชัดเจน แต่ มีการเรียงตัวของแร่ในหินแปรขนานกับลายเนื้อ หินแกรนิตไนส์ ทำให้สามารถเทียบเคียงได้ว่าการแทรกเกิดขึ้น พร้อมกับการแปรสัณฐานหรือเกิดก่อน
113.	catchment area	๑. พื้นที่รับน้ำ (น้ำบาดาล)	๑.๑. พื้นที่ที่รับน้ำไว้แล้วระบายไปตามทางน้ำต่าง ๆ แต่ส่วนหนึ่ง จะไหลซึมลงไปเพิ่มเติมแหล่งน้ำบาดาล ๑.๒. พื้นที่ที่มีการฉาบไว้หรือกั้นน้ำไว้ไม่ให้ไหลซึม เพื่อเป็นแหล่ง รับน้ำและจ่ายน้ำให้แก่แหล่งกักเก็บน้ำ มีความหมายเหมือนกับ <i>collecting area</i> ยืนยันมติเดิม 14/56
114.	catchment area	๒. บริเวณลุ่มน้ำ	<i>ดู drainage area; catchment; catchment basin; drainage basin; feeding ground</i> ยืนยันมติเดิม 14/56
115.	catchment basin; catchment; drainage area; drainage basin; feeding ground	บริเวณลุ่มน้ำ	<i>ดู drainage area; catchment; catchment basin; drainage basin; feeding ground</i> ยืนยันมติเดิม 14/56
116.	catchment;	บริเวณลุ่มน้ำ	<i>ดู drainage area; catchment; catchment basin; drainage</i>

	catchment basin; drainage area; drainage basin; feeding ground*		<i>basin; feeding ground</i>
117.	catena	แคทีนา	<p>๑. (ปฐพีวิทยา) ลำดับของดินในช่วงอายุเดียวกันที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดชนิดเดียวกันในสภาพภูมิอากาศแบบเดียวกัน แต่มีลักษณะแตกต่างกันเนื่องจากความสูงต่ำของพื้นที่และมีการระบายน้ำที่ต่างกัน ตัวอย่างที่เห็นได้ง่าย ๆ คือ ลำดับของดินตามลักษณะภูมิประเทศจากยอดเขาสู่เชิงเขา</p> <p>๒. แนวของแอ่งหรือหลุมบนดาวอังคาร ซึ่งเชื่อกันว่ามีต้นกำเนิดมาจากภูเขาไฟ</p>
118.	cation exchange	การแลกเปลี่ยนแคตไอออน	ปฏิกิริยาที่เกิดจากแคตไอออน ซึ่งถูกดูดซับอยู่ที่ผิวของแข็ง เช่น แร่ดิน พลิกซีโอไลต์ (zeolite) ถูกแทนที่โดยแคตไอออนจากสารละลายที่อยู่รอบของแข็งนั้น <i>มีความหมายเหมือนกับ base exchange</i>
119.	cauldron subsidence	การยุบตัวรูปกระบุง	โครงสร้างหรือกระบวนการที่เป็นผลจากการทรุดตัวของแท่งหินรูปทรงกระบอก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒-๑๖ กิโลเมตร ลงตามรอยแตกรูปวงแหวนผนังชั้นลึกลงไปถึงแหล่งแมกมา มักเกิดร่วมกับผนังวงแหวน
120.	cave breccia	หินกรวดเหลี่ยมถ้ำ	หินกรวดเหลี่ยมที่เกิดจากหินปูนบนเพดานหรือผนังถ้ำแตกหักตกลงมาแล้วจับตัวกันแน่น โดยมีแคลไซต์เป็นวัตถุประสาน หรือเกิดปะปนกับชั้นดินในถ้ำ
121.	cave coral	ตะกอนปูนถ้ำ	ตะกอนแคลเซียมคาร์บอเนตที่สะสมพอกพูนอยู่ตามพื้น ผนัง หรือเพดานถ้ำ มีลักษณะขรุขระเป็นตะปุ่มตะป่ำขนาดเล็ก ดูคล้ายปะการัง

122.	cave marble	หินอ่อนถ้ำ	ดู <i>cave onyx</i>
123.	cave onyx	โอนิคซ์ถ้ำ	แร่จำพวกแคลไซต์หรืออะราโกไนต์ มวลแร่แสดงลายชั้นเนื้อแน่น พบเกิดอยู่ในถ้ำ เมื่อขัดมันมักให้สีสวยงามและมีลักษณะเหมือนโอนิคซ์ซึ่งเป็นสารประกอบซิลิกาเหมือนควอตซ์และมีเนื้อเส้นลละเอียดยิบ
124.	cave pearl	ไข่มุกถ้ำ	แร่จำพวกแคลไซต์หรืออะราโกไนต์ก้อนกลม ๆ ผิวเรียบ โดยมากเกิดจากการตกตะกอนเป็นชั้น ๆ รอบเม็ดนิวเคลียส และมีลักษณะโครงสร้างผลึกเป็นรัศมี
125.	cave*	ถ้ำ	<p>๑. ช่องที่เป็นโพรงลึกเข้าไปในพื้นดินหรือภูเขา มีขนาดใหญ่พอที่มนุษย์สามารถเข้าไปได้ เกิดขึ้นตามธรรมชาติ โดยทั่วไปถ้ำเกิดในหินปูนที่มีน้ำใต้ดินไหลผ่านกัดเซาะ พบมีอยู่ตามภูเขาหินปูนหรือเกิดตามภูเขาชายฝั่งทะเล</p> <p>๒. ช่องหรือโพรงที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์</p>
126.	cave-in lake	ทะเลสาบมีถ้ำ	ดู <i>thermokarst lake</i> 10/56
127.	cavern system; cave system	กลุ่มถ้ำ	ถ้ำหลายถ้ำที่ต่อเนื่องกันหรือมีทางน้ำที่เกี่ยวข้องกัน
128.	cavern*	ถ้ำหลวง	ถ้ำขนาดใหญ่ที่มีเนื้อที่กว้างขวางมาก
129.	cavernous	-ถ้ำ	คำที่ใช้กับพื้นที่หรือหน่วยหินทางธรณีวิทยาที่มีถ้ำหรือถ้ำขนาดใหญ่เกิดอยู่ หรือใช้กับหินภูเขาไฟที่มีลักษณะเนื้อเป็นรูพรุนหรือโพรงใหญ่
130.	cavity	โพรง	ช่องว่างหรือโพรงที่เกิดตามธรรมชาติใต้ผิวดิน มีขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้ หรือเกิดขึ้นจากฟองอากาศในเนื้อหิน โดยเฉพาะหินภูเขาไฟ

131.	cay	คีย์	เกาะเล็ก ๆ ริมฝั่งทะเลตื้น หรือพืดหินใต้น้ำซึ่งเกิดจากการก่อตัวของปะการังหรือสันทรายที่โผล่พ้นน้ำ หรือเนินทรายลักษณะราบเรียบซึ่งเกิดจากการสะสมของทรายและเศษปะการังบนที่ราบพืดหิน (reef flat) ที่อยู่ปริ่ม ๆ หรืออยู่สูงกว่าระดับทะเลสูงสุดเล็กน้อย คำนี้ใช้เฉพาะในหมู่เกาะเวสต์อินดีส (West Indies) ซึ่งออกเสียงเป็นคีย์ (key) คำนี้มาจากภาษาสเปน cayo ซึ่งหมายถึงหาดทรายใต้น้ำ (shoal) หรือพืดหินใต้น้ำ (reef) ดู key ประกอบ 6/56 ตรวจสอบแล้ว
132.	CB horizon	ชั้นซีบี	ชั้นดินในช่วงเปลี่ยนแปลง มีลักษณะส่วนใหญ่เหมือนชั้นซีมากกว่าชั้นบี
133.	CBL (cement-bond log)	ซีบีแอล (การหยั่งซีเมนต์)	ดู cement-bond log (CBL)
134.	CDP (common depth point)	ซีดีพี (จุดความลึกร่วม)	ดู common depth point (CDP)
135.	cellular	-โพรงข่าย	คำที่ใช้กับลักษณะเนื้อหินที่มีช่องว่างหรือโพรงที่ต่อเนื่องถึงกันหรือไม่ก็ได้ โพรงข่ายนี้จะใหญ่กว่ารูพรุนแต่เล็กกว่าถ้า ถ้าเป็นหินอ่อนนี้จะใช้ว่า vesicular
136.	cellulose	เซลลูโลส	คาร์โบไฮเดรตเชิงซ้อนที่พบมากที่สุด เป็นส่วนประกอบหลักของผนังเซลล์ของพืชในส่วนใหญ่ที่เป็นเนื้อไม้ มีสูตรเคมี $(C_6H_{10}O_5)_x$ ไม่ละลายในน้ำและสารละลายอินทรีย์ทุกชนิด มักถูกเก็บรักษาไว้ในตะกอนได้เป็นเวลานาน
137.	cement job;	การอัดซีเมนต์	ดู Cementing; cement job

	Cementing		
138.	cement rock	หินซีเมนต์	หินที่สามารถนำมาใช้ผลิตปูนซีเมนต์โดยไม่ต้องใช้วัสดุอื่นเพิ่มเติมเข้าไปในกระบวนการ หรือเพิ่มน้อยมาก เช่น หินปูนเนื้อดินเหนียวที่มีอะลูมินา ซิลิกา และปูนอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการผลิตปูนซีเมนต์
139.	cement*	วัตถุประสาน	สารจำพวกซิลิกา ปูน หรือเหล็กซึ่งละลายปนอยู่ในน้ำ เป็นตัวเชื่อมประสานเศษหิน กรวด ทราย ดินที่ตกทับถมให้เกาะติดกันแน่นจนแข็งกลายเป็นหินชั้น วัตถุประสานจะเป็นชนิดใดขึ้นอยู่กับ การที่บริเวณนั้นมีหินที่มีสารประกอบจำพวกใดอยู่ในเนื้อ ถ้าเป็น หินที่มีเหล็กเป็นสารประกอบอยู่มาก เมื่อหินผุพังอยู่กับที่วัตถุ ประสานในบริเวณนั้นก็จะเป็นพวกเหล็ก หรือถ้าหินที่มีซิลิกามาก วัตถุประสานก็เป็นพวกซิลิกา ซึ่งจะทำให้หินแข็งแกร่งทนทาน มากกว่าหินชั้นที่มีวัตถุประสานพวกอื่น ๆ
140.	cementation*	การประสาน	กระบวนการเชื่อมประสานเศษหิน กรวด ทราย ดินที่ตกทับถมให้ เกาะติดแน่นจนแข็งกลายเป็นหินชั้น <i>ดู cement ประกอบ</i>
141.	cement-bond log (CBL)	การหยั่งซีเมนต์ (ซีบีแอล)	การหยั่งธรณีหลุมเจาะด้วยคลื่นเสียงชนิดอัด โดยวัดค่าหลังจาก การอัดซีเมนต์หลุมเพื่อตรวจว่ามีซีเมนต์อัดอยู่เต็มช่องว่างระหว่าง ผนังหลุมเจาะกับท่อกรหรือไม่
142.	Cementing; cement job	การอัดซีเมนต์	วิธีการอัดน้ำซีเมนต์ชั้นลงไประหว่างผนังหลุมเจาะกับท่อกร เพื่อ ป้องกันการรั่วซึมของของไหลเข้าไปในหลุมหรือในระหว่างชั้นหิน
143.	cenote; aven	ปล่องหินปูน	<i>ดู pothole ๒</i>
144.	Cenozoic	ซีโนโซอิก	หินมหายุค (erathem) ชั้นบนสุดของบรมยุคฟาเนอโรโซอิกตาม มาตรฐานมาตราลำดับชั้นหินตามอายุกาลทั่วโลก (Standard

			Global Chronostratigraphic Scale) รวมทั้งช่วงเวลาที่หินมหายุคนี้สะสมตัว มีช่วงเวลาดังตั้งตั้งแต่ ๖๖ ล้านปีจนถึงปัจจุบัน 40/55
145.	Cenozoic Era	มหายุคซีโนโซอิก	มหายุคหนึ่งทางธรณีกาล อยู่ถัดขึ้นมาจากมหายุคมีโซโซอิก มีอายุตั้งแต่ ๖๖ ล้านปีมาแล้วจนถึงปัจจุบัน เป็นมหายุคที่สัตว์เลื้อยลูกด้วยน้ำนมและไม้ดอกเจริญมาก หินที่เกิดในมหายุคนี้เรียกว่าหินมหายุคซีโนโซอิก (Cenozoic Erathem) <i>มีความหมายเหมือนกับ Cainozoic Era ดู geologic time scale ประกอบ 41/55</i>
146.	cenozone; assemblage zone	ส่วนชั้นกลุ่มชีวิน	<i>ดู assemblage zone; cenozone</i>
147.	central eruption	การปะทุแบบปล่องกลาง	การที่เศษหินและธารหินละลายพุ่งออกจากจุดกลางซึ่งมีลักษณะคล้ายท่อจนทำให้เกิดเป็นภูเขาไฟ และรูปร่างของภูเขาไฟมักมีลักษณะสมมาตร <i>ดู fissure eruption ประกอบ</i>
148.	central valley; median valley; mid-ocean rift	หุบเขาทรุด	<i>ดู rift valley</i> ยีนยันมติเดิม 26/56
149.	centre line	เส้นศูนย์กลาง	๑. แนวต่อเนื่องที่ตัดหรือแบ่งลักษณะภูมิประเทศ เช่น ลำธาร ผืนแผ่นดิน ออกเป็น ๒ ส่วนเท่ากัน ๒. เส้นที่เชื่อมมุมตรงข้ามของภาคตัดหนึ่งในสี่ หรือเส้นที่ต่อจากจุดศูนย์กลางที่แท้จริงของภาพถ่ายทางอากาศที่เหลื่อมกัน (overlapping)
150.	centre of gravity	ศูนย์ถ่วง	จุดที่วัตถุสามารถทรงตัวในสมดุล ณ ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง

			ยืนยันมติเดิม 2/56 ตรวจสอบแล้ว
151.	centre of instrument	ศูนย์กลางอุปกรณ์	จุดบนแกนหมุนของอุปกรณ์สำรวจซึ่งเป็นจุดเดียวกันของอุปกรณ์ไม่ว่าอุปกรณ์สำรวจนั้นจะอยู่ในแนวตั้งหรือแนวราบ
152.	centre of symmetry	ศูนย์กลางสมมาตร	จุดแบ่งครึ่งของวัตถุ
153.	centrifugal drainage pattern*	แบบรูปทางน้ำหนีศูนย์กลาง	ดูคำอธิบายใน <i>radial drainage pattern</i>
154.	centrifugal replacement	การแทนที่หนีศูนย์กลาง	การแทนที่แร่โดยที่แร่เดิมถูกแทนที่จากบริเวณจุดกึ่งกลางออกมาสู่ด้านนอก ดู <i>centripetal replacement</i> ประกอบ
155.	centripetal drainage pattern*	แบบรูปทางน้ำสู่ศูนย์กลาง	แบบรูปทางน้ำที่มีทิศทางการไหลของน้ำเข้าสู่ศูนย์กลางแ่งลักษณะเช่นนี้อาจจะแสดงว่า แ่งดังกล่าวนี้เป็นปล่องหรือแ่งภูเขาไฟ แ่งโครงสร้าง แ่งบนโดม หรือหลุมยุบ ดู <i>radial drainage pattern</i> ประกอบ
156.	centripetal replacement	การแทนที่สู่ศูนย์กลาง	การแทนที่แร่โดยที่แร่เดิมถูกแทนที่จากส่วนนอกเข้าไปภายใน เช่น โลมอไนต์แทนที่ไพไรต์ ดู <i>centrifugal replacement</i>
157.	centrosphere; barysphere	ศูนย์กลาง	ชั้นในสุดหรือแกนกลางของโลก ซึ่งมวลส่วนใหญ่ประกอบด้วยวัสดุที่มีความหนาแน่นสูง ดู <i>asthenosphere</i> และ <i>mesosphere</i> ประกอบ
158.	cephalon	ส่วนหัว	ดูคำอธิบายใน <i>trilobite</i>
159.	cephalopod	เซฟาโลพอด	สัตว์พวกหอย จัดอยู่ในชั้นเซฟาโลพอด (Cephalopoda) อาศัยอยู่ในน้ำทะเล มีลักษณะเฉพาะคือ มีหนวดรอบหัว เช่น ปลาหมึก สำหรับซากดึกดำบรรพ์ซึ่งเปลือกมีรูปร่างตรง โค้ง หรือขดเป็นวงกลมนั้น จะมีผนังแบ่งกันช่องว่างภายในเป็นห้อง ๆ เช่น หอยงวงช้าง (<i>Nautilus</i>)
160.	ceramic	เซรามิก	วัสดุ ชิ้นงาน หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำวัตถุดิบหลักมาผ่าน

		<p>กระบวนการขึ้นรูป เช่น ปั้น หล่อ หรืออัดเป็นแผ่น โดยผ่านกรรมวิธีการเผาที่อุณหภูมิสูงหลายร้อยถึงกว่าพันองศาเซลเซียสเพื่อทำให้เกิดความแข็งแรง อาจเคลือบด้วยน้ำยาเคลือบและเผาอีกชั้นหนึ่งก็ได้ คำว่า ceramic มาจากศัพท์ภาษากรีกว่า <i>keramos</i> หมายถึงวัสดุที่เกิดจากการเผา โดยทั่วไปมักเรียกเครื่องปั้นดินเผา</p> <p>สามารถจำแนกเซรามิกตามคุณภาพเนื้อของผลิตภัณฑ์ได้เป็น พอร์ซเลน โบนาไซนา เอิร์ทเทนแวร์ สโตนแวร์ เทอราคอตตา แก้ว วัสดุทนไฟ เป็นต้น</p> <p>ตัวอย่างเซรามิกสมัยใหม่ เช่น ซิลิกอนไนไตรด์ [<i>Silicon nitride</i> (Si₃N₄)] ใช้ทำผงขัด [โบรอนคาร์ไบด์ [<i>Boron carbide</i> (B₄C)] ใช้เป็นชิ้นส่วนของเฮลิคอปเตอร์ รถถัง ซิลิกอนคาร์ไบด์ [<i>Silicon carbide</i> (SiC)] ใช้เป็น <i>suceptor</i> ในเตาไมโครเวฟ ผงขัด และวัสดุทนไฟ แมกนีเซียมไดโบไรด์ [<i>Magnesium diboride</i> (MgB₂)] ใช้เป็นตัวนำยิ่งยวด สังกะสีออกไซด์ [<i>Zinc oxide</i> (ZnO)] ใช้เป็นสารกึ่งตัวนำยิ่งยวด แม่เหล็กเฟอร์ไรต์ [<i>Ferrite</i> (Fe₃O₄)] ใช้ในแกนหม้อแปลงไฟฟ้าและแกนหน่วยความจำแม่เหล็ก [<i>magnetic core memory</i>] สตีไทต์ ใช้เป็นฉนวนไฟฟ้า อิฐอะลูมิเนียมซิลิเกต ใช้ในการก่อสร้าง ยูเรเนียมออกไซด์ (UO₂) ใช้เป็นเชื้อเพลิงปรมาณู อิตเทรียมแบเรียมทองแดงออกไซด์ (YBa₂Cu₃O_{7-x}) ใช้เป็นตัวนำยิ่งยวดที่อุณหภูมิสูง</p>
--	--	--

161.	ceramics	เซรามิกส์	วิชาที่ว่าด้วยวัสดุเซรามิก
162.	ceratite	เซราไทต์	สัตว์พวกหอยในอันดับเซราทิติดา (Ceratitida) มีลักษณะเฉพาะตัวคือ ลวดลายบนเปลือกซึ่งเกิดขึ้นจากการเชื่อมต่อของผนังกันห้องกับผิวเปลือกมีลักษณะเป็นแบบฟันปลา พบเป็นซากดึกดำบรรพ์ในช่วงยุคเพอร์เมียนถึงไทรแอสซิก
163.	cf.	เกือบเหมือน	คำพหุภาษาละติน conferre ใช้แทนคำว่า conformis ใช้ในการจำแนกชนิดของพืชหรือสัตว์ เมื่อพบว่าพืชหรือสัตว์ที่ได้รับการจำแนกนั้น มีความคล้ายคลึงกับชนิดของพืชหรือสัตว์ที่นำมาเปรียบเทียบมากที่สุดจนอาจเป็นตัวเดียวกันได้ ดู <i>aff. ประกอบ</i>
164.	chadacryst	ผลึกฝังประ	ผลึกแร่ขนาดเล็กที่อยู่ภายในผลึกแร่อื่นที่มีขนาดใหญ่กว่า ดู <i>poikilitic ประกอบ</i>
165.	chain coral	ปะการังลูกโซ่	กลุ่มปะการังในวงศ์ Halysitidae มีลักษณะเฉพาะ คือ เปลือกปะการังมีรูปร่างเป็นทรงกระบอกยาวที่มีด้านข้าง ๒ หรือ ๓ ด้านเชื่อมต่อกันเป็นกลุ่ม เมื่อมองทางด้านตัดขวางจะเห็นเปลือกปะการังรูปกลมต่อกันเป็นเส้นสายคล้ายลูกโซ่
166.	chalcedony	คาลซิโดนี	ควอตซ์เนื้อจุลผลึกมีลักษณะเป็นเส้นหรือเส้นเล็ก ๆ โปร่งแสง ความวาวคล้ายขี้ผึ้ง สีน้ำตาลและเทา เกิดจากสารละลายซึ่งเข้าไปสะสมตามช่องว่างของโพรงหิน มีหลายสีเรียกชื่อต่าง ๆ กัน ชนิดสีส้มอมแดง น้ำตาลแดง น้ำตาลส้ม เรียกคาร์เนเลียน สีน้ำตาลทึบหรือแดงทึบ เรียกว่าซาร์ด สีเขียวแอปเปิล เรียกครีโซเพรส ส่วนที่มีลายเป็นชั้นเรียกอะเกต ชนิดที่เนื้อพื้นสีเขียวมีจุดสีเลือดเรียกหินเลือดประ แต่ถ้ามีแนวลายเส้นตรงไม่คดโค้งอย่างอะเกตและมีสีเทาหรือเหลืองอ่อนเรียกว่า โอนิกซ์
167.	chalcophile	-คาลโคไฟล์	๑. คำที่ใช้กับธาตุซึ่งมักพบในแร่และสินแร่ซัลไฟด์ ๒. คำที่ใช้กับธาตุซึ่งพบมากในพวกซัลไฟด์ของอุกกาบาต

			และอาจพบมากในเนื้อโลกเมื่อเปรียบเทียบกับเปลือกโลกและแก่นโลก
168.	chalk	๑. ชอล์ก	<p>๑.๑ หินปูนบริสุทธิ์ อ่อน เนื้อละเอียดคล้ายดิน มีกำเนิดจากทะเล ปรกติมีสีขาวถึงสีเทาอ่อน หรือสีเหลืองอ่อน ประกอบด้วยแคลไซต์ร้อยละ ๙๐-๙๙ ส่วนใหญ่เกิดในน้ำตื้น โดยการสะสมของจุลินทรีย์และสาหร่ายที่มีเนื้อปูนผสมปะปนอยู่กับตะกอนแคลไซต์ ชอล์กมีเนื้อพรุน ร่วน มักมีซากสัตว์ที่หากินตามพื้นทะเล เช่น แอมโมไนต์ สัตว์พวกหิวหนาม หอยสองฝา อาจมีก้อนเชิร์ตและไพไรต์ปนอยู่ด้วย</p> <p>ชอล์กที่เกิดสะสมเป็นชั้นหนาเด่นชัดซึ่งรู้จักกันแพร่หลายพบที่หน้าผาทั้งสองฝั่งของช่องแคบอังกฤษ มีชื่อเฉพาะทางการว่า ชั้นหินชอล์ก (Chalk) ซึ่งจัดเป็นชื่อของลำดับชั้นหินในยุครีเทเชียส</p> <p>๑.๒ สารประกอบแคลเซียมคาร์บอเนตบริสุทธิ์สีขาวที่เกิดตามธรรมชาติ เมื่อแตกจะมีลักษณะเป็นเศษเล็กเศษน้อยจนถึงผงละเอียด</p> <p><i>ดู chalk rock ๑</i></p>
169.	chalk	๒. หินคล้ายชอล์ก	
170.	Chalk	ชั้นหินชอล์ก	<p>ชื่อเฉพาะในลำดับชั้นหินในยุครีเทเชียสตอนบน (Upper Cretaceous) ซึ่งใช้กันในยุโรปตะวันตกเฉียงเหนือ ในบริเตนใหญ่ แบ่งออกเป็น</p> <p>ชั้นหินชอล์กตอนล่าง (Lower Chalk) หรือซีโนมาเนียน (Cenomanian)</p> <p>ชั้นหินชอล์กตอนกลาง (Middle Chalk) หรือทูโรเนียน (Turonian)</p> <p>ชั้นหินชอล์กตอนปลาย (Upper Chalk) หรือซีโนเนียน</p>

			(Senonian) <i>ดู chalk ๑ ประกอบ</i>
171.	Chalk rock*	๑. หินคล้ายชอล์ก	หินสีนํ้านม เนื้ออ่อน คล้ายชอล์กสีขาว ได้แก่ ทัลก์ คราบหินปูน หินดินดานเนื้อโดอะตอม หินทัฟฟ์ หรือชั้นหินปูนสีขาว <i>มีความหมายเหมือนกับ chalk ๒</i>
172.	Chalk rock*	๒. หินปนชอล์ก	ชั้นหินที่ประกอบด้วยก้อนชอล์กแข็ง บางแห่งมีก้อนสารแคลเซียมคาร์บอเนตหรือฟอสเฟตสีเขียวปะปนด้วย ชั้นหินปนชอล์กนี้เกิดอยู่ตรงหรือใกล้ส่วนล่างของชั้นหินชอล์กตอนบน ในบริเตนใหญ่
173.	channel	๑. ร่อง	รอยลึกหรือรางที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเชื่อมต่อของวงขาดแต่ละวงของเปลือกหอยกาบเดี่ยว ร่องนี้จะขนานไปกับรอยต่อเรื่อยไปจนถึงสิ้นสุดลงที่ร่องปลายเปิด 10,11/56
174.	channel	๒. ร่องน้ำ, ลำน้ำ	๒.๑ ส่วนที่ลึกที่สุดของลำธาร อ่าว หรือช่องแคบ ๒.๒ ส่วนของมวลของน้ำที่ลึกพอจะใช้ในการเดินเรือผ่านพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ๒.๓ รอยกระแสน้ำเชิงเส้นบนพื้นผิวของหินชั้น กว้าง ๐.๕-๒ เมตร ลึก ๒๐-๕๐ เซนติเมตร และยาวถึง ๓๐ เมตร มักพบในลำดับชั้นหินที่เกิดจากตะกอนขุ่นชั้น (turbidite sequence) 10,11/56
175.	channel	๓. ช่อง (<i>ธรณีฟิสิกส์</i>)	๓.๑ วงจรอิเล็กทรอนิกส์ชุดหนึ่งของเครื่องมือบันทึกสัญญาณคลื่นไหวสะเทือน ประกอบด้วยอุปกรณ์หลายแบบต่อเชื่อมกัน และรับสัญญาณจากกลุ่มของจีไอโฟน ๑ กลุ่ม ระบบความไหวสะเทือนที่มี ๙๖ ช่อง จะสามารถรับสัญญาณคลื่นไหวสะเทือนได้จากจีไอโฟน ๙๖ กลุ่ม ในเวลาเดียวกัน ๓.๒ ช่วงที่กำหนดไว้ช่วงหนึ่งของสเปกตรัมคลื่นความถี่วิทยุ

			๓.๓ ช่วงหนึ่งซึ่งกำหนดด้วยขีดเปลี่ยนแปลงพลังงานสูงสุดและต่ำสุดบนมาตรอัตราพลังงาน ของเครื่องเกมมาเรย์สเปกโทรมิเตอร์ 10,11/56
176.	channel	๔. ชั้นตัวกลาง (ธรณีฟิสิกส์)	แผ่นชั้นซึ่งมีความเร็วคลื่นขนาดที่ทำให้พลังงานความไหวสะเทือน (seismic energy) ถูกกักเก็บไว้ ดู <i>channel wave</i> ประกอบ 10,11/56
177.	channel capacity	ความจุร่อน้ำ	ปริมาณการไหลได้มากที่สุดใรร่อน้ำที่กำหนดให้โดยไม่ล้นฝั่ง
178.	channel flow	การไหลตามร่อน้ำ	การเคลื่อนที่ของน้ำไหลผ่านบนพื้นผิวในแอ่งหรือร่องที่ยาวแคบ โดยมีฝั่งหรือตลิ่งเป็นขอบเขตที่ลาดลงสู่ลำน้ำ
179.	channel frequency	ความถี่ร่อน้ำ	ดู <i>stream frequency</i>
180.	channel pattern	แบบรูปร่อน้ำ	รูปร่างแบบต่าง ๆ ของลำน้ำเท่าที่เห็นได้จากที่สูง เช่น ทางน้ำโค้งตัวตวัด ทางน้ำประสานสาย ทางน้ำคดเคี้ยว ทางน้ำที่ค่อนข้างตรง
181.	channel sample	ตัวอย่างเซาะร่อง	ตัวอย่างหินผสม โดยทั่วไปมักเก็บในแนวขวางหมวดหินหรือสายแร่เพื่อให้ได้ค่าเฉลี่ย
182.	channel sand	ทรายร่อน้ำ	ทรายหรือหินทรายที่สะสมในท้องธารหรือร่อน้ำ อาจมีแร่ทองคำหรือแร่มีค่าปะปนอยู่เป็นกระสะ (pay streak) หรือกรณีที่ถูกทับถมอยู่ในระดับลึกอาจเป็นแหล่งกักเก็บน้ำมันหรือแก๊ส
183.	channel segment	ส่วนร่อน้ำบรรจบ	ดู <i>stream segment</i>
184.	channel storage	น้ำในร่อน้ำ	ปริมาตรน้ำในร่อน้ำที่จุดวัด ณ เวลาที่กำหนด
185.	channel wave	คลื่นในชั้นตัวกลาง	คลื่นยืดหยุ่นที่เดินทางอยู่ในชั้นของตัวกลางเนื่องจากพลังงานคลื่นถูกกักกันไว้ ทั้งนี้ อาจเกิดจากชั้นของตัวกลางมีความเร็วคลื่นต่ำกว่าตัวกลางที่อยู่ข้างเคียง ทำให้พลังงานเกิดการสะท้อนกลับหมดที่รอยต่อระหว่างชั้นของตัวกลาง หรือเนื่องจากตรงรอยต่อ

			ระหว่างชั้นเป็นพื้นผิวอิสระ (free surface) เช่น ระหว่างน้ำกับพื้นตะกอนแข็ง ซึ่งมีค่าสภาพสะท้อนเกือบเท่ากับ ๑ นอกจากนี้ ยังเกิดขึ้นได้จากการที่ลาดความเร็ว (velocity gradient) มีค่าเพิ่มขึ้นในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง พลังงานคลื่นถูกกักกันไม่ให้ออกไปจากชั้นของตัวกลางโดยการสะท้อนกลับไปกลับมาที่รอยต่อระหว่างชั้นตัวกลางซ้ำ ๆ กัน หรือเกิดจากแนวคลื่นที่หนีออกไปโค้งกลับเข้าหาตัวกลาง ชั้นของตัวกลางแบบนี้เรียกว่า ชั้นนำคลื่น (wave guide) ชั้นถ่านหินและชั้นน้ำผิวดินจะเป็นตัวกลางของคลื่นในชั้นตัวกลาง 10,11/56
186.	channel-fill deposit	แหล่งสะสมร่องน้ำ	แหล่งตะกอนที่สะสมในร่องน้ำลำธาร เกิดขึ้นเนื่องจากความสามารถในการนำพาของลำน้ำไม่เพียงพอที่จะพาตะกอนให้เคลื่อนไปได้
187.	channelization	การกัดเซาะร่องน้ำ	การกัดเซาะร่องน้ำของลำธารสายใดสายหนึ่งให้ตรงและลึกมากขึ้น เพื่อให้น้ำไหลเร็วขึ้นลดภาวะน้ำท่วม หรือเพื่อระบายน้ำจากที่ลุ่มชื้นแฉะสำหรับใช้พื้นที่ทำฟาร์ม
188.	channel-mouth bar	สันดอนปากน้ำ	สันดอนที่เกิดตรงบริเวณที่น้ำไหลมาบรรจบกับน้ำนิ่ง เป็นผลจากความเร็วน้ำลดลง
189.	chaos	หินบล็อกรวม	มวลหินที่ประกอบด้วยบล็อกขนาดใหญ่และขนาดเล็ก รูปร่างและอายุต่าง ๆ กัน มีเศษตะกอนขนาดเล็กน้อย เกิดร่วมกับรอยเลื่อนย้อนมุมต่ำ ตัวอย่างเช่น หินบล็อกรวมแอมาร์โกซา (Amargosa Chaos) ที่แผ่กระจายในบริเวณหุบเขามรณะ (Death Valley) มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งบล็อกที่พบมีขนาดใหญ่ถึง ๘๐๐ เมตร ดู <i>mélange</i> ๑ ประกอบ

190.	char	ถ่านชาร์	กากของแข็งที่มีคาร์บอนสูงที่เหลือจากการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์ของสารอินทรีย์ สามารถใช้เป็นเชื้อเพลิงได้ เมื่อผ่านกระบวนการพิเศษจะได้คาร์บอนที่บริสุทธิ์ซึ่งมีสมบัติในการจับธาตุอื่น ใช้ประโยชน์เป็นตัวกรอง
191.	characteristic fossil; diagnostic fossil	ซากดึกดำบรรพ์ประจำหน่วย	สกุลหรือชนิดของซากดึกดำบรรพ์ที่นำมาใช้เป็นเครื่องอ้างอิงกำหนด หรือเป็นลักษณะเฉพาะตัวของหน่วยหิน (หมวดหิน โชน ฯลฯ) หรือหน่วยเวลา โดยใช้ชนิดที่พบอยู่ในเฉพาะชั้นหินนั้น หรือชนิดที่พบมีปริมาณมากมายในชั้นหินนั้นก็ได้ คล้ายกับซากดึกดำบรรพ์ดรรชนี (index fossil) 19/56
192.	charnockite	หินคาร์นอกไกต์	หินแกรนิตที่มีกลุ่มแร่ฮอร์โทไพรอกซีนประกอบ มีควอตซ์ประมาณร้อยละ ๔๐ ของแร่สีจางทั้งหมด และมีอัตราส่วนของกลุ่มแร่แอลคาไลเฟลด์สปาร์ต่อกลุ่มแร่เฟลด์สปาร์ทั้งหมดอยู่ระหว่างร้อยละ ๔๐-๗๐ หินคาร์นอกไกต์พบมากในบริเวณที่มีหินแปรชั้นสูง ซึ่งมีอุณหภูมิและความดันมากเพียงพอต่อการกำเนิดหินนี้
193.	chasmophyte	พืชร่องหิน (อาริตราวแก่)	พืชซึ่งเจริญเติบโตได้ในรอยแตกของหิน จัดเป็นพืชพวกแซซิฟรากลัส (saxifragous plant) 11/56
194.	chatoyancy	การเหลือบแสง	ปรากฏการณ์การสะท้อนแสงของแร่โปร่งแสงบางชนิด ทำให้เกิดความวาวคล้ายไหมหรือคล้ายตาแมว มีลักษณะเป็นแถบแสงเหลือบตั้งฉากกับความยาวของเส้นใยหรือแนวของมลทิน เนื่องจากแร่นั้นประกอบด้วยเส้นใยรูปเข็มหรือรูปท่อ ช่องว่างที่เป็นแนวยาวคล้ายเส้นใย หรือมลทินที่เรียงตัวขนานกัน การเหลือบแสงนี้พบได้ชัดเจนในแร่ที่เจียรระไนแบบหลังเบี่ยโดยการจัดให้รับแสง เช่น ครีโซเบริลชนิดไพฑูรย์ (แก้วตาแมว) ควอตซ์แทนที่โคร

			ซีโดไลต์ (แก้วตาเสือ) ทัวร์มาลีน เบริล เซอร์คอน โอปอล
195.	cheek; gena	แก้ม(โทรโลไบต์)	ส่วนหนึ่งในสองข้างของส่วนหัวโทรโลไบต์ มีลักษณะต่ำกว่าและแบนกว่าแกนหัว (glabella) <i>ดูรูปที่ facial suture</i>
196.	chelation	คีเลชัน	การดึงหรือปล่อยไอออนของโลหะโดยโมเลกุลของสิ่งมีชีวิตหรือสารอินทรีย์ หรือการแลกเปลี่ยนเบสจากสารประกอบอินทรีย์ กระบวนการนี้เป็นปัจจัยสำคัญในการผูกพันอยู่กับที่
197.	chemical limestone	หินปูนเคมี	หินปูนที่เกิดขึ้นจากการตกตะกอนทางเคมีโดยตรงจากน้ำ หรือเกิดจากการแข็งตัวของเลนเนื้อปูนพื้นท้องทะเล
198.	chemical remanent magnetisation	การเป็นแม่เหล็กถาวรเคมี	สภาพการเป็นแม่เหล็กอย่างถาวรซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการเจริญเติบโตอย่างช้า ๆ ของแร่ โดยที่สารแม่เหล็กจัดตัวหรือถูกเหนี่ยวนำให้วางตัวอยู่ในสนามแม่เหล็กโลกในขณะนั้น เช่น ระหว่างการเกิดออกซิเดชัน การเกิดผลึกผสมเนื้อเดียว (solid solution) การเกิดผลึกผสมเนื้อแยก (exsolution)
199.	chemical weathering*	การผุพังทางเคมี	กระบวนการอย่างหนึ่งของการผุพังอยู่กับที่ ที่ทำให้สมบัติทางเคมีของหินเปลี่ยนไปเพื่อให้มีสภาพเหมาะสมกับภาวะอากาศและความกดดันที่จะได้รับ ตัวอย่างเช่น ตัวกระทำสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี คือน้ำฝนที่ตกลงมาผ่านบรรยากาศที่มีคาร์บอนไดออกไซด์ปนอยู่ และละลายผสมกับน้ำฝนนั้นด้วย น้ำฝนที่มีคาร์บอนไดออกไซด์ละลายอยู่จะมีสมบัติละลายหินปูนและจะพาหินปูนที่ละลายนี้ไปปนผสมกับน้ำ เมื่อเกิดการระเหยก็แข็งตัว การเกิดหินงอกหินย้อยที่พบตามถ้ำหินปูนเป็นผลอย่างหนึ่งที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเคมี และหินปูนที่ละลายอันเนื่องมาจากน้ำฝนนี้เป็นการผุพังทางเคมี
200.	chert	๑. หินเชิร์ต	หินชั้นเนื้อแน่น แข็ง เหนียว ผิวด้านถึงวาวเกือบคล้ายแก้ว มีรอยแตกแบบก้นหอยหรือคล้ายเส้นไหม ประกอบด้วยควอตซ์เนื้อจืด

201.	chert	๒. เชิร์ต	ผลึกหรือจุลผลึกประสานกัน อาจมีซิลิกาอสัณฐาน (โอพอล) ปนอยู่ด้วย บางครั้งมีสารมลทิน เช่น แคลไซต์ เหล็กออกไซด์ และ ซากสิ่งมีชีวิตอยู่ด้วย มีสีต่าง ๆ ถ้าสีเข้มเรียกว่า หินเหล็กไฟ สีแดงเรียกว่า แจสเพอร์ ลักษณะด้านคล้ายดินเผาเรียกว่า พอร์เซลลาไนต์ (porcellanite) ถ้ามีลักษณะด้าน สีเขียว เรียกว่า เพรสแรควอตซ์เนื้อจลผลึกชนิดหนึ่ง
202.	chevron fold	รอยคดโค้งหน้าจั่ว	รอยคดโค้งของชั้นหินยอดแหลมที่มีส่วนข้างของชั้นหินโค้งยาวเท่ากัน ดู <i>kink fold</i> และ <i>zigzag fold</i> ประกอบ 2/56 ตรวจแล้ว
203.	chickenwire anhydrite	แอนไฮไดรต์ลายตาข่าย	ลักษณะเนื้อหินเกล็ดระเหย ซึ่งแต่ละก้อนทรงมนหลายหน้าผลึกขนาด ๑-๕ เซนติเมตรของแอนไฮไดรต์หรือยิปซัมแบ่งแยกกันด้วยเส้นสีเข้มบาง ๆ ของแร่ชนิดอื่น ซึ่งโดยทั่วไปเป็นจำพวกคาร์บอเนตหรือแร่ดิน ดูคล้ายตาข่าย บางคนเชื่อว่าลักษณะนี้เป็นสัญลักษณ์ของแหล่งสะสมแซบคา (sabkha deposit) หรืออาจเป็นผลลัพท์ของการเกิดผลึกดอกแปร์ใหม่ ดู <i>nodular</i> ประกอบ
204.	chimney	๑. ลำสินแร่	ดู <i>ore pipe</i> 11,30,31/56
205.	chimney	๒. หินรูปแท่ง	ดู <i>chimney rock</i> 11,30/56
206.	chimney	๓. ปล่อง	ช่องทางแนวตั้งในถ้ำหรือช่องทางที่หินหนืดขึ้นมาสู่ผิวโลก 11,30/56
207.	chimney rock	หินรูปแท่ง	แท่งหินลักษณะเป็นลำตั้งเด่นอยู่เหนือภูมิประเทศรอบข้าง หรือตั้งโดดเด่นอยู่บนลาดผาชัน มีความหมายเหมือนกับ <i>chimney</i> ๒
208.	china clay	ไชนาเคลย์	ชื่อทางการค้าของดินขาวเคโอลิน ดู <i>kaolin</i> ประกอบ

209.	china stone	ไชนาสโตน	<p>๑. (หินอัคนี) หินแกรนิตที่เปลี่ยนสภาพไปเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยควอตซ์ เคโอลิไนต์ เฟลด์สปาร์ และมีไมกาหรือฟลูออไรต์บ้าง นอกจากนี้ ยังหมายถึงหินไรโอไลต์หรือหินไรโอลิติกทัฟฟ์ที่เปลี่ยนสภาพไปเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยควอตซ์ อิลไลต์ (หรือเซริไซต์) เคโอลิไนต์ และมีเฟลด์สปาร์บ้าง นำมาบดให้ละเอียด ใช้ผสมทำเนื้อผลิตภัณฑ์เครื่องดินเผา</p> <p>๒. (หินตะกอน) หินโคลน หินดินดาน ที่นำมาบดให้ละเอียด ใช้ผสมทำเนื้อผลิตภัณฑ์เครื่องดินเผา</p> <p>๓. ในเมืองดาร์บีเชียร์ (Derbyshire) ประเทศอังกฤษ ใช้ในความหมายของหินปูนปนเชิร์ต ในยุคคาร์บอนิเฟอรัส</p> <p>ไชนาสโตนอาจเรียกอีกชื่อว่า พอตเทอริสโตน (pottery stone)</p>
210.	chip sample	ชุดตัวอย่าง	กลุ่มชิ้นตัวอย่างสินแร่หรือหินขนาดเล็กที่เก็บอย่างมีระบบเป็นช่วง ๆ สุ่ม่าเสมอตามหน้าตัดสายแร่หรือหินโพล
211.	chitin	ไคติน	สารประกอบอินทรีย์ที่มีความคงทนต่อการผุสลาย โครงสร้างมีการจับตัวกันของอะตอมแบบเดียวกับโครงสร้างของคาร์โบไฮเดรตในเซลลูโลส แต่ในไคตินมีอะตอมของไนโตรเจนอยู่ด้วย ไคตินเป็นส่วนประกอบสำคัญของเปลือกสัตว์ขาปล้อง
212.	chiton	ไคทัน	ดูคำอธิบายใน <i>amphineuran</i> 11/56
213.	chloritization	การเกิดคลอไรต์	กระบวนการที่ทำให้เกิดคลอไรต์ โดยการแทนที่ การแปรเปลี่ยนของแร่สีเข้ม หรือการนำธาตุเหล็กและ/หรือแมกนีเซียมเข้ามาแทนที่ในแร่เดิมจนทำให้ได้คลอไรต์ เป็นการแปรสภาพแบบแทนที่ (metasomatic process) แบบหนึ่ง ซึ่งแร่สีเข้มในหินและ

			บางครั้งรวมถึงเนื้อพื้นถูกแทนที่โดยคลอไรต์ <i>ดู deuteritic ประกอบ</i> 12,13,14/56
214.	chlorophyll	คลอโรฟิลล์	สารให้สีเขียวในพืช เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการสังเคราะห์แสง นอกจากนี้ยังพบในไฟโตแพลงตอนในทะเลและแบคทีเรียบางชนิด สารพอร์ไฟริน (porphyrin) ในปีโตรเลียมาอาจมาจากวงแหวน ๔ วง ของพิร์โรล (pyrrole) ที่เป็นนิวเคลียสของคลอโรฟิลล์
215.	chokedamp; blackdamp	แก๊สไม่ระเบิด	<i>ดู blackdamp; chokedamp</i>
216.	cholestane	คอเลสเทน	สารประกอบ ๒๗ คาร์บอนสเตอเรนที่เปลี่ยนรูปลดลงจากสเตียรอยด์แอลกอฮอล์คอเลสเตอรอล (steroid alcohol cholesterol) พบมากในหินต้นกำเนิดและน้ำมันที่มาจากสาหร่าย
217.	chondrichthyes	ปลากระดูกอ่อน	ชื่อชั้นของสัตว์มีกระดูกสันหลังจำพวกปลาที่มีกระดูกเป็นกระดูกอ่อน (cartilage) ได้แก่ ปลาฉลาม ซึ่งมีชีวิตสืบเนื่องมาตั้งแต่ยุคดีโวเนียนจนถึงปัจจุบัน ปลากระเบน (rays) ปลากระเบนหางแฉก (skates)
218.	chondrite	๑. อุกกาบาตหินเนื้อเม็ด	อุกกาบาตหินชนิดหนึ่งที่ประกอบด้วยเม็ดกลม (chondrule) ฝังประลงไปในเนื้อพื้นประกอบด้วยไพรอกซีน โอลิวีน และเหล็กนิกเกิล อาจมีแก้วปะปนหรือไม่ก็ได้ พบมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของอุกกาบาตที่ตกลงบนโลก <i>ดู achondrite และ chondrule ประกอบ</i>
219.	chondrite	๒. คอนไดรต์	รอยซากดึกดำบรรพ์บนชั้นหิน ประกอบด้วยโครงสร้างที่เป็นท่อกลวงซึ่งแผ่ออกไปคล้ายกิ่งไม้จากศูนย์กลางที่เป็นท่อในแนวตั้ง

			โครงสร้างนี้อาจเป็นรอยซ่อนไซเพื่อหาอาหารของพวกหนอนทะเล ดู <i>fucooid</i> ประกอบ
220.	chondrule	เม็ดกลม	เม็ดแร่ขนาดเล็กที่มีลักษณะกลม ประกอบด้วยโอลิวีน และ/หรือไพรอกซีนชนิดแอนสตาไทต์หรือบรอนไซต์ และมีแคลซิโอเคลส (ชนิดโอลิโกเคลส) บ้างเล็กน้อย โดยทั่วไปมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑ มิลลิเมตร จนถึงขนาดประมาณ ๓ เซนติเมตร เมื่อผ่าออกจะเห็นเป็นแฉกรัศมี 11/56
221.	chonolith	หินอัคนีไร้รูปแบบ	มวลหินอัคนีแทรกซอนที่รูปร่างไม่แน่นอนและไม่สามารถจำแนกได้ว่าเป็นหินอัคนีรูปเห็ด พนัง หรือ พนังแทรกชั้น
222.	Chordata	คอรัดาตา	ชื่อไฟลัมของกลุ่มสัตว์มีแกนสันหลัง (notochord) ซึ่งมีลักษณะเป็นแท่งยาว ค่อนข้างแข็งแต่ยืดหยุ่นได้ สำหรับพยุงร่างกาย มีแกนประสาท (nerve cord) ชนิดแกนเดี่ยว ลักษณะกลวง มีช่องเหงือกบริเวณลำคอในระยะตัวอ่อน แบ่งออกเป็น ๓ ไฟลัมย่อย คือ ไฟลัมย่อยยูโรคอรัดาตาหรือทูนิกาตา (subphylum Urochordata or Tunicata) ซึ่งเป็นสัตว์น้ำเค็ม ลักษณะคล้ายฟองน้ำ ได้แก่ เพรียงหัวหอม (sea squirt) และเพรียงลอย (pelagic tunicate) ไฟลัมย่อยเซฟาโลคอรัดาตา (subphylum Cephalochordata) ซึ่งมีรูปร่างคล้ายปลาและลำตัวใส ได้แก่ แหวนทะเล (amphioxus หรือ lancelet) และไฟลัมย่อยเวอร์ทีบราตาหรือเครนีอาตา (subphylum Vertebrata or Craniata) ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีกระดูกสันหลังเข้ามาแทนที่แกนสันหลังและเป็นสัตว์

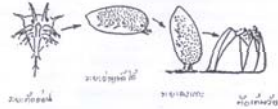
			<p>กลุ่มใหญ่ในไฟลัมคอร์ดาตา</p> <p>การจำแนกสัตว์กลุ่มคอร์เดตาในทางชีววิทยา บางครั้งอาจใช้คำว่า ไฟลัมย่อยโพรโทคอร์ดาตาแทนไฟลัมย่อยยูโรคอร์ดาตา และเซฟาโลคอร์ดาตาได้ และอาจรวมไฟลัมเฮมิคอร์ดาตาเข้าไว้ด้วย เนื่องจากมีลักษณะสำคัญของการจัดกลุ่มใกล้เคียงกัน แต่ทางบรรพชีวินวิทยายังคงแยกไฟลัมเฮมิคอร์ดาตาออกจากไฟลัมคอร์ดาตา เพราะเทอโรบรานซ์ในไฟลัมเฮมิคอร์ดาตามีความคล้ายกับสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังพวกแกรปโทไลต์ที่สูญพันธุ์ไปแล้วมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และได้จัดให้แกรปโทไลต์เป็นชั้น (class) หนึ่ง ในไฟลัมนี้</p>
223.	christmas tree	อุปกรณ์ควบคุมการไหล	<p>อุปกรณ์ที่ประกอบด้วยลิ้นควบคุม มาตรฐานความดัน และระบบโซ้ก ซึ่งจะติดตั้งไว้ที่ปากหลุมเพื่อควบคุมการไหลของน้ำมันและแก๊ส หลังจากเจาะหลุมอุปกรณ์นี้ติดตั้งเมื่อความดันแหล่งกักเก็บมากพอที่จะดันให้ปิโตรเลียมไหลขึ้นมาได้ขณะทำการผลิต</p>
224.	chromatograme	โครมาโทแกรม	<p>บันทึกผลการวัดค่าของขนาดและเวลาของการวิเคราะห์โดยเครื่องโครมาโทกราฟี ซึ่งไฮโดรคาร์บอนแต่ละชนิดจะแสดงผลทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณเป็นเส้นกราฟสูงขึ้นมาเหนือเส้นฐาน</p>
225.	chromatography	โครมาโทกราฟี	<p>เครื่องมือที่ใช้เทคนิคในการแยกส่วนประกอบต่าง ๆ ของสารที่ผสมกันอยู่ ทั้งในทางฟิสิกส์และเคมี</p>
226.	chron**	รุ่น	<p>หน่วยย่อยที่สุดของช่วงเวลาทางธรณีกาล หน่วยนี้มีใช้เฉพาะแห่งเนื่องจากมีช่วงเวลาไม่แน่นอน อาจมีความหมายเท่ากับช่วงอายุหรือช่วงอายุย่อย (subage) ก็ได้</p>
227.	chronohorizon**	แนวชั้นตามอายุกาล	<p>ดูคำอธิบายใน <i>chronostratigraphic horizon</i></p>

228.	chronolith; chronolithologic unit; chronostratigraphic unit; time rock unit	หน่วยลำดับชั้นหินตามอายุ กาล	<i>ดู chronostratigraphic unit; chronolith; chronolithologic unit; time rock unit</i>
229.	chronolithologic unit; chronolith; chronostratigraphic unit; time rock unit	หน่วยลำดับชั้นหินตามอายุ กาล	<i>ดู chronostratigraphic unit; chronolith; chronolithologic unit; time rock unit</i>
230.	chronology	กาลวิทยา	วิชาที่ว่าด้วยการกำหนดอายุ การจัดลำดับอายุ และการจัดตาราง ของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
231.	chronostratigraphic classification**	การจำแนกลำดับชั้นหิน ตามอายุกาล	วิธีการจำแนกลำดับชั้นหินอย่างหนึ่ง โดยอาศัยอายุและเวลาเกิด ของชั้นหินนั้น ๆ เป็นเกณฑ์
232.	chronostratigraphic horizon**	แนวชั้นลำดับชั้นหินตาม อายุกาล	แนวชั้นหินที่เกิดในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น ชั้นเบนทอนไนต์ ซึ่งเกิด จากการตกตะกอนทับถมของเถ้าภูเขาไฟ คำนี้เรียกสั้น ๆ ว่า แนว ชั้นตามอายุกาล <i>ดู horizon ประกอบ</i>
233.	chronostratigraphic unit; chronolith; chronolithologic unit; time rock unit	หน่วยลำดับชั้นหินตามอายุ กาล	มวลชั้นหินหรือชั้นตะกอนที่เกิดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของธรณี กาล สามารถรวมเข้าเป็นหน่วยเดียวกันได้โดยอาศัยช่วงเวลาเกิด ของชั้นหินหรือชั้นตะกอนนั้น ๆ เป็นเกณฑ์กำหนด หน่วยลำดับ ชั้นหินตามอายุกาลมีลำดับชั้นเรียงจากหน่วยใหญ่ไปหาหน่วยเล็ก ดังนี้ หินบรมยุค (eonothem) หินมหายุค (erathem) หินยุค (system) หินสมัย (series) หินช่วงอายุ (stage) และหินรุ่น (chronozone) มีความหมายเหมือนกับ <i>time-stratigraphic unit</i>

234.	chronostratigraphy	<p>๑. วิชาลำดับชั้นหินตามอายุกาล</p> <p>๒. การลำดับชั้นหินตามอายุกาล</p> <p>๓. ลำดับชั้นหินตามอายุกาล</p>	<p>สาขาหนึ่งของวิชาลำดับชั้นหิน ว่าด้วยการรวมชั้นหินเข้าด้วยกันเป็นหน่วยต่าง ๆ โดยอาศัยอายุและความสัมพันธ์ทางกาลเวลาของหินเป็นเกณฑ์กำหนด</p> <p>การจัดทำลำดับของหน่วยชั้นหิน โดยใช้อายุที่ต่างกันและความสัมพันธ์ทางอายุของหน่วยชั้นหินแต่ละหน่วยเป็นเครื่องกำหนด</p> <p>ลำดับของชั้นหินที่แยกออกจากกันโดยใช้ความต่างของอายุและความสัมพันธ์ทางอายุของหน่วยชั้นหินแต่ละหน่วยเป็นเครื่องกำหนด</p>
235.	chronotaxy	การลำดับเวลาเดียวกัน	<p>การเรียงลำดับชั้นหินหรือลำดับชั้นซากดึกดำบรรพ์ หรือการเทียบสัมพันธ์ลำดับชั้นหินหรือลำดับชั้นซากดึกดำบรรพ์ โดยใช้เวลาที่ตรงกันหรือเท่ากันเป็นเครื่องกำหนด <i>ดู homotaxy ประกอบ</i></p>
236.	chronozone**	<p>๑. หินรุ่น</p> <p>๒. ส่วนชั้นตามอายุกาล</p>	<p>หน่วยลำดับชั้นหินตามอายุกาลหน่วยหนึ่ง กำหนดขึ้นจากชั้นหินที่เกิดในช่วงอายุที่ไม่แน่นอน เพราะยึดตามช่วงชีวิต (life span) ของซากดึกดำบรรพ์ ซึ่งมีช่วงอายุที่ไม่สามารถกำหนดได้แน่นอนเสมอไป เนื่องจากช่วงเวลาของหินรุ่นที่กำหนดขึ้นนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อมีข้อมูลเพิ่มขึ้น การแบ่งหน่วยลำดับชั้นหินนี้ยังไม่ยุติ</p> <p>ส่วนชั้นหินที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันโดยไม่คำนึงว่ามีลักษณะหิน ลักษณะทางชีวภาพ หรือลักษณะอื่น ๆ แตกต่างกันหรือไม่ <i>ดู zone ประกอบ</i></p> <p>คำว่า ส่วนชั้นตามอายุกาลนี้ มักใช้ในความหมายเดียวกับหน่วยลำดับชั้นหินตามอายุกาล</p>
237.	chute cutoff	ร่องน้ำลัด	ทางน้ำแคบ ๆ ที่แม่น้ำตัดผ่านส่วนที่เป็นทางน้ำโค้งตัวในขณะเกิด

			น้ำท่วม ทำให้แนวการไหลของธารน้ำสายหลักเปลี่ยนไปอยู่ด้านในของส่วนโค้ง โดยไหลไปตามร่องระหว่างตลิ่งงอกกับฝั่งทางน้ำข้างเคียง <i>ดู point bar ประกอบ</i>
238.	cinder	กรวดแก้วภูเขาไฟ	มูลภูเขาไฟเนื้อแก้วชนิดเบส มีสีคล้ำและเป็นรูปกรุน ส่วนใหญ่มีขนาดระหว่าง ๔-๓๒ มิลลิเมตร <i>ดู lapilli ประกอบ</i>
239.	cinder coal; coke coal; natural coke	ถ่านโค้กธรรมชาติ	<i>ดู natural coke; cinder coal; coke coal</i>
240.	cinder cone*	กรวยกรวดภูเขาไฟ	กองมูลภูเขาไฟรูปกรวยยอดตัดที่เกิดจากการระเบิดของภูเขาไฟแบบไม่มีลาวาไหลออกมา มูลภูเขาไฟนี้เป็นกรวดภูเขาไฟที่มีขนาดระหว่าง ๔-๓๒ มิลลิเมตร และหลังจากถูกระเบิดกระจัดกระจายขึ้นสู่ท้องฟ้าแล้ว ได้แข็งตัวตกกลับลงมาสะสมอยู่รอบ ๆ ช่องระเบิดทำให้เกิดภูมิภาพแบบกระดิ่งขึ้น คือ ด้านกลางเป็นแอ่งตื้น ๆ นอกออกไปเป็นขอบสูงไม่มากนัก แล้วจึงลาดลงไปหาผืนภูมิประเทศแวดล้อม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางนั้นย่อมขึ้นอยู่กับแรงระเบิด <i>ดู ash cone ประกอบ (ดูรูปที่ caldera)</i>
241.	CIPW classification	การจำแนกแบบซีไอพีดับเบิลยู	ระบบการจำแนกและการระบุชื่อหินอัคนี CIPW ย่อมาจากชื่อนักธรณีวิทยาชาวอเมริกัน คือ ครอส (Cross) อิดดิง (Iddings) เพียสัน (Pirsson) และวอชิงตัน (Washington) ซึ่งเป็นผู้ซึ่งเป็นผู้ร่วมกันจัดระบบเมื่อ ค.ศ. ๑๙๐๒
242.	CIPW norm	ปริมาณมาตรฐานซีไอพีดับเบิลยู	ส่วนประกอบทางแร่ของหินอัคนีที่คำนวณจากมวลโดยน้ำหนัก คิดเป็นร้อยละ โดยกำหนดให้แร่ทั้งหมดเป็นแร่ที่ไม่มีน้ำในองค์ประกอบ
243.	circulation	การไหลเวียน	กระบวนการสูบน้ำโคลนเจาะจากถังเก็บ ผ่านก้านเจาะลงไปไหลเจาะแล้วไหลย้อนกลับขึ้นมาสู่ถังเก็บในระหว่างการเจาะ

244.	circum-Pacific belt	แนววงรอบแปซิฟิก	แนวของตำแหน่งแผ่นดินไหวและภูเขาไฟมีพลัง ซึ่งกระจายตัวต่อเนื่องกันบริเวณขอบเปลือกทวีป (continental margin) รอบ ๆ มหาสมุทรแปซิฟิก เช่น ประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ นิวซีแลนด์ มีความหมายเหมือนกับ <i>girdle of fire; ring of fire</i>
245.	cirque	เซิร์ก	ลักษณะภูมิประเทศบนไหล่เขาชั้นที่เป็นรูปอัฒจันทร์โค้ง เกิดจากการกัดเซาะของธารน้ำแข็ง มักมีทะเลสาบเล็ก ๆ ปรากฏอยู่ 11,12/56
246.	cirriped; cirripede	เซอริริเพด	สัตว์น้ำเค็มจำพวก กุ้ง กั้ง ปู จัดอยู่ในชั้นเซอริริพิเดีย (class Cirripedia) มีลักษณะสำคัญ คือ ตัวเต็มวัย จะยึดติดกับพื้นอย่างถาวร เช่น เพรียง (barnacle) มีช่วงอายุไซลูเรียนตอนปลายถึงไฮโลซิน ดูรูปประกอบ ภาพเซอริริเพดในระยะต่าง ๆ 11/56
247.	clam	หอยกาบ	คำทั่วไปที่เรียกชื่อหอยกาบคู่ (pelecypod) ซึ่งอาศัยฝังตัวอยู่ตามพื้นทรายหรือพื้นโคลน 11/56
248.	clan	กลุ่ม	<ol style="list-style-type: none"> ๑. กลุ่มของหินอัคนีที่มีส่วนประกอบทางเคมีที่สัมพันธ์กัน ๒. ชุดการจำแนกอย่างเป็นลำดับขั้นที่นักสัตววิทยาใช้ อยู่เหนือสกุล (genus) และใต้วงศ์ย่อย (subfamily) ๓. ชุมชีวนทางนิเวศวิทยาที่เกิดขึ้นจากการผสมกลมกลืนของสิ่งมีชีวิตในชุมชนจนถึงจุดอยู่ตัวชุมชนเหล่านี้มีขนาดเล็ก

			ครอบคลุมพื้นที่เพียงไม่กี่ตารางเมตร และประกอบไปด้วยสิ่งมีชีวิตชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นจำนวนมาก
249.	clarain	คลาเรน	เนื้อถ่านหินชนิดหนึ่งซึ่งมีลักษณะเป็นแถบลายวาวกึ่งวาวจ๋า หรือวาวแบบใยไหมและมีรอยแตกแบบผืนแผ่นหรือแบบขรุขระ มีชั้นบาง ๆ ของแถบลายด้านแทรกสลับอยู่ด้วย ซึ่งต่างจากเนื้อถ่านหินวาวจ๋า (vitrain) ดู <i>banded coal</i> ประกอบ
250.	clarke	คลาร์ก	ค่าความอุดมโดยเฉลี่ยของธาตุใดธาตุหนึ่งในเปลือกโลก คำนี้ตั้งขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่ F.W. Clarke นักเคมีชาวอเมริกัน มีความหมายเหมือนกับ <i>crustal abundance</i> ดู <i>abundance</i> ประกอบ
251.	clarke of concentration	ปริมาณคลาร์ก	ปริมาณของธาตุในแร่หรือหินเมื่อเปรียบเทียบกับธาตุนั้นในเปลือกโลก
252.	class	๑. ชั้น ๒. ชั้นผลึก	๑.๑ (ชีววิทยา) ลำดับความสัมพันธ์หรือลำดับชั้นในการจำแนกชนิดของสัตว์และพืช ชั้นอยู่ระหว่างไฟลัม และอันดับ ๑.๒ (ศิลาวิทยา) การจัดแบ่งหน่วยย่อยของหินอัคนีตามการจำแนกแบบ CIPW โดยอาศัยสัดส่วนของปริมาณแร่สีอ่อนและสีเข้มที่ได้จากการคำนวณ ดู <i>CIPW norm</i> ประกอบ (ผลึกศาสตร์) ดู <i>crystal class</i>
253.	classification	การจำแนก	การจัดลำดับหมวดหมู่อย่างเป็นระบบและเป็นที่ยอมรับ เช่น การจำแนกประเภทสิ่งมีชีวิตเป็นลำดับชั้นตามหลักอนุกรมวิธาน
254.	clast	เศษหิน	เศษ เม็ด ชิ้นส่วนของตะกอน หิน หรือแร่ ที่แตกหักมาจากมวลหินหรือแร่เดิมที่มีขนาดใหญ่กว่า โดยกระบวนการทางกายภาพหรือทางเคมี เช่น เศษหินดอก (phenoclast) เศษชิ้นภูเขาไฟ (pyroclast) เศษซากชีวิน (bioclast) 11, 13/56

255.	clastation	การแตกเป็นเศษหิน	<p>๑. การแตกหักของมวลหิน ณ ที่เดิมโดยกระบวนการผุพังทางกายภาพหรือทางเคมี</p> <p>๒. การแตกหักของหินที่ทำให้เกิดตะกอนเศษหิน</p>
256.	clastic	-เศษหิน	<p>๑. คำที่ใช้เกี่ยวกับหินหรือตะกอนที่มีส่วนประกอบหลักเป็นเศษแตกหักที่ได้มาจากหินหรือแร่เดิม และถูกนำพามาไกลจากแหล่งกำเนิด รวมทั้งใช้เกี่ยวกับเนื้อหินนั้นด้วย คำนี้ใช้บ่งชี้ถึงแหล่งที่มาทั้งภายในและภายนอกแอ่งสะสมตัว</p> <p>๒. คำที่ใช้เกี่ยวกับตะกอนภูเขาไฟ (pyroclastic)</p> <p>๓. คำที่ใช้เกี่ยวกับหินเนื้อประสมชีวภาพ (bioclastic rock)</p> <p>๔. คำพหูพจน์ที่ใช้หมายถึงหินเนื้อประสม (clastic rock) หรือใช้เกี่ยวกับเศษหิน (clast) ที่เป็นส่วนประกอบของหินเนื้อประสมนั้น ๆ หินเนื้อประสมที่รู้จักกันทั่วไป ได้แก่ หินทรายและหินดินดาน <i>มีความหมายเหมือนกับ clastics</i></p> <p>11,12,13,14/56</p>
257.	clastic dike	พนักเศษหิน	<p>พนักตะกอนที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยเศษตะกอนหลายขนาดซึ่งถูกดันขึ้นมาตามรอยแตกที่ตัดผ่านชั้นหิน ถ้าพนักตะกอนมีทรายมากเรียก พนักทราย (sand dike)</p> <p>(ตัดศัพท์ injection dike และ neptunian dike ออก) 12/56</p>
258.	clastic pipe	ลำเศษหิน	<p>ลำหินรูปทรงกระบอกที่ประกอบด้วยเศษหิน มีรูปร่างคล้ายแท่งหินขรุขระ ตั้งเด่นท่ามกลางหินที่ล้อมรอบซึ่งมักเป็นหินปูน มีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๒-๕๐ เซนติเมตร และสูง ๑-๖๐ เมตร มักเป็นลำหินทราย <i>มีความหมายเหมือนกับ pipe ๔.๑</i></p> <p>12,13,30/56</p>

259.	clastic ratio	อัตราส่วนเศษหิน	สัดส่วนเปรียบเทียบความหนาหรือจำนวนร้อยละของหินเนื้อประสม เช่น หินกรวดมน หินทราย หินดินดาน กับหินเนื้อเดียวกัน เช่น หินปูน หินเกลือระเหย ในหน่วยลำดับชั้นหินหนึ่ง ๆ <i>มีความหมายเหมือนกับ detrital ratio</i> 12,13/56
260.	clastic rock	หินเนื้อประสม	๑. หินตะกอนที่มีส่วนประกอบหลักเป็นเศษแตกหักที่ได้มาจากหินเดิม หรือจากการผุพังทางเคมีที่อยู่ในรูปของของแข็ง และได้ถูกนำพามาเรียงอย่างสม่ำเสมอโดยกระบวนการทางกายภาพ ตัวอย่างเช่น หินทราย หินกรวดมน หินดินดาน หรือหินปูนที่ประกอบด้วยอนุภาคจากหินปูนที่มีอยู่เดิม ๒. หินที่ได้จากการสะสมของเศษชั้นภูเขาไฟ ๓. หินที่ได้จากซากสิ่งมีชีวิตหรือการกระทำของสิ่งมีชีวิต <i>มีความหมายเหมือนกับ fragmental rock</i> 12,13/56
261.	clastic sediment	ตะกอนเนื้อประสม	ตะกอนที่เกิดจากการสะสมตัวของชิ้นส่วนที่ได้จากหินหรือแร่เดิมที่ถูกนำพามาในสภาพเป็นชิ้นแยกจากกันมาสู่อย่างสม่ำเสมอ โดยน้ำ ลม น้ำแข็ง และแรงโน้มถ่วง ตะกอนดังกล่าว ได้แก่ กรวด ทราย โคลน และเคลย์ 11,12,13,14/56
262.	clastics	หินเนื้อประสม	ดู <i>clastic</i> ความหมายที่ ๔ 11,12,13,14/56
263.	clay	๑. เคลย์, ดิน	๑.๑ เศษหิน หรือแร่ หรืออนุภาคของเศษหิน ดิน ทราย ที่มีส่วนประกอบต่าง ๆ ปรกติมีขนาดเล็กกว่าทรายแป็งละเอียด หรือมีเส้นผ่านศูนย์กลางน้อยกว่า $\frac{1}{256}$ มิลลิเมตร ตามมาตราเวนต์เวิร์ท ^{๒๖} และน้อยกว่า ๐.๐๐๒ มิลลิเมตร ตามระบบ USDA ซึ่งขนาด

		<p>๒. แร่ดิน</p> <p>๓. ดินเหนียว</p>	<p>ดังกล่าวเป็นขนาดใหญ่ที่สุดของอนุภาคที่แสดงสมบัติเป็นคอลลอยด์ (<i>ดูรูปที่คำ sand</i>)</p> <p>๑.๒ วัสดุธรรมชาติที่มีลักษณะเหมือนดินเนื้อละเอียด โดยทั่วไปมีสภาพพลาสติก เมื่อเปียกน้ำจะแข็ง และแกร่งเมื่อแห้ง ประกอบด้วยแร่ดินเป็นส่วนใหญ่ ปนด้วยสารอินทรีย์และแร่ชนิดอื่น ๆ ที่มีเม็ดละเอียดเล็กกว่า ๐.๐๐๒ มิลลิเมตร (๒ ไมครอน) ได้แก่ ควอตซ์ เฟลด์สปาร์ โดโลไมต์ แคลไซต์ ซีโอไลต์ เหล็กออกไซด์ แมงกานีสออกไซด์ ไทเทเนียมออกไซด์ แต่เคลย์หรือดินบางชนิดไม่มีสภาพพลาสติก เช่น ฟลินต์เคลย์ ฮาลลอยไซต์ ดิกไคต์ และยังมีหมายรวมถึงหินดินดานและหินโคลนด้วย</p> <p>เคลย์จัดจำแนกประเภทตามการใช้ประโยชน์ กำหนดส่วนประกอบ ส่วนผสมของแร่และสี ส่วนใหญ่นิยมนำไปใช้ทำกระเบื้อง เครื่องดินเผา นอกจากนี้ เคลย์บางชนิดยังใช้ในการกรองกลั่นน้ำมัน และทำกระดาษอีกด้วย (แก้เมื่อการประชุมครั้งที่ 21/47)</p> <p>๑.๓ สิ่งทับถมเนื้อละเอียด มีความเหนียว โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในสภาพเปียก</p> <p><i>ดู clay mineral</i></p> <p>(<i>ปรัชญาศาสตร์</i>) <i>ดูคำอธิบายใน soil texture</i></p>
264.	clay dune	เนินตะกอนดิน	เนินที่เกิดขึ้นโดยลมพัดพาตะกอนดินเป็นส่วนใหญ่มากรวมกัน มักมีเกลือต่าง ๆ ปะปนอยู่ด้วย พบไม่มากนักตามขอบของพลาเยา (playa) ในทะเลทรายของทวีปต่าง ๆ หรือตามขอบของทะเลสาบหรือลากูนน้ำเค็มเล็ก ๆ เนินตะกอนดินมักจะมีขนาดเล็ก แต่อาจสูง

			ถึงเกือบ ๑๒ เมตร (๓๕ ฟุต)
265.	clay gouge; fault gouge	ผงรอยเลื่อน	ดู <i>fault gouge; clay gouge</i>
266.	clay ironstone	หินเหล็กเนื้อดิน	หินตะกอนเนื้อละเอียดสีเทาหรือสีน้ำตาล แข็ง ประกอบด้วยเนื้อดินถึงร้อยละ ๓๐ หรือแร่เหล็กคาร์บอเนตและออกไซด์เนื้อดิน หรือสินแร่ซีเดอไรต์ที่มีมลทิน พบเป็นแบบก้อนทรงมน มวลสารพอกหรือชั้นบางที่ไม่สม่ำเสมอ หินเหล็กเนื้อดินมักเกิดรวมกับชั้นหินที่มีเนื้อถ่าน (carbonaceous strata) โดยวางตัวบนชั้นถ่านหินในแหล่งถ่านหินของสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร
267.	clay loam	ดินร่วนเหนียว	ดูคำอธิบายใน <i>soil texture</i>)
268.	clay mineral	แร่ดิน	แร่ในกลุ่มฟิลโลซิลิเกต (phyllosilicate) ซึ่งเป็นสารประกอบจำพวกไฮดรอกไซด์อะลูมิเนียมซิลิเกต (hydrated aluminium silicate) โดยทั่วไปมักมีไอออนของเหล็ก แมกนีเซียม แคลเซียม โพแทสเซียม โซเดียม และของธาตุอื่น ๆ ผสมอยู่ด้วย มีโครงสร้างเป็นแบบแผ่นแร่ดินเช่นพวกแอตทาพูลไกต์ และซีพิโอไลต์ (sepiolite) จัดอยู่ในกลุ่มไอโนซิลิเกต (inosilicate) โดยมีโครงสร้างเป็นแบบโซ่ มีขนาดเล็กมาก (น้อยกว่า ๐.๐๐๒ มิลลิเมตร) ปรกติไม่สามารถตรวจสอบได้ด้วยกล้องจุลทรรศน์ธรรมดา ต้องอาศัยการตรวจสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน (electron microscope) หรือการเลี้ยวเบนของรังสีเอกซ์ (x-ray diffraction) หรือความแตกต่างในเชิงความร้อน (differential thermal analysis) มีสมบัติในการดูดซับไอออน การเปลี่ยนรูปร่าง การดูดยึดซึ่งกันและกัน การยึดและหลุดตัว ประโยชน์ใช้ใน

			อุตสาหกรรมเซรามิก ยาง สี เครื่องสำอาง สารหล่อลื่น แร่สำคัญที่พบทั่วไป คือ เคโอลิไนต์ (kaolinite) อิลไลต์ (illite) มอนต์มอริลโลไนต์ (montmorillonite) และเวอร์มิคิวไลต์ (vermiculite) มีความหมายเหมือนกับ clay ๒
269.	clay plug	ฝายดินธรรมชาติ	เนินตะกอนที่ปิดปากทางเข้าออกของทะเลสาบรูปแอก เกิดเนื่องจากแม่น้ำมีความคดโค้งมากจนถูกตัดขาดทำให้ทางน้ำสั้นเข้า แม่น้ำส่วนที่ถูกตัดขาดจะมีตะกอนทรายแป้ง และตะกอนดินค้อย ๆ มาสะสมจนปิดปากทางน้ำทั้ง ๒ ด้าน กลายเป็นทะเลสาบรูปแอกในที่สุด และตัวแม่น้ำจะค้อย ๆ เคลื่อนย้ายห่างออกไปจากทะเลสาบรูปแอก
270.	clay shale	หินดินดานเนื้อดิน	๑. หินดินดานที่ประกอบด้วยอนุภาคดินเป็นส่วนสำคัญหรือทั้งหมด และเมื่อผุพังแล้วจะได้ดิน ๒. ตะกอนแข็งตัวที่ประกอบด้วยทรายไม่เกินร้อยละ ๑๐ และมีอัตราส่วนของทรายแป้งต่ออนุภาคดินน้อยกว่า ๑ ต่อ ๒ ๓. หินเคลย์ที่มีแนวแตกถี่
271.	clay slate	หินชนวนเนื้อดิน	๑. หินชนวนเกรดต่ำชนิดหนึ่ง เช่น หินอาร์จิลไลต์ หินเมทาอาร์จิลไลต์ ที่มีการแปรสภาพน้อย มีแร่ไมกาน้อยกว่าหินฟิลไลต์ แสดงการก่อตัวใหม่ของแร่ในเนื้อหินน้อยกว่าร้อยละ ๕๐ และแสดงแนวแตกเรียบแบบหินชนวนหรือแสดงริ้วลายขนาน ๒. หินชนวนที่แปรสภาพจากหินดินดานมากกว่าแปรสภาพมาจากแก้วภูเขาไฟ แสดงแนวแตกที่เกิดจากการเฉือน ทำให้ต่างไปจากหินชนวนไมกา (mica slate)
272.	clay vein	สายเคลย์	มวลเคลย์ที่มีลักษณะเป็นสายแบนแทรกตามรอยแตกในชั้นถ่านหินหรือในหินชนิดต่าง ๆ

273.	C-layer	ชั้นโหวสะเทือนซี	เขตความโหวสะเทือนในโลกช่วงระหว่างความลึก ๔๑๐-๖๖๐ กิโลเมตร เป็นเขตเปลี่ยนเข้าสู่เนื้อโลกตอนบน ซึ่งเป็นเขตหนึ่งของการแบ่งส่วนภายในโลกออกเป็นหลายชั้นจากชั้นเอถึงจี ปัจจุบันไม่นิยมใช้แล้ว 40/55
274.	claypan	๑. ชั้นดานดิน ๒. ชั้นดานดินเหนียว	ชั้นโคลนแข็ง หรือชั้นตะกอนดินและทรายแป้ง ที่ตกทับถมในแอ่งตื้นซึ่งถูกแดดเผาจนแห้ง (<i>ปฐพีศาสตร์</i>) ชั้นดินเหนียวที่แข็งและแน่นทึบ เกิดขึ้นจากน้ำที่ไหลซึมลงเบื้องล่างได้พาอนุภาคขนาดดินเหนียวไปสะสมในดินชั้นล่างเป็นปริมาณมากจนเกิดเป็นชั้นดานขึ้น และทำให้น้ำไม่สามารถซึมผ่านชั้นนี้ได้
275.	claystone	หินเคลย์	๑. หินตะกอนเนื้อละเอียดที่ประกอบด้วยอนุภาคดินมากกว่าร้อยละ ๖๗ และอัดแน่นจนกลายเป็นหิน ซึ่งยังไม่แข็งตัวนัก มีเนื้อและองค์ประกอบเหมือนหินดินดาน ไม่มีแนวแตกเรียบเป็นชั้น (bedding cleavage) หรือแนวแตกถี่ (fissility) แต่มีรอยแตกแบบก้นหอย (conchoidal fracture) ต่างจากเคลย์แห้งตรงที่ไม่แตกตัวในน้ำ ๒. มวลสารพอกของเคลย์ในตะกอนน้ำพาหรือของสารเนื้อปูนผสมในเคลย์ 14/56
276.	cleat	แนวแตกแยก	ชุดรอยแตกหรือรอยแยกที่ขนานกัน ตัดตั้งฉากหรือเกือบตั้งฉากผ่านชั้นถ่านหิน ๒ ทิศทาง ทิศทางที่แตกได้ดีกว่า เรียกว่า แนวแตกแยกหลัก (face cleat) อีกทิศทางหนึ่งเรียกว่า แนวแตกแยกรอง (butte cleat)

277.	cleavage*	แนวแตกเรียบ	<p>๑. (วิทยาแร่) รอยที่แตกเป็นระนาบเรียบตามโครงสร้างอะตอมในผลึกแร่ โดยทั่วไปรอยแตกนี้จะขนานไปกับหน้าผลึกแร่ แนวแตกนี้อาจเป็นแนวเดียวหรือหลายแนวก็ได้</p> <p>๒. (ธรณีวิทยาโครงสร้าง) แนวแตกเป็นระนาบเรียบในหินตามแนวทฤษฎีที่ เกิดจากการเรียงตัวของแร่ไมกา อันเป็นผลมาจากกระบวนการแปรสภาพ เช่น แนวแตกเรียบแบบหินชนวน (slaty cleavage)</p>
278.	cliff	หน้าผา	<p>โดยทั่วไปหมายถึงหน้าผาที่สูงและชันมากจนเกือบตั้งตรง อาจอยู่ริมฝั่งทะเลหรืออยู่ในแผ่นดินก็ได้ ถ้าอยู่ริมฝั่งทะเลซึ่งส่วนมากเป็นหิน เรียกว่า หน้าผาชันริมทะเล (sea cliff) ซึ่งเป็นบริเวณที่แสดงลักษณะของฝั่งที่ถูกน้ำทะเลกัดเซาะอย่างรุนแรง</p> <p>14/56</p>
279.	climbing bog	พรุคืบ	<p>พรุที่เกิดสูงขยายขึ้นไปตามขอบบึง พบในพื้นที่ที่มีฤดูร้อนสั้น มีฝนตกพอควร เกิดขึ้นเนื่องจากพืช เช่น ข้าวตอกฤาษี ที่เจริญสูงขึ้นจากระดับเดิมของบึงและขยายขึ้นไปบนพื้นดินที่อยู่สูงกว่า</p>
280.	clinker	คลิงเกอร์	<p>๑. ถ่านที่หลอมตัวรวมกันหลังจากถ่านหินถูกเผาไหม้ <i>ดู natural coke; cinder coal; coke coal ประกอบ</i></p> <p>๒. ถ่านหินที่ถูกความร้อนจากหินอัคนีจนเปลี่ยนไปเป็นถ่านโค้ก หรือเรียกว่า ถ่านโค้กธรรมชาติ <i>ดู natural coke; cinder coal; coke coal ประกอบ</i></p> <p>๓. สารประกอบของแคลเซียมอะลูมิเนียมซิลิเกต มีลักษณะเป็นรูปกลมขนาดต่าง ๆ ได้จากการเผาหินปูน หินดินดาน หรือดินเหนียว ททราย และแร่เหล็กหรือบ็อกไซต์ ในเตาเผาที่อุณหภูมิ ๑,๔๐๐–๑,๕๐๐ องศาเซลเซียส ในอุตสาหกรรมซีเมนต์เรียกซีเมนต์เม็ด</p>

			๔. เศษหินแหลมคมที่ได้จากการแตกหักของหินลาวา
281.	clino	-ลาดเอียง	คำที่ใช้กับสภาวะแวดล้อมการตกตะกอนบนพื้นที่ท้องน้ำที่ลาดเอียง เป็นบริเวณซึ่งต่อออกไปจากแนวฐานคลื่นลงไปยังบริเวณที่ลึกกว่า ซึ่งมีลักษณะค่อนข้างราบ คำนี้อาจใช้เป็นศัพท์คำเดียวหรืออยู่ในรูปคำผสม เช่น clinofom, clinothem คำว่า clino มาจากภาษากรีก แปลว่า เอียง
282.	clinofom	สัณฐานลาดเอียง	ธรณีสัณฐานใต้น้ำคล้ายกับลาดทวีปในมหาสมุทรหรือชั้นหินส่วนหน้าของดินดอนสามเหลี่ยม เป็นบริเวณของการตกสะสมตัวในสภาวะแวดล้อมแบบท้องน้ำลาดเอียง
283.	clinolimnion; mesolimnion; metalimnion	ชั้นน้ำส่วนกลาง	ดูคำอธิบายใน epilimnion
284.	clinothem	หน่วยหินลาดเอียง	หน่วยหินที่เกิดขึ้นจากการตกสะสมตัวในสภาวะแวดล้อมแบบท้องน้ำลาดเอียง
285.	clint	แผ่นระแหงหิน	๑. คำที่ใช้ในประเทศอังกฤษหมายถึง ส่วนของหินปูนที่มีผิวหน้าราบเรียบซึ่งเป็นแผ่นขนานกับชั้นหิน รอยแยกหรือระแหงหิน (grike) ระหว่างแผ่นจะเป็นตัวแยกแผ่นหินเหล่านี้ออกจากกัน ๒. คำสก็อตหมายถึง สิ่งที่แข็งหรือหินที่มีลักษณะเหมือนหินฟลินต์ เช่น โหนกหินที่ยื่นออกทางด้านข้างของเนินเขา หรือในท้องธารรวมทั้งหน้าผาหิน

			
286.	clod	ชั้นหินร่วน	คำที่ชาวเหมืองใช้เรียกหินดินดานหรือชั้นเคลย์ที่แตกร่วน ซึ่งมักพบใกล้ ๆ กับชั้นถ่านหิน
287.	close packing	การจัดตัวแบบประชิด	ลักษณะการจัดเรียงตัวของรูปทรงกลมแข็งที่มีขนาดเท่ากันและอยู่ชิดกันอย่างมากจนทำให้มีความพรุนต่ำสุด <i>ดู rhombohedral packing ประกอบ</i>
288.	close system	ระบบปิด	ระบบที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นหรือสูญหายไปของมวลสารหรือพลังงานระหว่างที่กระบวนการดำเนินไป
289.	closed basin	แอ่งปิด	พื้นที่ปิดซึ่งไม่มีทางน้ำไหลออกสู่ภายนอก น้ำในแอ่งหายไปได้ด้วย การระเหยเพียงวิธีเดียว ดังเช่นพื้นที่แห้งแล้ง (arid region)
290.	closed fold	รอยคดโค้งปิด	รอยคดโค้งของชั้นหินเมื่อมองขนานกับแกนชั้นหินคดโค้ง (fold axis) จะเห็นชั้นหินประกบทั้ง ๒ ข้างของสันส่วนโค้งทำมุมกันเป็นมุม ๓๐-๖๐ องศา <i>ดู open fold และ tight fold ประกอบ</i> 2/56 ตรวจสอบแล้ว
291.	closed form	รูปผลึกปิด	รูปแบบผลึกแร่ที่มีระนาบผลึกบรรจบกันทุกด้าน
292.	closed structure	โครงสร้างปิด	โครงสร้างของชั้นหินคดโค้งหรือโครงสร้างอื่นใดที่เมื่อแสดงในแผนที่โดยใช้เส้นชั้นความลึกจะมีเส้นชั้นความลึกวนมาบรรจบกันตั้งแต่ ๑ เส้นขึ้นไป
293.	closure	วงรอบ	ระยะห่างในแนวตั้งระหว่างจุดสูงสุดของโครงสร้างแหล่งกักเก็บปิโตรเลียมกับจุดไหลล้นเมื่อลากเส้นชั้นระดับในแผนที่โครงสร้าง

			แล้วสามารถนำมาใช้คำนวณปริมาณสำรองของปิโตรเลียม
294.	CNG (compressed natural gas)	ซีเอ็นจี (แก๊สธรรมชาติอัด)	<i>ดู compressed natural gas (CNG)</i> 12/56
295.	coal	ถ่านหิน	หินตะกอนที่ติดไฟได้มีสีน้ำตาลถึงสีดำ เกิดจากการสะสมตัวของซากพืชตามธรรมชาติ เมื่อมีปฏิกิริยาทางชีวเคมีและธรณีเคมี ภายใต้ความร้อนและความดันสูง จนทำให้ซากพืชเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไปเป็นสารประกอบคาร์บอน ซึ่งมีคาร์บอนตั้งแต่ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปโดยน้ำหนัก หรือร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปโดยปริมาตร <i>ดู coalification; carbonification ประกอบ</i>
296.	Coal Ages	ยุคถ่านหิน	ช่วงเวลาทางธรณีกาลที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการเกิดถ่านหินมาก ทำให้มีถ่านหินแหล่งใหญ่ ๆ เกิดขึ้นในโลก ช่วงเวลาดังกล่าวมี ๒ ช่วง คือ ยุคคาร์บอนิเฟอรัสตอนปลาย หรือ ๓๒๓.๒-๒๙๘.๙ ล้านปี และช่วงเวลาติดต่อกันระหว่างยุคครีเทเชียสถึงยุคพาลีโอจีน หรือ ๑๔๕-๖๖ ล้านปี 14, 15, 16/56
297.	coal ball	ลูกหิน	ก้อนหินทรงกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่กี่นิ้วจนถึงหลายฟุตที่เกิดขึ้นในชั้นถ่านหิน โดยทั่วไป ประกอบด้วยแร่ไพไรต์และแร่พวกคาร์บอนเนต เช่น แคลไซต์ โดโลไมต์ และแมกนีไซต์ ลูกหินนี้อาจเป็นแบบมวลสารพอกหรืออาจเกิดจากการที่แร่เหล่านั้นแทรกซึมเข้าไปแทนที่เนื้อเยื่อต่าง ๆ ของพืช
298.	coal basin	แอ่งถ่านหิน	แหล่งถ่านหินที่เกิดอยู่ในโครงสร้างรูปแอ่ง เช่น แอ่งถ่านหินแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
299.	coal bed methane (CBM)	มีเทนชั้นถ่านหิน (ซีบีเอ็ม)	แก๊สธรรมชาติที่ประกอบด้วยมีเทนเป็นส่วนใหญ่สะสมตัวอยู่ในชั้นถ่านหิน เกิดจากกระบวนการทางชีวเคมีของจุลินทรีย์ หรือจาก

			ความร้อนที่เพิ่มขึ้นตามความลึกของชั้นถ่านหิน มีเทนที่เกิดขึ้นจะอยู่ในชั้นถ่านหินตามช่องว่างในรอยแตก
300.	coal bed; coal seam	ชั้นถ่านหิน	ดู <i>coal seam; coal bed</i>
301.	coal field	แหล่งถ่านหิน	บริเวณหรือพื้นที่ที่พบถ่านหิน ดู <i>coal basin ประกอบ</i>
302.	coal formation	หมวดถ่านหิน	ลำดับชั้นหินหน่วยใดหน่วยหนึ่งในชุดถ่านหิน (coal measure) ซึ่งมีชั้นถ่านหิน (coal seam) อยู่ด้วย
303.	coal gas	แก๊สถ่านหิน	แก๊สเชื้อเพลิงที่ปรกติผลิตได้จากถ่านหินบิทูมินัสที่มีสารระเหยสูง มีส่วนประกอบเฉลี่ยคือ ไฮโดรเจนร้อยละ ๕๐ มีเทนร้อยละ ๓๐ คาร์บอนมอนอกไซด์ร้อยละ ๘ ไฮโดรคาร์บอนอื่น ๆ ร้อยละ ๔ และอื่น ๆ เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ ไนโตรเจน ออกซิเจน ร้อยละ ๘ ถ้าผลิตจากถ่านหินชนิดอื่นจะมีส่วนประกอบของแก๊สที่แตกต่างออกไป ดู <i>gas coal ประกอบ</i>
304.	coal gasification	การแปรสภาพถ่านหินเป็นแก๊ส	กรรมวิธีในการเปลี่ยนสภาพถ่านหินให้เป็นแก๊ส เช่น การเปลี่ยนมีเทนจากถ่านหินโดยความร้อน
305.	coal measures	ชุดถ่านหิน	ชุดของหินตะกอนหรือหินชั้น ซึ่งมีชั้นถ่านหินแทรกสลับอยู่ด้วย มีความหนาต่าง ๆ กันตั้งแต่เป็นเมตรถึงกิโลเมตร
306.	Coal Measures	ชุดยุคถ่านหิน	คำที่ใช้ในการจัดลำดับชั้นหินในยุคคาร์บอนิเฟอรัสตอนปลายของทวีปยุโรป หรือลำดับชั้นหินที่มีถ่านหินเกิดอยู่ในช่วงบนของหินยุคคาร์บอนิเฟอรัส ยุคถ่านหินเทียบได้กับยุคเพนซิลเวเนียนในทวีปอเมริกา 14/56
307.	coal mine methane (CMM)	มีเทนเหมืองถ่านหิน (ซีเอ็มเอ็ม)	แก๊สมีเทนในชั้นถ่านหินที่ถูกปลดปล่อยออกมาจากการทำเหมืองเปิดหรือเหมืองใต้ดิน เป็นสาเหตุให้เหมืองเกิดการระเบิดหรือลุกไหม้ จัดเป็นแก๊สเรือนกระจกชนิดหนึ่งด้วย

308.	coal plant	พืชถ่านหิน	ซากดึกดำบรรพ์ของพืชที่พบหรือเป็นส่วนที่ทำให้เกิดชั้นถ่านหินในชุดถ่านหิน
309.	coal rank	ชั้นคุณภาพถ่านหิน	การจำแนกชั้นคุณภาพของถ่านหินตามลำดับความรุนแรงของการแปรสภาพ หรือการเปลี่ยนสภาพตามธรรมชาติของสารอินทรีย์เป็นถ่านหินจากขั้นต่ำสุดถึงขั้นสูงเป็นลิกไนต์ ซับบิทูมินัส (subbituminous) บิทูมินัส และแอนทราไซต์ ลำดับชั้นคุณภาพของถ่านหินจำแนกโดยกำหนดจากปริมาณคาร์บอนคงที่ สารระเหย (volatile matter) ค่าความชื้น และค่าการสะท้อนแสงของวิทริไนต์ (vitrinite reflectance)
310.	coal seam; coal bed	ชั้นถ่านหิน	ชั้นหิน (stratum) หรือชั้น (bed) ของถ่านหิน โดยทั่วไปมักใช้กับชั้นถ่านหินที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ดู stratum; strata และ bed ประกอบ
311.	coal type	ชนิดถ่านหิน	การจำแนกชนิดของถ่านหินโดยพิจารณาจากส่วนประกอบที่สลายตัวมาจากส่วนต่าง ๆ ของพืช ซึ่งเป็นการวินิจฉัยลักษณะทางกายภาพของเนื้อถ่านหินที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า (lithotype) และจากกล้องจุลทรรศน์ โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น ๒ พวกใหญ่ คือ ถ่านหินแสดงชั้น (banded coal) หรือ ถ่านหินฮิวมิก (humic coal) และ ถ่านหินไม่แสดงชั้น (non-banded coal) หรือ ถ่านหินเลนอินทรีย์ (sapropelic coal) 11/56
312.	coalification; carbonification	การแปรสภาพเป็นถ่านหิน	กระบวนการทางชีวเคมีและธรณีเคมีที่ทำให้พืชแปรสภาพเป็นถ่านหินชั้นคุณภาพต่าง ๆ ตั้งแต่ลิกไนต์ ซับบิทูมินัส บิทูมินัส และแอนทราไซต์ ภายใต้อุณหภูมิ ระยะเวลา และความดัน ซึ่งจะเปลี่ยนลิกนินและเซลลูโลสของเนื้อไม้ที่อยู่ในรูปของซุยอินทรีย์ให้เป็นวิทริไนต์ เรียกว่า การเกิดแถบลายวาวจ๋า (vitrinization หรือ

			<p>vitritization) ส่วนซากพืชหรือฟิตที่ถูกออกซิไดส์อย่างรุนแรง จะเปลี่ยนสภาพเป็นมาเซอร์ลกลุ่มอินทรีย์ไนต์ เรียกว่า การเกิด แลบลายวาวไยไหม (fusinization หรือ fusinitization) จัดเป็น กระบวนการเพิ่มคาร์บอนแบบหนึ่ง ดู <i>carbonization</i> และ <i>incorporation</i> ประกอบ</p>
313.	coarse gravel	กรวดหยาบ	<p>คำที่ใช้ในทางวิศวกรรม หมายถึงกรวดที่มีขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง ๑๙-๗๖ มิลลิเมตร</p>
314.	coarse sand	ทรายหยาบ	<p>ดูคำอธิบายใน <i>sand</i></p>
315.	coarse-grained	-เนื้อหยาบ	<p>๑. คำที่ใช้กับหินอัคนีหรือเนื้อของหินอัคนีที่ประกอบด้วยผลึกแร่ที่ มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า หรือมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางโดยเฉลี่ย มากกว่า ๕ มิลลิเมตร (๐.๒ นิ้ว) มีความหมายเหมือนกับ <i>phaneritic</i></p> <p>๒. คำที่ใช้กับหินตะกอนหรือเนื้อของหินตะกอน (หินชั้น) ที่ ประกอบด้วยเม็ดตะกอนที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางโดยเฉลี่ยมากกว่า ๒ มิลลิเมตร (๐.๐๘ นิ้ว) ดู <i>fine-grained</i> และ <i>medium-grained</i> ประกอบ</p> <p>11/56</p>
316.	coast	ชายฝั่ง	<p>แถบแผ่นดินนับจากชายทะเลขึ้นไปบนบกจนถึงบริเวณที่มีลักษณะ ภูมิประเทศเปลี่ยนแปลงอย่างเด่นชัด มีความกว้างกำหนดไม่ได้ แน่นอน อาจหลายกิโลเมตรก็ได้ (ดูรูปที่ <i>shore</i>)</p> <p>7/56 ตรวจแล้ว</p>
317.	coastal plain	ที่ราบชายฝั่ง	<p>ที่ราบอยู่ติดฝั่งทะเล นับจากแนวน้ำลงต่ำสุดขึ้นไปจนถึงแผ่นดินที่ อยู่ใกล้ที่สุด ซึ่งเกิดจากน้ำทะเล และคลื่นได้พัดพาให้ชายฝั่งผุ กร่อนไป ต่อมาบริเวณนั้นจะยกตัวสูงขึ้นเนื่องจากการเคลื่อนไหว</p>

			ของเปลือกโลกจนทำให้กลายเป็นที่ราบ หรืออาจเป็นที่ราบซึ่งเกิดขึ้นโดยกระแสน้ำพัดพาเอาตะกอนมาทับถมไว้ในบริเวณใกล้ ๆ ปากแม่น้ำก็ได้
318.	coastline*	แนวชายฝั่ง	<p>๑. เส้นที่แบ่งขอบเขตระหว่างแผ่นดินกับน้ำทะเลและ/หรือ มหาสมุทร</p> <p>๒. คำทั่วไปที่อธิบายถึงลักษณะหรือรูปลักษณะของแผ่นดินตามชายฝั่ง เมื่อมองจากทะเลเข้ามายังแผ่นดิน รวมถึงอ่าว (<i>ดูรูปที่ shore</i>)</p>
319.	cobbing	การทุบแยกแร่	การแยกแร่จากจากแร่มีค่าในกรรมวิธีการทำเหมือง โดยทั่วไปจะใช้ก้อนทุบ เช่น การแยกแร่ควอตซ์จากแร่เฟลด์สปาร์ 11/56
320.	cobble	กรวดใหญ่	<p>๑. เศษหินขนาดใหญ่กว่ากรวดกลาง (pebble) แต่เล็กกว่าก้อนหินมนใหญ่ (boulder) มีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๖๔-๒๕๖ มิลลิเมตร ลักษณะมน เกิดจากการขัดสีระหว่างถูกน้ำพา แบ่งย่อยออกเป็น ๒ ขนาด คือ ขนาดใหญ่ เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๒๘-๒๕๖ มิลลิเมตร และขนาดเล็ก เส้นผ่านศูนย์กลาง ๖๔-๑๒๘ มิลลิเมตร</p> <p>ในสหราชอาณาจักร (Great Britain) กำหนดให้กรวดใหญ่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๖๐-๒๐๐ มิลลิเมตร</p> <p>กรวดใหญ่มวมถึงเศษหินที่เกิดจากการผุพังแบบแตกเป็นกามนซึ่งพบอยู่บนพื้นหรือใต้ผิวพื้นดินด้วย <i>ดู boulder of weathering; weathering boulder ประกอบ</i></p> <p>๒. เศษหินหรือแร่ในดินที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๒๐-๒๐๐ มิลลิเมตร แต่ในสหรัฐอเมริกาใช้ขนาด ๗๕-๒๕๐ มิลลิเมตร</p> <p>๓. ทางวิศวกรรมใช้กับอนุภาค (particle) ที่มีขนาดเส้นผ่าน</p>

			ศูนย์กลางใหญ่กว่า ๓๖ มิลลิเมตร ๔. ดู <i>cobblestone</i> ๑ 11/56
321.	cobblestone	๑. ก้อนกรวดใหญ่	๑.๑ กรวดที่มีลักษณะกลมมนตามธรรมชาติ เหมาะสำหรับใช้ใน งานปูพื้นถนนหรือทำการก่อสร้างอื่น ๆ มีความหมายเหมือนกับ <i>cobble</i> ความหมายที่ ๔ และ <i>roundstone</i> ความหมายที่ ๒ 11,12/56 ๑.๒ กรวดที่พบในชั้นดิน หินชั้นหรือหินตะกอนที่ประกอบด้วย ตะกอนที่มีขนาดเท่ากับกรวดใหญ่ (<i>cobble</i>)
322.	cobblestone	๒. หินกรวดใหญ่	หินที่ประกอบด้วยกรวดใหญ่ เหมาะสำหรับใช้เป็นวัสดุก่อสร้าง ทางท้องถิ่น (<i>local material</i>) หรืองานก่อสร้างอื่น ๆ ดู <i>cobble</i> ประกอบ ยืนยันมติเดิม 11,12/56
323.	coccolith	ค็อกโคลิธ	คำที่ใช้กับแผ่นเนื้อปูนต่าง ๆ ที่เป็นส่วนของซากโครงร่างส่วนนอก ของค็อกโคลิโทเฟอร์ มีขนาดเล็กมาก มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ยประมาณ ๓ ไมครอน รูปร่างมีหลาย แบบ ประกอบด้วยผลึกแคลไซต์หรืออะราโกไนต์ ค็อกโคลิธพบใน หินชอล์กและในเลนพื้นท้องทะเลลึกแถบอบอุ่นและร้อนชื้น
324.	coccolithophore	ค็อกโคลิโทเฟอร์	แพลงก์ตอนทะเลจำพวกที่มีแฟลเจลเลต (<i>flagellate</i>) มีขนาดเล็ก มาก และผลิตค็อกคอลลิต ดู <i>coccolith</i> ประกอบ
325.	coelacanth	ปลาซีลาแคนท์	ปลาอันดับย่อยของอันดับครอสซอปเทอริจี้ (<i>Crossopterygii</i>) มี ชื่อสกุลว่า แลตอิเมอเรีย (<i>Latimeria</i>) เป็นพวกปลาน้ำจืด แต่ปลาซี ลาแคนท์นี้เป็นชนิดเดียวที่อาศัยอยู่ในน้ำเค็มหรือน้ำทะเลของ มหาสมุทรอินเดีย เดิมเคยคิดว่าสูญพันธุ์ไปในยุคครีเทเชียส

			ปัจจุบันพบว่ามีหลงเหลืออยู่ที่เกาะโคโมโร (Comoro Island) ซึ่งอยู่ระหว่างเกาะมาดากัสการ์กับแอฟริกาตะวันออก
326.	coelenterate	ซีเลนเทอเรต	สัตว์หลายเซลล์ของกลุ่มสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง จัดอยู่ในไฟลัมซีเลนเทอเรตา (phylum Coelenterata) เกิดอยู่โดดเดี่ยว (solitary) หรือเกิดอยู่เป็นกลุ่ม (colony) ก็ได้ ลักษณะเฉพาะคือผนังของร่างกายประกอบด้วยชั้นของเซลล์ ๒ ชั้น คั่นด้วยมีโซเกลีย (mesogloea) ช่องว่างภายในตัวมีทางเข้าออกสำหรับการย่อยอาหารและการขับถ่ายเพียงทางเดียว ลำตัวสมมาตรตามรัศมี หรือสมมาตรแบบรัศมีสองซีก (biradial)
327.	coelom; coelome	โพรงลำตัว	ช่องว่างภายในลำตัวของสัตว์หลายเซลล์ ยกเว้นฟองน้ำและซีเลนเทอเรต เป็นช่องว่างที่อยู่ระหว่างผนังของร่างกายกับอวัยวะที่ทำหน้าที่เป็นช่องทางเดินเข้าออกของอาหารภายในร่างกาย 11/56
328.	cognate inclusion; autolith	หินอัคนีแปลกปลอม	<i>ดู autolith; cognate inclusion</i>
329.	coherent noise	สัญญาณรบกวนเรียงแนว	สัญญาณรบกวนที่เดินทางจากต้นกำเนิดคลื่นถึงกลุ่มของเครื่องรับคลื่นหลาย ๆ กลุ่มในเวลาเดียวกัน ทำให้สัญญาณรบกวนปรากฏเรียงตัวเป็นแนวให้เห็นในภาพตัดขวางคลื่นสะท้อน สัญญาณรบกวนกลุ่มนี้เกิดจากคลื่นพื้นผิว คลื่นหักเหสะท้อนกลับ คลื่นสะท้อนซ้ำ และคลื่นหักเหใกล้ผิวดิน 11/56
330.	coke	ถ่านโค้ก	สารที่มีคาร์บอนสูงประกอบด้วยคาร์บอนคงที่ และเถ้าที่หลอมเข้าด้วยกัน มีค่าความร้อนสูง เกิดจากการเผาถ่านหินบิทูมินัสในภาวะขาดออกซิเจน ถ่านโค้กใช้ในอุตสาหกรรมผลิตเหล็กกล้า โดยทำหน้าที่เป็นตัวรีดิวซ์ (reducing agent)

331.	coke breeze	ผงถ่านโค้ก	ผงถ่านโค้กละเอียดที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตถ่านโค้ก ใช้เป็นเชื้อเพลิงได้ แต่เนื่องจากความร่วนจึงไม่เหมาะที่จะนำไปใช้ในกระบวนการผลิตเหล็กกล้า
332.	coke coal; cinder coal; natural coke	ถ่านโค้กธรรมชาติ	<i>ดู natural coke; cinder coal; coke coal</i>
333.	coking coal	ถ่านหินโค้ก	ถ่านหินที่มีสมบัติต่าง ๆ เหมาะสมในการผลิตถ่านโค้ก ซึ่งเป็นสมบัติเฉพาะของบางชั้นคุณภาพของถ่านหิน <i>ตรงข้ามกับ noncoking coal</i>
334.	collapse breccia; founder breccia	หินกรวดเหลี่ยมยุบตัว	มวลเศษหินซึ่งประกอบด้วยกรวดเหลี่ยมที่เกิดจากการยุบตัวของภูเขาไฟในโพรงหิน หรือถ้ำหรือของหินท้องที่ซึ่งอยู่เหนือหินอัคนีแทรกซอน เช่น หินกรวดเหลี่ยมสารละลาย (solution breccia) 11/56
335.	collapse caldera	แคลดีราแบบยุบตัว	แอ่งภูเขาไฟรูปกระเจดที่เกิดจากการยุบตัวของหลังคาของแอ่งแมกมา เนื่องจากแมกมาเคลื่อนย้ายไปโดยการระเบิดหรือเคลื่อนย้ายไปภายใต้พื้นผิวโลก แคลดีราส่วนใหญ่จะเกิดแบบนี้ <i>ดู explosion caldera ประกอบ</i> 37/55, 11/56
336.	collapse sinkhole	หลุมยุบจากการพังถล่ม	แอ่งหรือหลุมที่เกิดจากการหักพังของเพดานถ้ำหินปูน 36/55
337.	collar	๑. คอลลาร์	๑.๑ ส่วนโคนของหนามเอโคนอยด์ หรือสัตว์ผิวหนามด้านที่จะต่อเชื่อมเข้ากับตัวสัตว์ มีลักษณะเป็นแถบเรียบ และคอดกว่าส่วนที่เป็นตัวหนาม คาดขวางอยู่ระหว่างหนามกับพื้นที่สำหรับกล้ำมเนื้อยึดเกาะ ซึ่งมีลักษณะเป็นสันสูงตรงด้านที่อยู่ติดกับคอลลาร์ และเป็นหลุมด้านปลายสุดเพื่อต่อเข้ากับปุ่มรองรับบนตัว

		๒. ก้านถ่วง	สัตว์ ๑.๒ ปากอุโมงค์แนวตั้ง ก้านเจาะส่วนที่มีน้ำหนักมากและใหญ่กว่าปรกติใช้เพื่อถ่วงก้าน เจาะให้คงที่ไม่แกว่ง ซึ่งทำให้การเจาะหลุมตรงมากขึ้น
338.	collecting area*	พื้นที่รับน้ำ	ดู <i>catchment area</i> ๑ 14/56
339.	colloform	-รูปคอลลอยด์	คำที่ใช้กับลักษณะเนื้อแร่รูปกลม มีแถบเล็ก ๆ คล้ายไต เกิดจาก การตกตะกอนช้าลำดับ ของตะกอนเนื้อละเอียดมาก ดู <i>botryoidal</i> , <i>colloid</i> และ <i>reniform</i> ประกอบ Colloform, stalactitic as in cave deposits ที่ประชุมให้หาภาพประกอบใหม่
340.	colloid	คอลลอยด์	๑. อนุภาคของสารอินทรีย์และสารอนินทรีย์ที่มีขนาดเล็ก กว่า ๐.๐๐๐๒๔ มิลลิเมตร (ทางปฐพีศาสตร์ โดยทั่วไปถือว่าเล็ก กว่า ๐.๐๐๑ มิลลิเมตร) ๒. วัตถุขนาดละเอียดมากที่อยู่ในสภาพสารแขวนลอย เนื่องจากสารดังกล่าวมีพื้นที่ผิวมาก จึงทำให้มีสมบัติพิเศษ เช่น พลาสติกแขวนลอย หรือขยายตัวได้ คอลลอยด์ในธรรมชาติ ได้แก่ ดินเหนียว
341.	colloidal dispersion	การกระจายของคอลลอยด์	การแขวนลอยของอนุภาคคอลลอยด์ในตัวกลาง ซึ่งโดยปรกติจะ เป็นของเหลว แต่ถ้าเป็นละอองก็สามารถแขวนลอยในตัวกลางที่

			เป็นอากาศหรือแก๊สได้
342.	colluvial deposit	แหล่งสะสมเศษหินเชิงเขา	ดูคำอธิบายใน <i>colluvium</i> 11/56
343.	colluvium	เศษหินเชิงเขา	ก้อนหินขนาดต่าง ๆ ที่แตกกระจายกระจายลงมากองทับถม ระเกะระกะอยู่เชิงเขา ซึ่งเป็นการแตกสลายตัวของเขาหิน ระยะแรก โดยเริ่มผุพังจากที่สูงร่วงลงมาไปหาที่ต่ำเพราะแรง ดึงดูดของโลก กองเศษหินดังกล่าวเป็นแหล่งสะสมเศษหินเชิงเขา (colluvial deposit) 11/56
344.	colonial coral	ปะการังกลุ่ม	ปะการังหลาย ๆ ตัวเกาะเชื่อมติดเป็นหน่วยเดียวกัน ถ้าอยู่โดด เดี่ยวตามลำพังจะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ดู <i>solitary coral</i> <i>ประกอบ</i>
345.	colonization	การยึดครอง	ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่สิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งบุกรุกแผ่ขยายเข้า ไปตั้งรกรากอย่างถาวรในที่ซึ่งไม่เคยมีสิ่งมีชีวิตชนิดนั้นอาศัยอยู่ ก่อนเลย
346.	colony	กลุ่มชีวพันธุ์	๑. กลุ่มของสิ่งมีชีวิตชนิดเดียวกัน อาศัยรวมกลุ่มอยู่ด้วยกันอย่าง ใกล้ชิด เช่น กลุ่มแกรปโทไลต์ และกลุ่มปะการังแอนโทซัว ๒. กลุ่มของสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตในปัจจุบันที่พบในพื้นที่ ซึ่งไม่ใช่ถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตนั้น หรือซากดึกดำบรรพ์ที่พบ ในหน่วยหิน หรือกลุ่มของสิ่งมีชีวิต ซึ่งได้อพยพเข้ามาจับจองและ ตั้งรกรากในพื้นที่ที่เคยเป็นที่ว่างเปล่า 11/56
347.	colour index	ดรรชนีสี	ตัวเลขร้อยละโดยปริมาตรของแร่สีเข้มในหินที่ใช้ในการจำแนก หิน โดยเฉพาะหินอัคนีจำแนกได้เป็น ๔ ชนิด คือ

			<p>๑. หินสีจาง มีดรรชนีสีน้อยกว่า ๓๐</p> <p>๒. หินสีกลาง มีดรรชนีสีมากกว่า ๓๐ แต่น้อยกว่า ๖๐</p> <p>๓. หินสีเข้ม มีดรรชนีสีมากกว่า ๖๐ แต่น้อยกว่า ๙๐</p> <p>๔. หินสีเข้มมาก มีดรรชนีสีมากกว่า ๙๐ 12/56</p>
348.	coloured stone	พลอย	<i>ดูคำอธิบายใน gemstone</i>
349.	columbite-tantalite series	กลุ่มแร่โคลัมไบต์-แทนทาไลต์	<p>กลุ่มแร่สีน้ำตาล-น้ำตาลดำ ผลึกอยู่ในระบบสามแกนต่าง ความแข็ง ๖ โคลัมไบต์ มีความถ่วงจำเพาะประมาณ ๕.๒๐ แทนทาไลต์ มีความถ่วงจำเพาะประมาณ ๗.๙๕ กลุ่มแร่นี้เกิดร่วมกับดีบุกและวุลแฟรมในหินแกรนิตและเพกมาไทต์ โคลัมไบต์เป็นสินแร่ที่สำคัญของไนโอเนียม ซึ่งในสหรัฐอเมริกาเรียกว่าโคลัมเบียม และแทนทาไลต์เป็นสินแร่ที่สำคัญของแทนทาลัม นอกจากนั้น แร่ในกลุ่มนี้ เช่น ซามาร์สไกต์ ฟรีโอไรต์ ยูซีไนต์ มักมีธาตุกัมมันตรังสีจำพวกยูเรเนียมและทอเรียมสูง</p>
350.	columnar jointing	แนวแตกเสาเหลี่ยม	<i>ดูคำอธิบายใน columnar structure</i> 12/56
351.	columnar section	ภาคตัดรูปแท่ง	<p>ภาคตัดแนวตั้งของลำดับและความสัมพันธ์ของหน่วยชั้นหินหรือชั้นตะกอน ซึ่งพบได้ตลอดพื้นที่ที่กำหนดหรือแหล่งเฉพาะ ภาคตัดรูปแท่ง จะต้องแสดงมาตราส่วน ความหนาของหน่วยชั้นหินและชั้นตะกอน แสดงสัญลักษณ์ลักษณะเนื้อหินและเนื้อตะกอน</p> <p>ประกอบด้วยคำอธิบายสั้น ๆ ระบุถึงอายุ ชนิดหิน ตะกอน และซากดึกดำบรรพ์ที่พบ โดยจัดเป็นลำดับในแนวตั้งคู่กันกับภาคตัดของลำดับชั้นหิน ชั้นตะกอน และซากดึกดำบรรพ์ <i>ดู geologic column ประกอบ</i></p>

352.	columnar structure	โครงสร้างรูปเสาเหลี่ยม	ลักษณะหินอัคนีที่แตกแยกเป็นแท่งยาวคล้ายเสา เกิดเพราะการเย็นตัวทำให้เกิดแนวแตกเป็นแนวลึกลงมาเสมอและหลายชุด หินที่แตกแยกจึงมีลักษณะเป็นแท่ง ๆ และมักเป็นรูปหกเหลี่ยม แนวแตกแบบนี้เรียกว่า แนวแตกเสาเหลี่ยม (columnar jointing) ลักษณะเช่นนี้พบในหินบะซอลต์เป็นส่วนมาก เช่น ที่วัดแสนตุม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด 12,13/56
353.	combination trap	ลักษณะกักเก็บแบบผสมผสาน	ลักษณะกักเก็บปิโตรเลียมที่เกิดจากลักษณะกักเก็บหลาย ๆ แบบผสมกัน เช่น เกิดจากแบบโครงสร้างร่วมกับแบบลำดับชั้นหิน
354.	commensalism	ภาวะอิงอาศัย	ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิต ๒ ชนิดที่อาศัยอยู่ด้วยกัน โดยสิ่งมีชีวิตชนิดแรกได้รับผลประโยชน์จากชนิดที่สอง แต่ชนิดที่สองไม่ได้รับทั้งประโยชน์และโทษจากชนิดแรก เช่น กล้วยไม้ พลุต่างที่อาศัยเกาะอยู่บนต้นไม้ใหญ่ นกที่ทำรังบนต้นไม้ ดู mutualism และ symbiosis ประกอบ
355.	comminution	การแตกย่อย	การแตกแยกตัวของสารจนเป็นผงซึ่งอาจเกิดโดยธรรมชาติอันเป็นผลเนื่องมาจากดินฟ้าอากาศและการกัดเซาะของน้ำ หรือการแปรสัณฐานของเปลือกโลก หรือเกิดโดยใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักร ทำให้หินมีขนาดลดลงเรื่อย ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในงานก่อสร้างทั่วไป เช่น อาคาร ถนน
356.	common	ปานกลาง	ดูคำอธิบายใน abundant
357.	common depth point (CDP)	จุดความลึกร่วม (ซีดีพี)	จุดร่วมหรือบริเวณร่วมที่คลื่นไหวสะเทือนสะท้อนกลับจากชั้นสะท้อนใต้ดิน ไม่ว่าจะเปลี่ยนจุดต้นกำเนิดหรือตัวรับสัญญาณไปในตำแหน่งอื่น ๆ ตามแนวเส้นสำรวจต่าง ๆ มีความหมายเหมือนกับ common reflection point 14/56
358.	common reflection	จุดสะท้อนกลับร่วม	ดู common depth point (CDP)

	point		
359.	common salt	เกลือสามัญ	สารประกอบโซเดียมคลอไรด์ (NaCl) ที่เป็นผลึกรูปลูกบาศก์ มีสีขาวหรือไม่มีสี เกิดมากในธรรมชาติ โดยพบในลักษณะเป็นแร่ได้แก่เฮไลต์ พบเป็นสารละลายในน้ำทะเล หรือพบเป็นแหล่งสะสมตะกอนซึ่งได้แก่โดมเกลือ หรือคราบเกลือรอบ ๆ ขอบทะเลสาบน้ำเค็ม
360.	common-depth-point stack	ผลรวมจุดความลึกร่วม	ผลรวมของสัญญาณคลื่นไหวสะเทือนที่มีจุดสะท้อนกลับร่วมกัน การรวมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายสัญญาณคลื่นให้มีความชัดเจนขึ้น
361.	community; biocoenosis; biotic community; life assemblage; life community	ชุมชนชีว	กลุ่มของสิ่งมีชีวิตทั้งที่เป็นซากดึกดำบรรพ์หรือที่ยังมีชีวิตอยู่ ที่อยู่ร่วมกันเพราะมีความต้องการสารอาหารในลูกโซ่อาหารเดียวกัน แต่ในระดับที่ต่างกัน จนทำให้เกิดเป็นนิเวศเฉพาะตัวขึ้นในพื้นที่ที่สิ่งมีชีวิตนั้นอาศัยอยู่ <i>ดู death assemblage; taphocoenose; taphocoenosis; thanatocoenosis ประกอบ</i>
362.	compactability	สภาพอัดแน่นได้	สมบัติของตะกอนในการลดปริมาตรหรือความหนาแน่นเนื่องจากน้ำหนักของตะกอนที่ทับถมอยู่เบื้องบน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดรูปร่าง ความแข็ง และความเปราะของตะกอนเหล่านั้น
363.	compaction	การอัดแน่น	<p>๑. กระบวนการที่สิ่งทับถมหรือตะกอนละเอียดถูกกดอัดจนช่องว่างระหว่างตะกอนลดน้อยลง อันเนื่องมาจากน้ำหนักของสิ่งทับถมสะสมซ้อนกันชั้นแล้วชั้นเล่า หรือจากการแปรสัณฐานของเปลือกโลก</p> <p>๒. กรรมวิธีที่สร้างขึ้นเพื่อให้มวลวัสดุอัดตัวกันแน่น</p>
364.	competent bed*	ชั้นหินเนื้อเหนียว	ชั้นหินที่มีเนื้อแน่นทนทาน สามารถรับน้ำหนักทั้งของตัวเองและของหินที่วางทับชั้นหินนั้นอยู่ เมื่อถูกบีบอัดด้วยแรงทางด้านข้างก็

			จะคดโค้งขึ้นลงได้โดยที่ความหนาของชั้นหินไม่เปลี่ยนแปลง
365.	complete a well; well completion	การเตรียมหลุมผลิต	<i>ดู well completion; complete a well</i>
366.	completion fluid	ของไหลบรรจุหลุม	ของไหลหรือน้ำโคลนที่มีของแข็งปนอยู่น้อยมาก ใช้บรรจุลงในหลุมเจาะที่เจาะเสร็จแล้ว เพื่อปรับความสมดุลของแรงดันภายในหลุมและป้องกันชั้นหินกักเก็บปิโตรเลียมพังทลายหรือเสียหาย
367.	completion program	กำหนดการเตรียมหลุมผลิต	ชุดขั้นตอนการเตรียมหลุมผลิตอย่างสมบูรณ์ เช่นในการผลิตปิโตรเลียมระยะยาว
368.	complex**	หน่วยหินซับซ้อน	หน่วยลำดับชั้นหินตามลักษณะหินหน่วยหนึ่ง อาจประกอบด้วยชนิดต่าง ๆ ของหินอัคนี หินชั้น หรือหินแปร หรือหินทั้ง ๓ ประเภทนี้มีโครงสร้างสลับซับซ้อนมาก
369.	component	ส่วนประกอบ	จำนวนชุดขององค์ประกอบที่น้อยที่สุดที่จำเป็นต่อการอธิบายกฎเฟสที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระบบหนึ่ง
370.	composite cone; composite volcano; stratovolcano*	กรวยภูเขาไฟสลับชั้น	<i>ดู stratovolcano; composite cone; composite volcano</i>
371.	composite fault scarp	ผารอยเลื่อนผสม	ลักษณะภูมิประเทศที่เห็นเป็นหน้าผาลาดชันเป็นแนวยาวต่อเนื่องกัน หน้าผาเกิดจากการเลื่อนของแผ่นดินและการกร่อนของดินหรือหินตามแนวของผารอยเลื่อนนั้น
372.	composite fold; compound fold	รอยคดโค้งร่วม	<i>ดู compound fold; composite fold</i> 2/56 ตรวจแล้ว
373.	composite grain	เม็ดประกอบ	เม็ดตะกอนเม็ดหนึ่ง ๆ ในหินชั้นที่แยกได้ชัดเจนว่า ประกอบขึ้นด้วยเม็ดแร่หรือเศษหินหลายก้อนเชื่อมติดเป็นเม็ดเดียวกัน มักใช้เรียกตะกอนคาร์บอนेटที่เม็ดตะกอนประกอบขึ้นด้วยก้อนปูน เม็ดกลมเล็ก เม็ดปูนพอก หรือประกอบด้วยเศษปูน ชั้นส่วนโครงร่าง

			ของพีชและสัตว์ และเศษสหาร่าย เชื่อมติดกันแน่น
374.	composite volcano; composite cone; stratovolcano*	กรวยภูเขาไฟสลับชั้น	ดู <i>stratovolcano; composite cone; composite volcano</i>
375.	composite- statotype**	ชั้นหินแบบฉบับรวม	หน่วยชั้นหินแบบฉบับที่เกิดขึ้นจากการรวมช่วงของชั้นหินแบบฉบับนานาชนิดหลายช่วงเข้าด้วยกัน
376.	compositional layering	การเกิดชั้นแร่ต่างชนิด	การเกิดชั้นแร่ต่าง ๆ กันที่เกิดสลับชั้นกันในหินอัคนีและหินแปร ดู <i>phase layering</i> ประกอบ มีความหมายเหมือนกับ <i>primary layering</i> 16,17/56
377.	compound coral	โครงปะการังกลุ่ม	โครงร่างของปะการังกลุ่ม (colonial coral) เกิดจากตัวปะการังที่ไม่สามารถดำรงชีวิตตามลำพังได้มาก่อตัวรวมกันอยู่
378.	compound eye	ตาประกอบ	ตาของสัตว์ขาปล้อง (arthropod) ประกอบด้วยตาเล็ก ๆ จำนวนมากรวมอยู่ด้วยกัน สามารถมองเห็นวัตถุได้มุมกว้างกว่า เช่น ตาตั๊กแตน ตาแมลงวัน
379.	compound fold; composite fold	รอยคดโค้งร่วม	รอยคดโค้งของชั้นหินที่มีชั้นหินคดโค้งขนาดเล็กเกิดร่วมกัน โดยมีทิศทางของแกนชั้นหินคดโค้งแนวเดียวกัน 2/56 ตรวจแล้ว
380.	compressed natural gas (CNG)	แก๊สธรรมชาติอัด (ซีเอ็นจี)	แก๊สธรรมชาติที่มีแก๊สมีเทนเป็นส่วนผสมหลัก ถูกอัดเก็บไว้ในภาชนะลักษณะท่อกลมหรือลูกทรงกลมในสภาพของแก๊สที่ความดัน ๒๐๐-๒๔๘ บาร์ (๒๙๐๐-๓๖๐๐ ปอนด์ต่อตารางนิ้ว) ต่างจากแก๊สธรรมชาติควบแน่นเหลว (LNG) ที่เก็บในสภาพของเหลวไว้ในภาชนะ ซีเอ็นจีจึงใช้งานได้สะดวก โดยเฉพาะกับเครื่องยนต์เผาไหม้ภายใน เช่น รถยนต์ สามารถใช้ได้โดยตรง เกิดมลพิษน้อย

			เพราะว่าการเผาไหม้เกิดได้สมบูรณ์ ซึ่เอ็นจิจัดเป็นเชื้อเพลิงที่สะอาด และมีราคาถูกเมื่อเทียบกับน้ำมันแกโซลีน น้ำมันดีเซล หรือน้ำมันเตา 12/56
381.	compression	การกด, การอัด	๑. ระบบของแรงหรือแรงอัดซึ่งทำให้สสารมีปริมาตรหรือความยาวลดลง ๒. การเปลี่ยนแปลงปริมาตรเนื่องจากกลุ่มของแรงที่มากกระทำ
382.	compressional wave	คลื่นอัด	<i>ดูคำอธิบายใน primary wave; P-wave</i>
383.	compressive strength	ความทนแรงอัด	ค่าความเค้นแรงอัดสูงสุดที่วัสดุสามารถรับได้โดยไม่เกิดรอยแตกในการวัดให้ได้ค่ามาตรฐานต้องทำให้วัตถุมีรูปทรงกระบอกหรือปริซึมเสียก่อน โดยมีหน่วยวัดเป็นแรงต่อหน่วยพื้นที่ เช่น นิวตันต่อตารางมิลลิเมตร กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร <i>ตรงข้ามกับ tensile strength</i>
384.	compressive stress	ความเค้นแรงอัด	แรงอัดหรือความเค้นที่มากกระทำต่อวัตถุในทิศทางตั้งฉากกับพื้นที่ภาคตัดขวางของวัตถุ จนทำให้วัตถุนั้นหดสั้นลง <i>ตรงข้ามกับ tensile stress</i>
385.	concentrate	หัวแร่	ส่วนของแร่มีค่าที่ได้จากการแต่งแร่ มีปริมาณแร่ตามมาตรฐานพร้อมนำไปจำหน่ายได้
386.	concentric fold; parallel fold	รอยคดโค้งขนาน	รอยคดโค้งของชั้นหินที่ขนานกัน โดยความหนาเดิมของชั้นหินไม่เปลี่ยนแปลง 2/56 ตรวจแล้ว
387.	concentric weathering spherical weathering; spheroidal weathering	การผุพังแบบทรงกลม	๑. การผุพังทางเคมีที่ทำให้หินผุแตกออกเป็นกาบจากผิวนอกโดยรอบของมวลหินก้อนใหญ่ จนในที่สุดเหลือหินแกนกลางเป็นก้อนมีลักษณะกลมหรือมน ๒. รูปแบบหนึ่งของการผุพังทางเคมี โดยน้ำแทรกซึมเข้าไปตามแนวรอยแยกที่เชื่อมต่อกันหรือรอยแตกอื่น ๆ แล้วทำให้หินนั้นผุ

			<p>พังแตกออกเป็นกาบที่มีศูนย์กลางร่วมกันกาบมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ ๒ เซนติเมตร-๒ เมตร ต่อมา กาบหลุดร่วงไปอย่างต่อเนื่องและแยกออกจากก้อนหินนั้น ลักษณะนี้คล้ายกับการแยกเป็นกาบมนขนาดใหญ่ที่เกิดจากการผุพังทางกล</p> <p><i>มีความหมายเหมือนกับ onion-skin weathering; onion weathering</i></p> <p><i>ดู exfoliation ประกอบ 28,29/56</i></p>
388.	conch	๑. เปลือก	<p>๑.๑ เปลือกของหอยเซฟาโลพอดส่วนซึ่งเจริญเติบโตต่อมาจากเปลือกตัวอ่อน (protoconch)</p> <p>๑.๒ เปลือกของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อาศัยอยู่ในน้ำเค็ม รวมทั้งสัตว์จำพวกหอยกาบคู่ และแบรคิโอพอด</p>
389.	conch	๒. เปลือกรูปหอยสังข์	เปลือกของหอยกาบเดี่ยวน้ำเค็มที่มีลักษณะม้วนงอเป็นเกลียวขนาดใหญ่แบบหอยสังข์
390.	conchiolin	คอนคิโอสลิน	<p>เส้นใยโปรตีนซึ่งมีสูตรเคมี $C_3H_48N_9O_{11}$ และเป็นส่วนประกอบพื้นฐานของเปลือกสัตว์จำพวกหอย เช่น เป็นส่วนประกอบชั้นนอกสุดของเปลือกหอย (periostracum) และเปลือกเนื้อปูนของสัตว์จำพวกหอยกาบคู่ ในกรณีของหอยมุก เส้นใยโปรตีนทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมประสานชั้นแร่อะราโกไนต์ ซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้เกิดความมันวาวแบบมุกบนเปลือกหอยและไข่มุก</p> <p><i>ดูรูปประกอบ</i></p> <p>รูป</p> <p>ภาพถ่ายเม็ดไข่มุกตัดขวาง</p>
391.	conchoidal	-แบบกันหอย	คำที่ใช้กับลักษณะรอยแตกของหินหรือแร่ที่มีผิวหน้าโค้งเว้าเรียบ

			คล้ายกันหอย มักพบในควอตซ์และหินอบซิเดียน
392.	concordance	การวางตัวขนาน	การที่ชั้นหินวางตัวขนานกับแนวของชุดลำดับชั้นหิน โดยไม่พบการขาดหายไปของชั้นหินในบริเวณนั้น
393.	concordant drainage; accordant drainage	ทางน้ำร่วมแนว	<i>ดู accordant drainage; concordant drainage</i> 34/55
394.	concordant intrusion	๑. การแทรกซอนร่วมแนว	การแทรกซอนของหินอัคนีที่มีแนวประกบขนานไปกับแนวชั้นหินในบริเวณนั้น ๆ 35/55
395.	concordant intrusion	๒. หินอัคนีแทรกซอนร่วมแนว	มวลหินอัคนีที่มีแนวประกบขนานไปกับแนวชั้นหินในบริเวณนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น พนังแทรกชั้น (sill) หินอัคนีรูปเห็ด (laccolith) 34/55
396.	concretion*	มวลสารพอก	๑. มวลวัตถุหรือแร่ที่จับตัวกันแน่นและแข็งเป็นรูปกลม แต่ที่พบทั่วไปมักเป็นรูปกลมรี รูปกลมแบน หรือรูปร่างไม่แน่นอน เกิดจากการจับตัวกันของสารเหลว หรือการตกผลึกของสารละลายรอบ ๆ จุดหรืออนุภาค เช่นใบไม้ กระดูก เปลือกหอย หรือซากดึกดำบรรพ์ จนเกิดเป็นก้อนแข็ง ๆ ภายในรูหรือโพรงของหินชั้นหรือภายในเศษชิ้นส่วนของหินภูเขาไฟ โดยทั่วไปส่วนประกอบของมวลสารพอกมักจะแตกต่างกันไป เช่น ซิลิกา (เซิร์ต) แคลไซต์ โดโลไมต์ เหล็กออกไซด์ ไพไรต์ ยิปซัม มีขนาดตั้งแต่เม็ดกรวดเล็ก ๆ ไปจนถึงรูปทรงกลมที่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๓ เมตร ส่วนมากมักเกิดในช่วงที่หินมีการก่อตัวใหม่ (diagenesis) แต่ที่เกิดทันทีหลังจากตกตะกอน (โดยเฉพาะในหินปูนและหินดินดาน) ก็มีมากเหมือนกัน ๒. คำที่ใช้เรียกกลุ่มเม็ดแร่ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นชั้นปฐมภูมิ ทุติยภูมิ ซึ่งมีกำเนิดแตกต่างกัน หมายถึงมวลสารพอกที่มีลักษณะ

			เป็นก้อนแข็งรูปร่างไม่แน่นอน มวลสารรูปทรงกลม มวลรวมของสารผลึกเล็ก ๆ และจีโอด (geode)
397.	concurrent– range zone; Opper zone**	ส่วนชั้นช่วงชีวินจวบกัน	ส่วนชั้นของส่วนชั้นช่วงชีวิน ๒ ส่วน หรือมากกว่านั้น ที่มีช่วงเวลาเกิดคาบเกี่ยวกัน
398.	condensate; distillate; natural gasoline	แก๊สธรรมชาติเหลว	ผลผลิตที่ได้จากการควบแน่นตามธรรมชาติ หรือจากกระบวนการกลั่นของไฮโดรคาร์บอน ตั้งแต่ C ₄ -C ₁₀ แก๊สธรรมชาติเหลวพบในชั้นหินกักเก็บแก๊สธรรมชาติ ภายใต้ความลึกและความดันสูง แก๊สธรรมชาติเหลวมีสถานะแก๊ส 12/56
399.	condensed ring; fused ring	วงแหวนเชื่อมติด	โมเลกุลที่ประกอบด้วยวงแหวนของอะตอมคาร์บอนเชื่อมต่อกันโดยใช้อะตอมของคาร์บอน ๒ อะตอมของวงแหวนที่อยู่ติดกันร่วมกัน
400.	condenser	เลนส์ควบคุมแสง	เลนส์ของกล้องจุลทรรศน์โพลาไรส์ที่ใช้ปรับความสว่างและความคมชัดของภาพ มีตำแหน่งอยู่ระหว่างแผ่นหมุนกับโพลาไรเซอร์
401.	conditional resources	ปริมาณทรัพยากรเงื่อนไข	แหล่งทรัพยากรที่ ณ ปัจจุบันยังไม่ถือว่าเป็นแหล่งปริมาณสำรอง แต่ต่อไปในอนาคตอาจเปลี่ยนไปเป็นแหล่งสำรองหรือมีคุณค่าในเชิงพาณิชย์ได้เมื่อเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและกฎหมายเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เหมาะสม มีความหมายเหมือนกับ <i>identified subeconomic resources</i> 14,15/56
402.	conductivity	สภาพนำ	ดูคำอธิบายใน <i>thermal conductivity</i> และ <i>electrical conductivity</i>
403.	conductivity-thickness product	ผลคูณสภาพนำกับความหนา	ผลคูณระหว่างสภาพนำไฟฟ้าเฉลี่ยกับความหนาของชั้นหิน ใช้แสดงลักษณะการตอบสนองของวิธีการสำรวจด้วยคลื่น

			แม่เหล็กไฟฟ้าหรือด้วยวิธีกระแสไฟตรงในบริเวณที่มีสภาพนำไฟฟ้าสูง การตรวจวัดใช้หน่วยเป็นซีเมนส์
404.	cone of depression	กรวยยุบ	(อุทกธรณีวิทยา) ระดับน้ำใต้ดินรอบบ่อน้ำบาดาลลดลงเป็นรูปกรวย เนื่องจากอัตราการสูบน้ำออกมากกว่าอัตราการไหลเข้าของน้ำใต้ดินโดยผ่านชั้นหินอุ้มน้ำรอบ ๆ บ่อ ตามปกติ น้ำใต้ดิน ณ จุดจุดหนึ่งจะพยายามรักษาระดับอยู่เสมอ แต่เมื่อมีการเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อสูบน้ำขึ้นมาใช้ ถ้าอัตราน้ำที่ถูกสูบขึ้นมา มีมากกว่าอัตราน้ำที่เคลื่อนตัวลงหาระดับต่ำตามปกติ จะทำให้ระดับผิวหน้าน้ำใต้ดินรอบบ่อลดลงไปจนมีลักษณะเป็นรูปกรวย 12,13,14/56
405.	cone-in-cone structure	โครงสร้างรูปกรวยซ้อน	โครงสร้างทุติยภูมิแบบหนึ่งในหินดินดานเนื้อปูนชั้นบาง ๆ ซึ่งแสดงลักษณะของกรวยเล็กขนาดเดียวกันที่อยู่ซ้อนกันโดยมีแกนกรวยเดียวกัน ปลายแหลมของกรวยชี้ลงด้านล่างของชั้นหิน และมีเส้นแบ่งครึ่งกรวยตั้งฉากกับชั้นหิน ความยาวของแกน ๑-๑๐ เซนติเมตร โดยทั่วไปส่วนประกอบของกรวยมักเป็นแคลไซต์ที่จับตัวเป็นเส้น โครงสร้างแบบนี้เกิดจากแรงดันที่เกิดขึ้นในขณะที่เกิดการละลายและการตกผลึก
406.	confidence limit	ขีดจำกัดความเชื่อมั่น	ค่าสูงหรือค่าต่ำในพิสัยของพารามิเตอร์ที่ตรวจวัด ซึ่งคาดหมายว่ามีความน่าจะเป็นอยู่ในขอบเขตที่กำหนด เห็นชอบให้ตัดศัพท์ตามที่เลขานุการเสนอ 17/56
407.	confined aquifer; artesian aquifer	ชั้นน้ำมีแรงดัน	ดู artesian aquifer; confined aquifer
408.	confined compressive strength	ความทนแรงอัดระบบปิด	ค่าความเค้นสูงสุดในแนวแกนที่มวลวัตถุ เช่น ดิน หิน คอนกรีต จะรับได้ ภายใต้สภาวะความดันปิดล้อมที่คงที่ค่าหนึ่ง ๆ ปกติค่า

			กำลังอัดในความดันจะเพิ่มขึ้น เมื่อค่าความดันปิดล้อมเพิ่ม ค่ากำลังอัดในความดันปิดล้อมจะทดสอบหาได้จากตัวอย่างทรงกระบอก โดยวิธีให้ความเค้นในสามแกน (triaxial test) ซึ่งความดันรอบทรงกระบอกจะเท่ากันและคงที่ แล้วทำการให้ความเค้นในแนวแกน จนกระทั่งเกิดวิบัติค่าความเค้นในแนวแกนสูงสุดนี้ 14/56
409.	confined ground water; artesian water	น้ำบาดาลมีแรงดัน	น้ำบาดาลที่อยู่ภายใต้ความดันที่มากพอที่จะดันให้ระดับน้ำในบ่อสูงกว่าระดับน้ำใต้ดินปรกติ อาจจะไหลหรือไม่ไหลขึ้นมาเหนือพื้นผิวดินก็ได้ ผิวน้ำของชั้นน้ำอยู่ระดับเดียวกับส่วนล่างสุดของชั้นหินกั้นน้ำ
410.	confining bed	ชั้นหินกั้นน้ำ	ชั้นหินหรือชั้นตะกอนที่เนื้อหินเป็นวัสดุกั้นน้ำ คือมีสมบัติไม่ยอมให้น้ำซึมผ่าน หรือผ่านได้แต่น้อยมาก วางตัวติดกันกับชั้นหินอุ้มน้ำด้านบนหรือด้านล่างชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือทั้ง ๒ ชั้น ดู <i>aquitard</i> , <i>aquifuge</i> และ <i>aquiclude</i> ประกอบ
411.	confining pressure	ความดันปิดล้อม	ความดันที่กระทำต่อพื้นที่โดยรอบในขนาดเท่า ๆ กัน เช่น ความดันชั้นหิน ความดันชั้นน้ำ
412.	conformable strata	ชั้นหินเรียงตามลำดับ	ชั้นหินที่วางตัวทับซ้อนเรียงขึ้นไปตามลำดับ คือ ชั้นที่เกิดก่อนอยู่ข้างล่างและชั้นที่เกิดทีหลังทับอยู่ข้างบน โดยไม่ถูกแปรเปลี่ยนด้วยการเคลื่อนตัวของแผ่นดินหรือการเคลื่อนตัวของเปลือกโลก ต่างกับชั้นหินไม่เรียงตามลำดับ (unconformable strata) 14/56
413.	congeneric	-ร่วมสกุล	คำที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตซึ่งได้จัดจำแนกให้อยู่ในสกุลเดียวกัน เช่น <i>Chonetinella andamanensis</i> , <i>Chonetinella cymatilis</i> , <i>Chonetinella granti</i>

			17/56
414.	conglomerate	หินกรวดมน	หินตะกอนเนื้อหยาบชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยเศษหินหรือกรวด ลักษณะมนถึงเกือบมน ที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางใหญ่กว่า ๒ มิลลิเมตร เช่น กรวดเล็ก กรวดกลาง กรวดใหญ่ ก้อนหินมนใหญ่ ที่ฝังตัวอยู่ในเนื้อพื้นละเอียดขนาดทรายหรือทรายแป้ง และมักมี วัตถุประสานจำพวกแคลเซียมคาร์บอเนต เหล็กออกไซด์ ซิลิกา หรือตะกอนดินเหนียว กรวดเหล่านี้มีลักษณะกลมหรือมน เพราะน้ำ พัดพามาไกลจากแหล่งกำเนิดเดิม <i>ดู Wentworth grade scale ประกอบ</i>
415.	conglomeratic	-เนื้อกรวด	คำที่ใช้กับสิ่งเกี่ยวกับมีลักษณะสมบัติ หรือประกอบด้วยกรวด หรือหินกรวดมน
416.	congruent fold; parasite fold	รอยคดโค้งระนาบแกนร่วม	รอยคดโค้งของชั้นหินขนาดเล็กกว่าซึ่งมีทิศทางการวางตัวทั้งของ แกนชั้นหินคดโค้งและของระนาบแกนเหมือนหรือขนานกับรอย คดโค้งของชั้นหินขนาดใหญ่ 2/56 ตรวจแล้ว
417.	conical fold	รอยคดโค้งรูปกรวย	รอยคดโค้งของชั้นหินรูปกรวยผ่าครึ่ง 2/56 ตรวจแล้ว
418.	conifer	พืชพวกสน	พืชเมล็ดเปลือย (gymnosperm) จัดอยู่ในชั้นโคนิเฟอริ (Coniferae) มีใบคล้ายเข็มหรือคล้ายเกล็ด (scalelike) เมล็ดไม่มี ผนังรังไข่หุ้ม ได้แก่ สนไพน์ (pine) สนเฟอร์ (fir) และสนสปรูซ (spruce) ที่พบในประเทศไทย ได้แก่ สนสองใบ และสนสามใบ บริเวณดอยอินทนนท์และภูกระดึง
419.	conjugate fault	รอยเลื่อนร่วม	ระบบรอยเลื่อน ๒ ชุดที่ตัดกันโดยทำมุมประมาณ ๖๐ องศา รอย เลื่อนหนึ่งเป็นรอยเลื่อนปฐมภูมิ อีกรอยเลื่อนหนึ่งเป็นรอยเลื่อน

			ร่วม ซึ่งเกิดจากแรงกระทำชุดเดียวกัน แต่มีทิศทางการเลื่อนตรงข้ามกัน
420.	conjugate joints	แนวแตกร่วม	แนวแตก ๒ ชุด ที่มีมุมเอียงแตกต่างทิศทางกัน ซึ่งเกิดจากการกระทำของแรงบีบอัดชุดเดียวกัน
421.	conjugate veins	สายแร่ร่วม	สายแร่ ๒ ชุด ที่มีมุมเอียงแตกต่างทิศทางกัน หรือเป็นแนวแตกร่วมที่มีแร่เข้าไปสะสมตัวอยู่
422.	connate water*	น้ำในเนื้อหิน	น้ำที่ถูกกักขังอยู่ในช่องว่างระหว่างเม็ดแร่ในหิน และมีมาตั้งแต่ช่วงก่อกำเนิดของหินนั้น ๆ
423.	conodont	โคโนดอนต์	ซากดึกดำบรรพ์ที่มีขนาดเล็กมาก ประมาณ ๐.๑-๑.๐ มิลลิเมตร รูปร่างคล้ายฟัน เป็นสารประกอบแคลเซียมฟอสเฟต พบครั้งแรกใน ค.ศ. ๑๘๕๖ พบมากในหินมหายุคพาลีโอโซอิก แต่ตัวของโคโนดอนต์พบในตอนต้น ค.ศ. ๑๙๘๐ ในชั้นซากกึ่งดึกดำบรรพ์แกรนตัน (Granton Shrimp Bed) ใกล้กับเมืองเอดินเบิร์ก ในสกอตแลนด์ เป็นซากของสัตว์มีกระดูกสันหลังพวกปลาไม่มีขากรรไกร (jawless fish) ซึ่งมีรูปร่างคล้ายปลาไหล ตัวยาวถึง ๕๕ มิลลิเมตร หัวสันมีลักษณะเป็นพู มีตาใหญ่ บริเวณด้านท้องตรงกับตำแหน่งหางตามีอวัยวะรูปร่างคล้ายฟันเกิดอยู่เป็นกลุ่ม ทำหน้าที่ จับ บด หรือ ฉีกอาหาร ปัจจุบันสูญพันธุ์ไปหมดแล้ว ดู <i>parataxon ประกอบ</i> (หมายเหตุ : เพิ่มภาพประกอบตามที่นายสมชาย พุ่มอิม เสนอ)
424.	conoscope	โคโนสโกป	กล้องจุลทรรศน์โพลาไรส์ซึ่งใช้แสงลูเข้าร่วมกับเลนส์เบอร์ทน์น็ดเพื่อการตรวจสอบรูปแทรกสอดของผลึก
425.	conoscopy	โคโนสโกปี	การศึกษาสมบัติทางแสงของเม็ดแร่ด้วยกล้องจุลทรรศน์โพลาไรส์

			<p>ที่ใช้อุปกรณ์เลนส์ เบอร์ทรินด์ เลนส์วัตถุที่มีกำลังขยายสูง แอนาไลเซอร์ ชุดเลนส์ควบคุมแสง เพื่อตรวจสอบรูปแทรกสอด ใช้หาชนิดและค่ามุมของแกนผลึกหรือแกนแสงของผลึกแร่ ตลอดจนคุณลักษณะทางแสงบางประการได้ <i>ดู orthoscopy</i> <i>ประกอบ</i></p> <p style="text-align: center;">รูป</p> <p>แผนภาพแสดงทางเดินแสงที่ผ่านกล้องจุลทรรศน์ในการศึกษา ด้านโคโนสโกปี</p>
426.	Conrad discontinuity	แนวไม่ต่อเนื่องคอนราด	<p>แนวแบ่งเขตภายในเปลือกโลกซึ่งมีความลึกประมาณ ๑๗-๒๐ กิโลเมตร ณ แนวแบ่งเขตนี้ความเร็วคลื่นปฐมภูมิเพิ่มขึ้นจาก ๖.๑ กิโลเมตรต่อวินาที เป็น ๖.๔-๖.๗ กิโลเมตรต่อวินาที <i>ดู</i> <i>Gutenberg discontinuity และ Mohorovicic discontinuity</i> <i>ประกอบ</i></p> <p>9/56</p>
427.	consequent fault scarp	ผาตามผารอยเลื่อน	หน้าผาที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากการพังทลายของแนวผนังของผา รอยเลื่อน หลังจากเกิดรอยเลื่อนไม่นานนัก
428.	consequent stream; dip stream	ธารน้ำตามแนวเท	<p>๑. ธารน้ำที่มีกำเนิดบนพื้นผิวที่เกิดขึ้นใหม่ แต่มีรูปลักษณะ เหมือนเดิม และไหลไปตามพื้นลาดเดิมนั่นเอง</p> <p>๒. ธารน้ำที่ถูกควบคุมด้วยโครงสร้างทางธรณีวิทยาและไหลไป ตามทิศทางการเอียงเทของชั้นหินในบริเวณนั้น ๆ</p>
429.	consolidation	การจับตัวแข็ง	กระบวนการใด ๆ ที่ทำให้มวลรวมหลวมนิ่มหรือวัสดุเหลวเกาะกัน เป็นก้อนหินแข็ง หรือการแข็งตัวของตะกอนหลวมกลายเป็นหิน ตะกอน

430.	conspecific	ชนิดเดียวกัน	สิ่งมีชีวิตซึ่งได้รับการจัดจำแนกว่าเป็นชนิดเดียวกัน <i>ดู species ประกอบ</i>
431.	constant slope	ความลาดคงตัว	ลาดเขาที่เศษหิน ดิน ทราย พุพังลงมาสะสมกันจนอยู่ตัว และรักษาความเอียงเทไว้ได้ในระยะนาน 17/56
432.	constant velocity stack	ผลรวมความเร็วคงตัว	ผลการวิเคราะห์ หาความเร็วคลื่นไหวสะเทือนวิธีหนึ่ง โดยการหาผลรวมจากการทดลองหลายครั้ง ด้วยการสมมติความเร็วขึ้นหลาย ๆ ค่า เมื่อให้เวลาและระยะทางเป็นค่าคงที่ แล้วหาความเร็วผลรวมที่ทำให้ได้หน้าตัดคลื่นไหวสะเทือนซึ่งแสดงแนวชั้นสะท้อนที่ดีที่สุด
433.	contact deposit	แหล่งแร่สัมผัส	แหล่งแร่ที่เกิดขึ้นระหว่างหิน ๒ ชนิด โดยเฉพาะที่รอยสัมผัสระหว่างหินตะกอนกับหินอัคนี
434.	contact load	วัตถุพัฒนาสัมผัสท้องน้ำ	ส่วนของวัตถุพัฒนาบนพื้นท้องน้ำที่อยู่ในสภาพสัมผัสกับพื้นท้องน้ำอย่างต่อเนื่อง
435.	contact metamorphism*	การแปรสภาพสัมผัส	การแปรสภาพเพราะความร้อน (thermal metamorphism) ที่สำคัญอย่างหนึ่ง เกิดขึ้น ณ บริเวณที่แมกมาหรือลาวาแทรกดันขึ้นมาสัมผัสกับหินท้องที่ ความร้อนและสารจากแมกมาหรือลาวาทำให้หินท้องที่ในบริเวณนั้นแปรเปลี่ยนสภาพผิดไปจากเดิม ที่เรียกว่า หินแปร (metamorphic rock)
436.	contact metasomatism	การแปรสภาพสัมผัสแบบแทนที่	การเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของหินตรงบริเวณที่สัมผัสกับแมกมาที่แทรกดันขึ้นมา องค์ประกอบของของเหลวจากแมกมารวมกับองค์ประกอบของหินท้องที่ทำให้เกิดเป็นแร่ชุดใหม่ <i>ดู metasomatism ประกอบ</i>
437.	contact mineral	แร่แปรสัมผัส	แร่ที่เกิดจากการแปรสัมผัส เช่น แอนดาลูไซต์มาจากหินอัคนีสัมผัสกับหินตะกอนเนื้อประสม โวลลาสโทไนต์มาจากหินอัคนีสัมผัสกับหินปูน <i>ดู contact metamorphism ประกอบ</i>

438.	contact resistivity	สภาพต้านทานสัมผัส	สภาพต้านทานไฟฟ้าที่เกิดขึ้นตามแนวสัมผัส ระหว่างขั้วไฟฟ้าที่ปกคลุมดินกับชั้นดิน หรือระหว่างขั้วไฟฟ้ากับตัวอย่างหิน
439.	contemporaneous deformation; penecontemporaneous deformation	การเปลี่ยนแปลงลักษณะขณะตกตะกอน	การเปลี่ยนแปลงลักษณะในชั้นหินตะกอนที่เกิดขึ้นระหว่างการสะสมหรือหลังการสะสมตัวเป็นชั้นหินตะกอนไม่นานนัก ทำให้เกิดโครงสร้างในชั้นหินตะกอน เช่น รอยย่นขนาดเล็ก หินกรวดเหลี่ยม
440.	continent	ทวีป	ส่วนหนึ่งของมวลแผ่นดินใหญ่ของโลก ซึ่งหมายถึงแผ่นดินเหนือน้ำทะเลและไหล่ทวีป ปัจจุบันทวีปมีประมาณ ๑/๓ ของพื้นผิวโลก 14/56
441.	continental accretion	การงอกพอกพูนของทวีป	การที่ทวีปสามารถงอกพอกพูนได้โดยการแผ่ออกไปของแอ่งมหาสมุทรจากการเติมเต็มของวัสดุใหม่รอบ ๆ ทวีปเดิม เชื่อกันว่าวัสดุนี้สะสมตัวเป็นวงรอบจนในที่สุดเกิดเป็นแนวก่อเทือกเขา (orogeny) และต่อด้วยแนวถัดออกไป คำนี้มักใช้กับกระบวนการที่มวลหินต่างถิ่น (exotic block) เข้ามาเพิ่มเติมพอกพูนตามขอบทวีประหว่างที่เกิดการเคลื่อนที่เข้าหากันของแผ่นธรณี เป็นทฤษฎีทางธรณีแปรสัณฐานที่เสนอโดย J. D. Dana ในศตวรรษที่ ๑๙ 14/56
442.	continental apron; continental rise	ลาดดินทวีป	<i>ดู continental rise; continental apron</i>
443.	continental basin	แอ่งทวีป	บริเวณซึ่งประกอบด้วยแอ่งปิด ๑ แอ่งหรือหลายแอ่งในส่วนของทวีป
444.	continental borderland	ชายขอบทวีป	พื้นที่ของขอบทวีปซึ่งอยู่ระหว่างแนวชายฝั่งทะเลกับลาดทวีป แต่มีภูมิลักษณะซับซ้อนมากกว่าไหล่ทวีปลักษณะเด่น คือ ประกอบด้วยแอ่งและสันเขา บางส่วนอาจมีความลึกมากกว่าไหล่ทวีป

			ตัวอย่างเช่น ชายขอบทวีปของแคลิฟอร์เนียตอนใต้
445.	continental crust	เปลือกโลกทวีป	เปลือกโลกที่รองรับส่วนที่เป็นพื้นทวีปและไหล่ทวีป มีความหนาประมาณ ๓๕ กิโลเมตร และอาจหนาถึง ๖๐ กิโลเมตร เมื่ออยู่ใต้เทือกเขา ความเร็วคลื่นไหวสะเทือนในชั้นนี้มีค่าต่ำกว่า ๗ กิโลเมตรต่อวินาที (<i>ดูรูปที่ crust</i>)
446.	continental deposit	สิ่งทับถมบนทวีป	สิ่งตกจมที่ถูกพัดพามาทับถมบนพื้นทวีป เช่น เนินตะกอนน้ำพารูปพัด (alluvial fan) เนินดรัมลิน (drumlin) ดินดอนสามเหลี่ยม (delta) 14/56
447.	continental displacement; continental drift	การเลื่อนของทวีป	คำสามัญที่ใช้เรียกทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งว่าด้วยการเลื่อนของทวีป ได้แก่ ทฤษฎีต่อไปนี้คือ ๑. ทฤษฎีที่ว่าทวีปทั้งหลายดูเหมือนยังคงอยู่ที่เดิมดังปรากฏในปัจจุบัน แต่โลกขยายตัวเรื่อย ๆ จนทำให้ช่องในบริเวณพื้นที่ท้องมหาสมุทรกว้างขึ้น ๒. ทฤษฎีที่ว่าทวีปทั้งหลายเคลื่อนออกจากกัน เนื่องจากท้องมหาสมุทรขยายตัวดันทวีปทั้งหลาย ให้เลื่อนไปตามทางที่พื้นที่แยกออก จึงเกิดพื้นที่ใหม่ขึ้นในมหาสมุทรระหว่างทวีปนั้น ๆ ๓. ทฤษฎีที่ว่ามวลทวีปทั้งหลายดันตัวให้เลื่อนไปจากศูนย์กลางมหาสมุทรในทิศทางต่าง ๆ กัน และเป็นอิสระต่อกัน 14/56
448.	continental divide	สันปันน้ำทวีป	สันปันน้ำที่แยกธารน้ำซึ่งไหลลงสู่บริเวณตรงข้ามของทวีป
449.	continental drift; continental displacement	การเลื่อนของทวีป	<i>ดู continental displacement; continental drift</i> 14/56

450.	continental edge	ขอบไหล่ทวีป	แนวแบ่งเขตของทวีปด้านที่ติดกับทะเลหรือริมไหล่ทวีป
451.	continental flood basalt	หินบะซอลต์หลากบนทวีป	<i>ดู plateau basalt</i>
452.	continental glacier	ธารน้ำแข็งทวีป	ธารน้ำแข็งขนาดมหึมาที่ปกคลุมเนื้อที่เป็นบริเวณกว้างในเขตอากาศหนาวแถบขั้วโลก อย่างเช่นที่เกาะกรีนแลนด์ และที่ทวีปแอนตาร์กติกา
453.	continental margin	ขอบทวีป	พื้นมหาสมุทรซึ่งอยู่ระหว่างแนวชายทะเลกับพื้นก้นมหาสมุทร ประกอบด้วย ไหล่ทวีป ลาดทวีป และลาดดินทวีป
454.	continental nucleus; continental shield; shield*	หินฐานทวีป	<i>ดู shield; continental nucleus; continental shield</i> 14/56
455.	continental plate	แผ่นธรณีทวีป	แผ่นธรณีที่มีสมบัติเหมือนกับเปลือกโลกทวีป ซึ่งมีความหนาแน่นประมาณ ๒.๗ กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร
456.	continental platform	ลานทวีป	<i>ดู continental shelf</i>
457.	continental rift	ร่องทรุดทวีป	รอยแตกที่เป็นร่องแคบและยาวบนเปลือกโลกทวีป (continental crust) ซึ่งทำให้เปลือกโลกบริเวณนั้นบางลงเนื่องจากแรงดึงออกในการแปรสัณฐานของเปลือกโลก ปรกติมีความยาวหลายพันกิโลเมตร และมีความกว้างหลายร้อยกิโลเมตร เช่นที่เกิดทางตะวันออกของทวีปแอฟริกา โดยมารอยแตกบนทวีปมักเกิดควบคู่กับรอยเลื่อนปรกติและกราเบน <i>ดู aulacogen, oceanic rift และ rift valley ประกอบ</i>
458.	continental rise;	ลาดดินทวีป	ส่วนหนึ่งของขอบทวีป อยู่ระหว่างลาดทวีปกับที่ราบก้นสมุทร

	continental apron		(abyssal plain) พื้นมหาสมุทรส่วนนี้จะพัฒนาดีมากในส่วนปลายใกล้กับพื้นก้นสมุทร (abyssal floor) มีความชันน้อย ระหว่าง ๑ : ๔๐ ถึง ๑ : ๒,๐๐๐ ภูมิลักษณะโดยทั่วไปมีลักษณะราบเรียบ แม้ว่าบางแห่งอาจมีหุบผาชันได้ทะเล
459.	continental shelf	ไหล่ทวีป	ส่วนหนึ่งของขอบทวีป อยู่ระหว่างแนวชายทะเลกับลาดทวีป (ในกรณีที่ไม่เห็นลาดทวีปชัดเจนให้ถือความลึก ๒๐๐ เมตรเป็นเกณฑ์) ลักษณะเด่นคือมีความชัน (ลาดเอียง) น้อยมาก ประมาณ ๐.๑ องศา <i>ดู insular shelf; marginal plateau, continental borderland ประกอบ</i> <i>มีความหมายเหมือนกับ continental platform, shelf</i>
460.	continental shelf facies	ชุดลักษณะไหล่ทวีป	<i>ดู shelf facies</i>
461.	continental shield; continental nucleus; shield	หินฐานทวีป	<i>ดู shield; continental nucleus; continental shield</i> 14/56
462.	continental slope	ลาดทวีป	ส่วนหนึ่งของขอบทวีปอยู่ระหว่างไหล่ทวีปกับลาดดินทวีป ลักษณะเด่น คือ ค่อนข้างชัน ระหว่าง ๑.๕-๖ องศา ส่วนใหญ่มีความลึกระหว่าง ๒๐๐-๓,๖๐๐ เมตร แต่ในบริเวณที่ลาดทวีปลงไปถึงร่องลึกก้นสมุทร (deep sea trench) อาจลึกได้ถึง ๘,๒๐๐ เมตร 17/56
463.	contingent resources	ปริมาณทรัพยากรอาจมีได้	ปริมาณทรัพยากร เช่น ปิโตรเลียม ที่ประเมินว่าสามารถผลิตเชิงพาณิชย์ได้ ณ วันหนึ่งข้างหน้า แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถผลิต

			ขึ้นมาให้คุ้มทุนได้
464.	continuation	ความต่อเนื่อง	เทคนิคการประมวลผลข้อมูลเชิงคณิตศาสตร์ โดยใช้พื้นฐานความต่อเนื่องของสนามศักย์ ได้แก่ ความต่อเนื่องสนามความถ่วงหรือสนามแม่เหล็ก นำมาคำนวณหาค่าความถ่วงหรือสนามแม่เหล็ก ณ ตำแหน่งที่อยู่สูงกว่าจุดตรวจวัดได้ เรียกว่า ความต่อเนื่องขึ้นด้านบน (upward continuation) หรือ ณ ตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดตรวจวัดได้ เรียกว่า ความต่อเนื่องลงด้านล่าง (downward continuation)
465.	continuity of production	ความต่อเนื่องของการผลิต	การไหลของของไหลโดยเฉพาะปิโตรเลียมที่ไม่ถูกขัดขวาง หรือหยุดไหล ณ จุดที่ทำการผลิตในแหล่งกักเก็บเดียวกัน โดยมีสภาพทางธรณีวิทยา ความดัน และหลักฐานทางวิศวกรรมอื่น ๆ เพียงพอที่จะพิสูจน์ความต่อเนื่องได้ 14/56
466.	continuous profiling	การทำหน้าตัดต่อเนื่อง	วิธีการสำรวจคลื่นไหวสะเทือนโดยวางกลุ่มจีโอโฟนตามแนวยาวเส้นสำรวจให้มีระยะห่างระหว่างกลุ่มเท่า ๆ กัน และกระจายกลุ่มของจีโอโฟนออกไปเพื่อให้ได้รับคลื่นสะท้อนจากชั้นสะท้อนแต่ละจุดเพียงครั้งเดียว ดู <i>correlation shooting</i> ประกอบ
467.	contorted bedding	การวางชั้นบิดเบี้ยว	ดู <i>convolute lamination</i> 14,15/56
468.	contour interval	ช่วงเส้นชั้น	ค่าความแตกต่างของค่าใดค่าหนึ่งระหว่างเส้นชั้น ๒ เส้นที่ติดกัน เป็นค่าความแตกต่างของความสูงในแผนที่ภูมิประเทศ สำหรับประเทศไทยโดยทั่วไปมีมาตราส่วน ๑: ๕๐,๐๐๐ เส้นชั้น ๒ เส้นที่อยู่ติดกันจะมีค่าต่างกัน ๒๐ เมตร คือจะมีช่วงเส้นชั้นเท่ากับ ๒๐

			เมตร <i>ดูรูปที่ contour</i>
469.	contour line; contour	เส้นชั้น	<i>ดู contour; contour line</i>
470.	contour map	แผนที่เส้นชั้น	แผนที่แสดงลักษณะพื้นผิวโลกด้วยเส้นชั้น เช่น แผนที่ภูมิประเทศ ซึ่งแสดงความสูงต่ำของพื้นผิวโลกด้วยเส้นชั้น โดยใช้ช่วงชั้นที่สม่ำเสมอเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง หรือแผนที่เส้นชั้นโครงสร้าง (structure-contour map) ที่แสดงลักษณะพื้นผิวของชนิดหิน ซึ่งอยู่ใต้ดินและรูปลักษณะที่ได้จากการอนุมาน หากหินนั้นถูกเปิดให้เห็นเนื่องจากการกร่อน
471.	contour; contour line	เส้นชั้น	<p>เส้นสมมุติที่ลากผ่านจุดซึ่งมีค่าจากระดับอ้างอิงหน่วยใดหน่วยหนึ่งเท่า ๆ กัน โดยทั่วไปมีตัวเลขกำกับอยู่ด้วย เส้นดังกล่าวจะวนบรรจบกันเป็นวงปิดเสมอ เช่น ในแผนที่ภูมิประเทศ เส้นชั้นหมายถึง เส้นชั้นความสูง ในทางธรณีเคมีหมายถึง ความสมบูรณ์ของธาตุหนึ่งธาตุใด ในทางธรณีฟิสิกส์เส้นชั้นจะหมายถึง ความเข้มของสนามแม่เหล็กหรือแรงโน้มถ่วงที่เท่ากัน</p> <p>ตามปรกติเส้นชั้น มีอยู่ ๕ ชนิด คือ เส้นชั้นหลัก (index contour) เส้นชั้นรอง (intermediate contour) เส้นชั้นแทรก (auxiliary contour หรือ supplementary contour) เส้นชั้นประมาณ (approximate contour) และเส้นชั้นแอ่ง (depression contour)</p>
472.	contourite	แหล่งสะสมตามเส้นชั้น	แหล่งสะสมอันเกิดจากกระแสน้ำตามเส้นชั้น เช่น ชั้นของทรายละเอียดในลำดับชั้นตะกอนโคลนที่สะสมในบริเวณลาดดินทวีป โดยกระแสน้ำก้นสมุทร
473.	controlled mosaic	รูปต่อแบบบังคับ	การนำรูปถ่ายทางอากาศมาตัดแก้ (rectified) ด้วยค่ามุมหลักฐานทั้งทางราบและทางตั้งที่ถูกต้อง แล้วมาตัดต่อผนึกกัน รายละเอียดของรูปถ่ายทางอากาศจะต่อกันได้สนิท รูปต่อผนึกที่

			ได้จะมีความถูกต้องทั้งระยะและทิศทาง
474.	conulariid	คอนูลาริด	กลุ่มของสัตว์ทะเลซึ่งสูญพันธุ์ไปแล้ว เปลือกซึ่งเป็นสารโคตินมีลักษณะเป็นรูปกรวยแบน หรือรูปพีระมิด มีสมมาตรสี่ด้าน โดยทั่วไปจัดเป็นอันดับหนึ่งของไฟลัมซีเลนเทอราตา มีช่วงอายุตั้งแต่ยุคแคมเบรียนตอนกลางถึงยุคไทรแอสซิกตอนต้น
475.	convection	๑. การพาความร้อน	อาการที่ความร้อนเคลื่อนจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งโดยโมเลกุลของสิ่งใดสิ่งหนึ่งพาไป เช่น น้ำร้อนเคลื่อนที่จากก้นกาขึ้นมาสู่ผิวน้ำ 18/56
476.	convection	๒. การหมุนเวียนเปลี่ยนที่	การเคลื่อนที่ของของเหลวหรือแก๊สเพราะมีความหนาแน่นแตกต่างกัน เนื่องจากความร้อนทำให้เกิดการถ่ายเทและผสมกันภายในกลุ่มของของเหลวหรือแก๊สนั้น 18/56
477.	convection cell	วงจรรพาความร้อน	๑. อาการไหลวนเนื่องจากการพาความร้อน เช่น ในการต้มน้ำ โมเลกุลของน้ำได้รับความร้อนจากก้นกาจะเคลื่อนขึ้นสู่เบื้องบน เมื่อสัมผัสกับความเย็นอุณหภูมิลดลงจะเคลื่อนกลับสู่ก้นกา และเมื่อได้รับความร้อนเพิ่ม ก็จะเคลื่อนขึ้นสู่เบื้องบนใหม่วนเวียนกันเรื่อยไป ๒. (ธรณีแปรสัณฐาน) รูปแบบการเคลื่อนที่ของสารในเนื้อโลก เนื่องจากการพาความร้อน กล่าวคือ บริเวณศูนย์กลางหุบเขากลางมหาสมุทรซึ่งมีปริมาณความร้อนสูง สันนิษฐานว่าบริเวณที่เปลือกโลกชั้นในเคลื่อนที่ขึ้นมาเนื่องจากได้รับความร้อนจากภายในโลก และเมื่อห่างจากศูนย์กลางค่าของความร้อนจะลดลงตามลำดับ ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของสารที่เป็นส่วนประกอบของเนื้อโลก ทฤษฎีวงจรรพาความร้อนนี้ใช้อธิบายการเกิดหุบ

			เกาะรูปโค้ง เทือกเขา และธรณีแอ่นตัว 18/56
478.	convergence*	การลู่เข้าหากัน	การที่ชั้นหินหนึ่งลู่เข้าหาอีกชั้นหนึ่ง ทำให้ช่วงคั่นระหว่างชั้นหินทั้งสองบางกว่าช่วงอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเกิดจากความสัมพันธระหว่างชั้นหินทั้งสองไม่ต่อเนื่องกันประการหนึ่ง หรืออาจเกิดจากอัตราการตกตะกอนแปรเปลี่ยนไป ประการหลังนี้เกิดแก่แหล่งตะกอนในบริเวณลุ่มน้ำ
479.	convergent configuration	โครงแบบลู่เข้า	รูปร่างลักษณะของชั้นหินหรือหน่วยหินที่ได้จากการแปลความหมายคลื่นไหวสะเทือน ซึ่งลึบบางลงทางด้านข้าง เนื่องจากเกิดการขาดหายไปของแนวชั้นสะท้อนอย่างไม่เป็นระบบ เพราะชั้นหินบางลงเกินกว่าขีดจำกัดในการแยกชั้นสะท้อนด้านบนและด้านล่างของหน่วยหินออกจากกันให้เห็นได้
480.	convergent evolution	วิวัฒนาการเข้าหากัน	การปรับตัวที่ทำให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน ทำให้สัตว์ต่างพวกกันมีรูปร่างลักษณะคล้ายคลึงกันได้ เช่น ปลาฉลามซึ่งเป็นพวกปลา ปลาโลมาซึ่งเป็นพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และอิกทิโอซอร์ (Ichthyosaur) ซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมโบราณอาศัยอยู่ในน้ำทะเล มีรูปร่างคล้ายกันแม้ว่าจะต่างพวกกัน ซึ่งเป็นคนละแบบกับการแผ่ขยายพันธุ์ ดู <i>adaptive radiation; adaptive divergence</i> ประกอบ 18/56
481.	convergent fault; transpressional fault	รอยเลื่อนดันเข้า	รอยเลื่อนตามแนวระดับชนิดหนึ่ง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจากการเลื่อนโดยมีองค์ประกอบของการดันเข้าที่ขวางกับแนวรอยเลื่อน ทำให้เกิดการยกตัว ดู <i>divergent fault; transtensional fault</i>

			รอยเลื่อนดันเข้า
482.	convergent plate boundary	แนวแผ่นธรณีเคลื่อนหากัน	ขอบเขตระหว่างแผ่นธรณี ๒ แผ่นที่เคลื่อนที่เข้าหากัน 18/56
483.	converted wave	คลื่นแปลงผัน	คลื่นไหวสะเทือนที่ประกอบด้วยคลื่นปฐมภูมิและคลื่นทุติยภูมิ เกิดจากการสะท้อนและหักเหจากทิศทางเดิม เมื่อคลื่นปฐมภูมิเดินทางผ่านรอยต่อระหว่างตัวกลาง ๒ ชนิดที่มีความเร็วคลื่นหรือความหนาแน่นต่างกันไม่มากนัก คลื่นปฐมภูมิจะเปลี่ยนเป็นคลื่นสะท้อนปฐมภูมิ (reflection P-wave) กับคลื่นส่งผ่านปฐมภูมิ (transmitted P-wave) และคลื่นสะท้อนทุติยภูมิ (reflection S-wave) กับคลื่นส่งผ่านทุติยภูมิ (transmitted S-wave) คลื่นผสม A ₀ คลื่นปฐมภูมิ A ₁ คลื่นสะท้อนปฐมภูมิ B ₁ คลื่นสะท้อนทุติยภูมิ A ₂ คลื่นส่งผ่านปฐมภูมิ B ₂ คลื่นส่งผ่านทุติยภูมิ
484.	convolute	-ม้วนซ้อนทับ	ลักษณะการขดเป็นวงของเปลือกหอยกาบเดี่ยวและเซฟาโลพอด ที่มีขดรอบนอกคลุมขดรอบในจนมิด

			ดู <i>advolute, evolute และ involute</i> ประกอบ ดูรูปที่ <i>advolute</i>
485.	convolute bedding	การวางชั้นม้วนซ้อนทับ	ดู <i>convolute lamination</i> 14,15/56
486.	convolute lamination	การวางชั้นบางม้วนซ้อนทับ	การวางตัวของชั้นทรายแป้งหรือทรายละเอียด มีลักษณะเป็นชั้นคดโค้งไม่เป็นระเบียบอยู่ระหว่างชั้นปรกติที่ขนานกันทั้งชั้นล่างและชั้นบน โครงสร้างนี้เกิดขึ้นในระหว่างที่มีการสะสมของตะกอนที่ยังไม่แข็งตัว มีความหมายเหมือนกับ <i>contorted bedding, convolute bedding, crinkled bedding</i> ความหมายที่ ๑ และ <i>curly bedding</i> 15/56
487.	convolution	๑. การม้วนซ้อนทับ ๒. การเปลี่ยนรูปคลื่น [ธรณีฟิสิกส์]	กระบวนการที่ทำให้เกิดชั้นบางม้วนซ้อนทับ หรือโครงสร้างแบบม้วนซ้อนทับ ดู <i>convolute lamination</i> ประกอบ การเปลี่ยนแปลงของรูปคลื่นซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อคลื่นเคลื่อนที่ผ่านตัวกรองอิเล็กทรอนิกส์ ตัวอย่าง เมื่อส่งคลื่นไหวสะเทือนลงไปใต้พื้นดิน รอยสัมผัสระหว่างหิน ๒ ชนิด จะทำหน้าที่เป็นตัวกรอง ทำให้รูปร่างของคลื่นไหวสะเทือนที่ส่งลงไปเปลี่ยนแปลงขณะที่คลื่นเดินทางผ่านรอยสัมผัสระหว่างชั้นหิน ๒ ชนิดที่มีอิมพีแดนซ์ทางเสียงต่างกัน 15/56
488.	copper pyrite	ทองแดงไพไรต์	แร่ทองแดงชนิดคาลโคไพไรต์
489.	coprolite	มูลสัตว์โบราณ	ซากมูลดีกดำบรรพ์ของสัตว์มีกระดูกสันหลังจำพวกปลา สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม มีขนาดใหญ่กว่าเม็ดมูล

			<p>สัตว์ (fecal pellet) ของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง อาจยาวได้ถึง ๒๐ เซนติเมตร ส่วนประกอบส่วนใหญ่มักเป็นสารแคลเซียมฟอสเฟต มีสีน้ำตาลหรือสีดำ ดู <i>fecal pellet</i> ประกอบ</p>
490.	coquina	โคคิโน	<p>หินปูนพรุนที่ประกอบขึ้นจากเปลือกหอย ปะการัง ทราาย และเศษชิ้นส่วนของสารอินทรีย์อื่น ๆ หรือกะลำหอยที่ถูกกัดกร่อนและพัดพามาจากที่อื่นแล้วเกาะตัวกันแข็งพอประมาณ มีลักษณะเนื้อหยาบพรุน เปราะ โดยมากขนาดของชิ้นส่วนมักมีขนาดใหญ่กว่า ๒ มิลลิเมตร แต่ถ้าเล็กกว่า ๒ มิลลิเมตร เรียก ไมโครโคคิโน (microcoquina) สมัยก่อนใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับทำปูนขาว ในประเทศไทยพบบริเวณชายทะเลจังหวัดเพชรบุรีและชลบุรี</p> <p>coquina เป็นคำในภาษาสเปน แปลว่า เปลือกหอยแครง</p> <p>18/56</p>
491.	coral	ปะการัง	<p>๑. ชื่อเรียกสัตว์ซีเลนเทอเรต (coelenterate) ชั้นแอนโทซัว (Anthozoa) ซึ่งเป็นสัตว์ที่สร้างโครงสร้างสำหรับค้ำพุงและอยู่อาศัยด้วยสารแคลเซียมคาร์บอเนต อาศัยอยู่เดี่ยว ๆ หรือเกาะเชื่อมติดกันเป็นกลุ่มตามพื้นท้องทะเลเขตร้อน พบเป็นซากดึกดำบรรพ์จำนวนมากมายในช่วงหลังยุคแคมเบรียน</p> <p>๒. โครงสร้างสารแคลเซียมคาร์บอเนตซึ่งตัวปะการังสร้างขึ้นสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยและค้ำพุง พบได้ทั้งอยู่เดี่ยว ๆ มีลักษณะคล้ายต้นพืชใต้ทะเล หรืออยู่เป็นกลุ่มในรูปของพืดหินปะการัง (coral reef)</p>
492.	coral reef	พืดหินปะการัง	<p>พืดหินใต้น้ำใกล้ ๆ ผิวพื้นน้ำทะเล ส่วนใหญ่ประกอบด้วยปะการังซึ่งเกิดจากตัวปะการัง (coral polyp) ปะปนกับสาหร่าย ชิ้นส่วนโครงสร้างสิ่งมีชีวิต ทราายคาร์บอเนต คาร์บอเนตที่ได้จากสารอินทรีย์ และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในทะเล มาเกาะทับถมพอกพูนอัด</p>

			แน่นเป็นจำนวนมากขึ้นและแผ่เป็นบริเวณกว้างออกไปในระดับใกล้เคียงผิวพื้นน้ำทะเล นอกจากนี้ อาจเป็นแหล่งกำเนิดและแหล่งกักเก็บปิโตรเลียมได้ด้วย 6/56 ตรวจแล้ว
493.	coral rock	หินปะการัง	หินปูนซึ่งเกิดจากการก่อตัวของตัวปะการังชนิดที่ต้องอาศัยเกาะตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่ม <i>ดู coral reef ประกอบ</i>
494.	coralgal	หินปะการังสาหร่าย	หินคาร์บอเนตซึ่งเกิดขึ้นจากการเจริญเติบโตจับตัวกันขยายพื้นที่ไปเรื่อย ๆ ของปะการังและสาหร่ายชนิดที่ต้องสร้างที่อยู่อาศัยเกาะกันเป็นกลุ่ม สารที่สัตว์ดังกล่าวสร้างขึ้นนี้จัดเป็นตัวเชื่อมตะกอนที่มาทับถมได้เป็นอย่างดีในฟีดหินปะการัง
495.	coralline	-ปะการัง	คำที่ใช้เกี่ยวข้องกับหรือประกอบด้วยหรือมีโครงสร้างของปะการัง เช่น หินปูนปะการัง (coralline limestone)
496.	coralline algae	ปะการัง	สาหร่ายเนื้อปูน ชนิดหนึ่งซึ่งมีการสร้างโครงร่างด้วยการพอกสารแคลเซียมคาร์บอเนตขึ้นเป็นชั้น ๆ (encrustation) 18/56
497.	corallite	เปลือกปะการัง	เปลือกหรือโครงสร้างภายนอกที่ตัวปะการังแต่ละตัวสร้างขึ้นจากสารแคลเซียมคาร์บอเนตเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย ประกอบด้วยผนังห่อหุ้มภายนอก ผนังแบ่งภายในลำตัวตามยาว (septa) และโครงสร้างเสริมอย่างอื่น ๆ เช่น ผนังแบ่งภายในลำตัวตามขวาง (tabulae) และ บาร์ข้าม(dissepiment) เปลือกปะการังนี้อาจเป็นเปลือกของปะการังที่อยู่โดดเดี่ยว (solitary) หรือเป็นส่วนหนึ่งของเปลือกกลุ่มปะการัง (corallum) ก็ได้ <i>ดู corallum ประกอบ และดู รูปที่ calyx</i>
498.	corallum	เปลือกกลุ่มปะการัง	๑. โครงสร้างภายนอกของกลุ่มปะการัง (coral colony) หรือปะการังเดี่ยว (solitary coral) ที่สร้างขึ้นจากสารแคลเซียมคาร์บอเนต

			๒. โครงร่างทุกชนิดที่ตัวปะการังได้สร้างขึ้น <i>พหุพจน์ใช้ว่า coralla</i>
499.	cordillera	กลุ่มเทือกเขา	กลุ่มเขาหลาย ๆ เทือก ที่แต่ละเทือกประกอบด้วยทิวเขาหลายทิว เช่น กลุ่มเทือกเขาทางตะวันตกของอเมริกาเหนือ ที่ประกอบด้วย เทือกเขาใหญ่ ๆ หลายเทือกตั้งแต่เทือกเขาร็อกกีจนถึงจดมหาสมุทรแปซิฟิก
500.	core	๑. แก่นโลก	ส่วนชั้นในสุดของโลกใต้แนวแบ่งเขตทวีเชียร์ตภูเทเนเบิร์ก ประกอบด้วยธาตุเหล็กและนิกเกิลเป็นส่วนใหญ่ มีความหนาแน่นมาก มีรัศมียาวประมาณ ๓,๔๕๐ กิโลเมตร แบ่งออกเป็น ๒ ชั้น คือ แก่นโลกชั้นในซึ่งส่วนใหญ่มีสภาพเป็นของแข็งที่อยู่ระหว่างระดับความลึกจากผิวโลก ๕,๐๐๐ กิโลเมตร ถึงจุดศูนย์กลางโลก และ แก่นโลกชั้นนอกซึ่งส่วนใหญ่มีสภาพเป็นของเหลวที่อยู่ระหว่างระดับความลึกจากผิวโลก ๒,๙๐๐ – ๕,๐๐๐ กิโลเมตร
501.	core	๒. แกน	ส่วนภายในหรือส่วนกลางของรอยคดโค้งโดยเฉพาะโครงสร้างของรอยคดโค้งซึ่งรวมทั้งโครงสร้างของรอยแตกบางชนิด <i>ดู envelope ประกอบ</i>
502.	core	๓. แท่งหิน	ส่วนของหินที่มีลักษณะเป็นแท่งรูปทรงกระบอก ได้จากการเจาะแบบหมุน ปรกติมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ เซนติเมตร ความยาวเป็นเซนติเมตรหรือหลายเมตร แท่งหินนี้เป็นตัวแทนของช่วงหินที่เจาะเพื่อนำไปตรวจสอบหรือวิเคราะห์รายละเอียด หรือหมายถึงภาคตัดขวางแนวตั้งของตะกอนพื้นมหาสมุทร ซึ่งได้จากการเจาะสำรวจ
503.	core analysis	การวิเคราะห์แท่งหิน	การวิเคราะห์แท่งตัวอย่างหินในห้องปฏิบัติการเพื่อหาค่าหรือสมบัติต่าง ๆ เช่น ชนิดหิน ความพรุน สภาพซึมได้ ปริมาณของ

			ไพล อายุทางธรณีกาล
504.	core barrel	ท่อเก็บแท่งหิน	ท่อเหล็กทรงกระบอกที่ต่อเข้ากับหัวเจาะที่ออกแบบพิเศษสำหรับเจาะหินให้เป็นแท่งเพื่อเป็นตัวแทนของหินช่วงนั้น เมื่อเจาะลงไปแท่งหินจะเคลื่อนเข้าไปในท่อเก็บแท่งหินเพื่อป้องกันไม่ให้แท่งหินเสียหาย
505.	core drilling	การเจาะเป็นแท่งหิน	การเจาะด้วยท่อกลวงโดยใช้หัวเจาะและท่อเก็บแท่งหิน เพื่อให้ได้แท่งหิน
506.	core sample	ตัวอย่างแท่งหิน	ชิ้นส่วนบางส่วนหรือทั้งหมดของแท่งตัวอย่างหินที่ได้จากการเจาะเพื่อนำไปวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์
507.	Coriolis force*	แรงคอริโอลิส	แรงที่ปรากฏต่อวัตถุที่เคลื่อนที่บนผิวโลก ทำให้วัตถุเคลื่อนที่เฉไปจากแนวเดิมเนื่องจากการหมุนรอบตัวเองของโลก แรงนี้ทำให้วัตถุนั้นเคลื่อนที่เฉจากแนวเดิมไปทางขวาในซีกโลกเหนือ และเฉไปทางซ้ายในซีกโลกใต้
508.	corona	๑. แร่ขอบริม	(ศิลาวิทยา) โซนของแร่ใด ๆ ซึ่งโดยปรกติจะเกิดเป็นวงรอบแร่อีกชนิดหนึ่ง หรือเกิดอยู่ระหว่างบริเวณสัมผัสของแร่ ๒ ชนิด คำนี้เป็นคำทั่วไปที่ใช้ได้กับขอบปฏิกิริยา (reaction rim) และแร่ที่ตกผลึกเป็นครั้งแรก

509.	corona	๒. ทรงกลม	(ภูมิศาสตร์) วงกลมอันมีแสงสว่างเรือง โดยปรกติมักเป็นสีรุ้ง ล้อมรอบดวงอาทิตย์หรือดวงจันทร์ ในเมื่อมีเมฆประเภทซีร์รัสบาง ๆ บังแสงอยู่ภายใต้ วงกลมนั้นอาจเกิดขึ้นได้หลายวง แต่ละวงมีรัศมีสั้นกว่าวงแสง (halo) วงกลมรอบในจะมีขอบสีน้ำเงินแล้วค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีรุ้งโดยมีขอบภายนอกเป็นสีแดง
510.	corrasion*	การกร่อนครูดถู	ดู abrasion ๑
511.	correlate	เทียบสัมพันธ์	การแสดงให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกันหรือสอดคล้องกันของ ลักษณะ ตำแหน่ง และการลำดับชั้นระหว่างปรากฏการณ์ทาง ธรณีวิทยาในพื้นที่ต่าง ๆ โดยการเปรียบเทียบกัน เช่น ลักษณะ การเรียงตัวของชั้นหิน ลักษณะของกลุ่มซากดึกดำบรรพ์ในชั้นหิน
512.	correlation shooting	การเทียบสัมพันธ์คลื่นไหวสะเทือน	การเทียบสัมพันธ์หน้าตัดคลื่นไหวสะเทือนแต่ละแนวจากการ สสำรวจคลื่นไหวสะเทือนเพื่อหาตำแหน่งของชั้นสะท้อนชั้นเดียวกัน บนหน้าตัดแนวต่าง ๆ ในการทำแผนที่โครงสร้างธรณีวิทยา ดู continuous profiling ประกอบ (แก้ศัพท์บัญญัติที่ cross correlation และ autocorrelation ให้ สอดคล้องกัน)
513.	corrosion	๑. การกร่อนสลายตัว ๒. การกัดกร่อน	(ธรณีสิ่งแวดล้อมวิทยา) การพังทลายลักษณะภูมิประเทศเดิมของโลก โดยปฏิกิริยาเคมีซึ่งทำให้เกิดสารละลายน้ำได้ หรือทำให้หินเดิม ผุ ง่ายต่อการกัดเซาะของพลังน้ำให้หลุดล่อนไปกับน้ำนั้น (ศิลาวิทยา) การดูดกลืน ละลาย หลอม แปลง หรือกัดกินเข้าไปใน ส่วนรอบนอกของผลึกที่เกิดก่อนหน้านั้น เช่น ผลึกดอกของควอตซ์ หรือหินแปรกล่อม โดยการกระทำของตัวทำละลายจากแมกมา

			ส่วนที่เหลือที่ผลึกเหล่านั้นเกิดอยู่ก่อน กระบวนการนี้ทำให้เกิดขอบกัดกร่อน (corrosion border) <i>ดู embayment ประกอบ</i>
514.	corrosion rim; corrosion zone; resorption rim	ขอบการกัดกร่อน	ขอบซึ่งเป็นแร่ทุติยภูมิหนึ่งหรือหลายชนิดล้อมรอบแร่ที่เกิดอยู่แต่เดิม แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของแร่ดอกเนื่องจากการกัดกร่อนของแมกมา <i>ดู reaction rim ประกอบ</i>
515.	corrosion zone; corrosion rim; resorption rim	ขอบการกัดกร่อน	<i>ดู corrosion rim; corrosion zone; resorption rim</i>
516.	corundolite	คอรันด์ไลต์	หินที่ประกอบด้วยคอรันด์มและเหล็กออกไซด์ <i>ดู emery ประกอบ</i>
517.	corundum	คอรันด์ม	แร่ชนิดหนึ่งในกลุ่มออกไซด์ มีสูตรเคมี Al_2O_3 ผลึกอยู่ในระบบสามแกนราบ ความแข็ง ๙ ความถ่วงจำเพาะ ๓.๙๕-๔.๑ มีสีต่าง ๆ จัดเป็นรัตนชาติสูงค่า ที่รู้จักกันดีคือ สีแดง เรียก ทับทิม (ruby) สีอื่น ๆ เรียก แซปไฟร์ (sapphire) เช่น สีน้ำเงิน เรียก ไพลิน (blue sapphire) สีเหลือง เรียก บุษราคัม (yellow sapphire) สีเขียว เรียก เขียวส่องหรือเขียวมรกต (green sapphire) ส่วนสีส้มอมชมพู หรือสีชมพูอมส้มเรียก แพดพาแรดชา (padparadscha) โปรงใสถึงโปรงแสง หากแสดงรูปดาวมีชื่อเรียกเฉพาะ เช่น แซปไฟร์สาแหวก (star sapphire) ซึ่งต้องเจียรระโนแบบหลังเบี้ยจึงเห็นเป็นรูปดาว พวกที่มีเนื้อไม่ดีหรือมีขนาดเล็กมากใช้เป็นวัสดุสำหรับขัดเรียบ แหล่งที่สำคัญอยู่ในประเทศพม่า ศรีลังกา แทนซาเนีย ไทย กัมพูชา เวียดนาม และออสเตรเลีย <i>มีความหมายเหมือนกับ</i>

			<i>diamond spar</i> ดู <i>emery</i> ประกอบ 19,20/56
518.	cosmogenic dating	การหาอายุจากรังสีคอสมิก	การหาอายุวัสดุหรือวัตถุทางธรณีวิทยาที่โผล่ขึ้นมาบนผิวโลกหรือพ้นจากสิ่งปกคลุมและมีการผุพังสึกกร่อนน้อย เช่น บริเวณที่แผ่นน้ำแข็งละลายไป หรือหินภูเขาไฟที่ปะทุขึ้นมา หรือหน้าผารอยเลื่อน การหาอายุโดยวิธีนี้ใช้หลักการที่รังสีคอสมิกซึ่งมีความเร็วและพลังงานสูงมาก พุ่งกระแทกกับอะตอมของธาตุที่มีอยู่ในแร่หรือหิน ทำให้เกิดไอโซโทปต่าง ๆ เช่น ^{10}Be , ^{14}C , ^{26}Al , ^{41}Ca และ ^{129}I ซึ่งปริมาณของไอโซโทปที่เกิดขึ้นจะเป็นสัดส่วนโดยตรงกับเวลาที่ถูกรังสีคอสมิก
519.	cosmolite; meteorite; skystone*	อุกกาบาต	ดู <i>meteorite</i> ; <i>cosmolite</i> ; <i>skystone</i>
520.	cosmology	จักรวาลวิทยา	การศึกษาทั้งทางทฤษฎีและการสังเกตการณ์เกี่ยวกับโครงสร้างอวกาศและเวลาครอบคลุมทั่วจักรวาล
521.	cosmopolitan organism; cosmopolite	อินทรีย์แพร่ทั่วโลก	สิ่งมีชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่งหรือชนิดใดชนิดหนึ่งที่พบแพร่กระจายอยู่ได้อย่างกว้างขวางในพื้นที่ซึ่งมีลักษณะทางภูมิศาสตร์และนิเวศวิทยาต่าง ๆ กัน
522.	cotectic	-ตกผลึกพร้อมกัน	คำที่ใช้กับสารตั้งแต่ ๒ ชนิดขึ้นไปตกผลึกพร้อมกันจากเฟสของเหลวเดียวกันตลอดช่วงอุณหภูมิหนึ่ง ภายใต้สภาวะอุณหภูมิ ความดัน และองค์ประกอบเดียวกัน และองค์ประกอบเดียวกัน และยังหมายถึงเส้นที่แสดงแนวแบ่งเขตเฟสบนแนวสภาพเหลว
523.	cotylosaur	โคทิลอซอร์	กลุ่มของสัตว์เลื้อยคลานอันดับโคทิลอซอเรีย (Cotylosauria) มีรูปร่างเหมือนสัตว์เลื้อยคลานทั่วไป ความเป็นอยู่คล้ายกับพวกกิ้งก่าหรือพวกเต่า มีอายุอยู่ในช่วงยุคคาร์บอนิเฟอรัสตอนกลางถึง

			ยุคไทรแอสซิกตอนต้น จัดเป็นต้นตระกูลของสัตว์เลื้อยคลาน
524.	cotype	-ร่วมแบบ	คำซึ่งเดิมใช้หมายถึงทั้งตัวอย่างประจำแบบฉบับ (syntype) และตัวอย่างคล้ายแบบฉบับ (paratype) ปัจจุบันไม่แนะนำให้ใช้คำนี้ เนื่องจากมีความหมาย ๒ ทาง
525.	country rock	หินท้องที่	๑. หินที่ล้อมรอบแหล่งแร่หรือที่แร่ตัดผ่าน ดู <i>mother rock</i> ประกอบ ๒. หินที่ล้อมรอบหินอัคนีที่แทรกดันขึ้นมา
526.	coupled wave	คลื่นคู่	การถ่ายโอนพลังงานระหว่างคลื่นปฐมภูมิกับคลื่นทุติยภูมิที่กำลังเคลื่อนที่ไปโดยมีความเร็วเฟสเท่ากัน
527.	cove	อ่าวค้วง เติมภาพประกอบ	๑. อ่าวกำบังขนาดเล็ก เว้าอ่าว ลำคลองหรือบริเวณที่ร่นเข้าไปในแผ่นดิน โดยเกิดอยู่ภายในอ่าวเว้าแห่งขนาดใหญ่ อ่าวค้วงมักจะเป็นที่เรือทอดสมอหรือเป็นที่จอดเรือขนาดเล็ก ๒. พื้นที่ชายฝั่งขนาดเล็กมีลักษณะค่อนข้างโค้งเป็นวงเนื่องจากคลื่นกัดเซาะเว้าเข้าไปในหน้าผาและมีทางเข้าออกแคบ ๆ เช่น อ่าวค้วงกระเบน จังหวัดจันทบุรี ๓. อ่าวที่มีลักษณะเป็นวงค่อนข้างกว้างในชายฝั่งทะเลสาบ ๔. บริเวณปากแม่น้ำต้น ๆ มีน้ำขังลง
528.	CPI (carbon preference index)	ซีพีไอ (ดัชนีคาร์บอนคู่คี่)	ดู <i>carbon preference index (CPI)</i>
529.	cracking	การแตกตัว	กระบวนการที่ทำให้โมเลกุลของไฮโดรคาร์บอนที่มีขนาดใหญ่แตกตัวออกมาเป็นไฮโดรคาร์บอนที่มีโมเลกุลขนาดเล็กลง คำนี้ยังใช้กับการแตกตัวโดยความร้อนของปิโตรเลียมที่อยู่ในชั้นหินกักเก็บได้ด้วย
530.	crag	โขดหินชัน	โขดหินที่ตั้งชันขึ้นมาและเห็นได้เด่นชัดในบริเวณนั้น

531.	crag-and-tail	โขดหินชั้นมีลาด	โขดหินชั้นที่มีด้านหนึ่งสูงชันมากแต่อีกด้านหนึ่งค่อย ๆ ลาดต่ำลง เกิดจากการกระทำของธารน้ำแข็ง กล่าวคือ เมื่อบริเวณนั้นถูกธารน้ำแข็งปกคลุมในสมัยน้ำแข็ง ธารน้ำแข็งได้เคลื่อนที่ผ่านไปบน โขดหินชั้นที่ตั้งขวางอยู่ กรวด ททรายต่าง ๆ ที่ธารน้ำแข็งนำพาไป ด้วยได้ไปตกจมทับถมกันทางด้านหลังของโขดหินชั้นนั้น ทำให้ เกิดเป็นเนินลาดขึ้น เปรียบเสมือนเป็น “หาง” ของโขดหินชั้นก่อน นั้น
532.	cranidium	หัวส่วนกลาง	ส่วนตรงกลางของหัวไทรโลไบต์ซึ่งล้อมรอบด้วยรอยตะเข็บบน หน้า ประกอบด้วย แกนหัว (glabella) และแก้มตรึง (fixed cheek) เมื่อไทรโลไบต์ลอกคราบ หัวส่วนกลางจะแยกออกจากส่วนที่เป็น แก้มหลุดได้กับหนามแก้ม <i>ดูรูปที่ facial suture</i>
533.	crater lake*	ทะเลสาบปล่องภูเขาไฟ	ทะเลสาบที่เกิดอยู่ในปล่องภูเขาไฟหรือในแคลดีรา
534.	craton*	หินฐานธรณี	ส่วนของเปลือกโลกที่มีความอยู่ตัวและมีการเปลี่ยนแปลงเพียง เล็กน้อยในช่วงเวลาอันยาวนาน คำนี้เดิมหมายถึง ส่วนที่เป็นทวีป และท้องมหาสมุทร แต่จากความรู้ใหม่ในเรื่องแอ่งมหาสมุทร แสดงให้เห็นว่าหินฐานธรณีในบริเวณแอ่งมหาสมุทรยังไม่อยู่ตัว ฉะนั้น คำนี้จึงจำกัดอยู่เฉพาะส่วนที่เป็นทวีป หินฐานธรณีส่วนกลางที่มีการแผ่ขยายออกไป ซึ่งรวมหิน ฐานทวีป (shield) และลานทวีปแล้ว เรียกว่า หินฐานธรณีทวีป (hedreocraton)
535.	creek	๑. ลำธาร ๒. อ่าวเล็ก	ธารน้ำใด ๆ ที่มีขนาดใหญ่กว่าลำห้วย แต่เล็กกว่าแม่น้ำ ธารน้ำขึ้นลงหรือชะวากทะเล (estuary) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณที่ลุ่มต่ำชายฝั่งทะเล

536.	creep	การคืบตัว	<p>๑. การที่ดินหรือลาดหินเคลื่อนที่อย่างช้า ๆ ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ ลงไปตามลาดเขาหรือที่ลาดชันโดยอิทธิพลของแรงดึงดูดของโลก ประกอบกับมีน้ำเป็นตัวช่วยหล่อลื่นหรืออาจมีตัวการอื่น ๆ เช่น แสงแดดร่วมด้วยก็ได้ ผลของการคืบตัวจะสามารถเห็นได้ในบริเวณที่มีการสะสมของเศษดินทรายตามที่ลาดชันและทับถมบนลาดเขา ถ้าตรงบริเวณนั้นมีหลักปักไว้หรือมีต้นไม้ขึ้นจะเอนหรือโค้งตามความลาดชันนั้น ดู <i>soil creep ประกอบ และดูรูปที่ landslide</i></p> <p>๒. การเปลี่ยนรูปร่างอย่างต่อเนื่องแบบช้า ๆ ของหินแข็งที่เป็นผลมาจากความเค้นขนาดเบาแต่สม่ำเสมอตลอดเวลาเป็นระยะยาวนาน</p> <p>๓. การพังทลายของหินจากความเครียดอย่างค่อยเป็นค่อยไป เช่นที่เกิดกับเสาค้ำยันและหลังคาอุโมงค์เหมืองใต้ดิน เนื่องจากน้ำหนักของชั้นหินที่ปิดทับอยู่ตอนบน</p>
537.	crenulation	รอยหยัก	<p>รอยคดโค้งขนาดเล็กที่มีช่วงห่างระหว่างรอยหยัก ๒-๓ มิลลิเมตร อาจเกิดตามระนาบแนวแตกเรียบของหินที่เปลี่ยนลักษณะ ดู <i>plication ประกอบ</i></p>
538.	crenulation cleavage	แนวแตกเรียบแบบหยัก	<p>แนวแตกเรียบเป็นริ้วขนานที่เกิดจากการเรียงตัวของชั้นหินบางหรือเม็ดแร่ เนื่องจากการคดโค้งขนาดเล็กมาก แนวแตกเรียบนี้เกิดจากจุลศิลา (microlithon) ของริ้วขนานที่มีอยู่เดิม มีการจัดเรียงตัวใหม่หรือเกิดการหยัก ในเขตแนวแตกเรียบหยัก(zonal crenulation cleavage) องค์ประกอบที่มีการจัดเรียงตัวใหม่ในแนวแล้วจะกำหนดแนวแตกเรียบว่าเป็นส่วนข้างของชั้นหินคดโค้ง</p>

			(limb) หรือส่วนแกน (axial) ของรอยคดโค้งขนาดเล็ก และอาจจะโค้งต่อเนื่องกันในแต่ละรอยคดโค้ง ใน discordant crenulation cleavage จะพบเขตไม่ลงรอยของแร่ในแนวที่ตัดผ่านรอยคดโค้งขนาดเล็กของชั้นบาง
539.	crescent beach	หาดรูปจันทร์เสี้ยว	หาดรูปโค้งเว้า มักเกิดขึ้นในบริเวณชายฝั่งช่วงที่เป็นเนินเขาภูเขา หรือปากธารน้ำที่ไหลสู่อ่าว
540.	crescentic crack; crescentic fracture	รอยแตกรูปจันทร์เสี้ยว	ดู <i>crescentic fracture; crescentic crack</i>
541.	crescentic dune; barchan	เนินทรายรูปจันทร์เสี้ยว	ดู <i>barchan; crescentic dune</i>
542.	crescentic fracture; crescentic crack	รอยแตกรูปจันทร์เสี้ยว	รอยร้าวบนผิวหินเป็นรูปจันทร์เสี้ยวที่เกิดจากการกระทำโดยธารน้ำแข็ง มีลักษณะเป็นรูปไฮเพอร์โบลา ขนาดยาว ๑๐-๑๒ เซนติเมตร ส่วนโค้งเป็นส่วนที่ชี้ทิศทางที่ธารน้ำแข็งเคลื่อนและเป็นรอยเดี่ยวโดยไม่มีหินหลุดออกมา ดู <i>crescentic gouge ประกอบ</i>
543.	crescentic gouge; gouge mark	รอยครูดรูปจันทร์เสี้ยว	รอยรูปจันทร์เสี้ยวที่มีลักษณะเป็นร่องฐานโค้งมน เกิดจากธารน้ำแข็งพาเอาหินแหลมคมครูดไปบนผิวพื้นหิน เป็นผลให้เกิดรอยแตกโค้งคล้ายบนพื้นหิน ซึ่งโค้งเว้าไปตามทิศทางที่ธารน้ำแข็งเคลื่อน ต่อมาหินตรงรอยแตกหลุดหายไปคงเหลือแต่รอยรูปจันทร์เสี้ยวไว้ ดู <i>crescentic fracture; crescentic crack ประกอบ</i> 18/56
544.	crescentic mark	รอยรูปจันทร์เสี้ยว	รอยพิมพ์ที่เกิดจากพื้นท้องน้ำหรือธารน้ำแข็งมีสิ่งกีดขวางทิศทางไหลของน้ำหรือธารน้ำแข็ง ทำให้เกิดโครงสร้างรูปจันทร์เสี้ยวขึ้นโดยหัวโค้งจะชี้ไปทางต้นน้ำ ส่วนด้านหน้าและส่วนขอบ

			ด้านนอกจะเป็นร่อง แต่ส่วนขอบด้านในหรือบริเวณด้านหลังของ สิ่งกีดขวางทั้ง ๒ ข้างจะเป็นสันนูนขึ้น <i>ดูรูปประกอบ</i> 18/56
545.	crest	ยอด	๑. จุดหรือแนวที่สูงสุดของภูมิลักษณะหรือพื้นผิวโค้ง ซึ่งความลาด ของพื้นผิวจะลาดลงสู่ด้านล่างในทิศทางตรงกันข้าม เช่น จุดสูงสุดของภูเขาหรือเขา หรือแนวสูงสุดของสันเขาหรือภูเขา <i>มี</i> <i>ความหมายเหมือนกับ summit</i> ๒. (ธรณีวิทยาโครงสร้าง) จุดที่สูงที่สุดของชั้นหินในภาคตัดของ รอยโค้ง (fold) ๓. (วิทยาตะกอน) ส่วนของริ้วคลื่นที่มีความสูงมากกว่าความสูง ทั้งหมด ๔. คำที่ใช้กับไดโนแฟลเจลเลต <i>มีความหมายเหมือนกับ list และ septum</i>
546.	crest line*	เส้นยอด	เส้นที่เชื่อมต่อดจุดสูงสุดบนชั้นเดียวกันของรูปตัดขวางของชั้นหิน โค้งรูปประทุน เส้นยอดไม่จำเป็นต้องเป็นเส้นเดียวกับแกนรอยคด โค้งของหินก็ได้
547.	crest of fold	ยอดรอยคดโค้ง	จุดที่สูงที่สุดบนชั้นหินโค้งรูปประทุน <i>ดู crest line ประกอบ</i> 2/56 ตรวจแล้ว
548.	Cretaceous Period	ยุคครีเทเชียส	ยุคสุดท้ายของมหายุคมีโซโซอิก มีช่วงอายุตั้งแต่ ๑๔๕-๖๖ ล้านปี มาแล้ว เริ่มพบไม้ดอกพร้อมกับแมลงชนิดใหม่ ๆ เป็นยุคที่ ไดโนเสาร์พันธุ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้น เจริญสูงสุดและสูญพันธุ์ไปตอนสิ้น ยุคครีเทเชียส สัตว์พวกไพรมेटเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก หินที่เกิดใน ยุคนี้เรียกว่า หินยุค ครีเทเชียส (Cretaceous System) <i>ดู</i>

			<i>geologic time scale</i> <i>ประกอบ</i> 40/55
549.	crevasse	เหวน้ำแข็ง	ร่องลึกที่เกิดจากรอยแยกในธารน้ำแข็ง
550.	crinkled bedding	การวางชั้นหยัก	๑. ดู <i>convolute lamination</i> ๒. การวางตัวของชั้นหินคาร์บอนเนตที่เกิดเป็นรอยหยักเล็ก ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการดักจับตะกอนของจุลินทรีย์จำพวกแบคทีเรีย เห็ดรา และไซยาโนแบคทีเรีย (cyanobacteria) ดู <i>microbial mat</i> <i>ประกอบ</i> 14,15,16/56
551.	crinoid*	ไครนอยด์	ชื่อเรียกสัตว์ในชั้นครินอยเดีย (class Crinoidea) จำพวกเอไคโนเดอริมาตา (Echinodermata) เป็นสัตว์ทะเลที่มีรูปร่างคล้ายต้นไม้ บางครั้งจึงมีผู้เรียกว่า พลัปปิงทะเล (sea lilies) ส่วนสำคัญของไครนอยด์ประกอบด้วยส่วนหัว ซึ่งมีลักษณะคล้ายถ้วยที่มีเส้นสายระโยงระยางออกมาจากปากถ้วย ส่วนลำต้น (pelma) ซึ่งประกอบด้วยแวนหรือท่อนกลม มีรูตรงกลางซ้อนต่อกัน และส่วนล่างสุด (radix) ซึ่งมีลักษณะคล้ายรากไม้แผ่กระจายออกไป รอบตัวทำหน้าที่ยึดเกาะกับพื้นท้องทะเล ไครนอยด์ที่มีรูปร่างดังกล่าวนี้มักพบเป็นซากดึกดำบรรพ์ ไครนอยด์มีอายุตั้งแต่ยุคออร์โดวิเซียนถึงปัจจุบัน
552.	critical angle	มุมวิกฤต (<i>อิรณินฟีลิกส์</i>)	มุมที่เล็กที่สุดที่เกิดสะท้อนกลับหมดเมื่อคลื่นแสง เสียง หรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าผ่านจากตัวกลางหนึ่งไปยังอีกตัวกลางหนึ่ง (รอเพิ่มความหมายด้านอื่น : นางสาวสุพัตรา วุฒิชชาติวาณิช รับไปเขียนคำอธิบาย) ยืนยันมติเดิม โดยไม่เพิ่มความหมายอื่น

			18/56
553.	Cromerian	โครเมอร์เรียน	๑. ช่วงเวลาที่ธารน้ำแข็งละลายในสมัยไพลสโตซีนตอนกลางของทวีปยุโรปตะวันตกเฉียงเหนือ ข้อมูลจากการลำดับชั้นตะกอนตามสภาพภูมิอากาศ ละอองเรณู และซากพืช อยู่เหนือมีนาเปียนและอยู่ใต้เอลสโตเรียน <i>ดู ตารางช่วงอายุธารน้ำแข็งและช่วงคืนธารน้ำแข็งสมัยไพลสโตซีนในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปยุโรป ประกอบ</i> ๒. ช่วงอายุสมัยไพลสโตซีนตอนต้นของอังกฤษซึ่งเป็นตะกอนที่สะสมตัวบนทวีป 5/56
554.	cross array	แถวลำดับรูปกากบาท	การจัดวางกลุ่มจีโอโพนหรือกลุ่มต้นกำเนิดคลื่นในแนวเส้นสำรวจและแนวขวางตั้งฉากกับแนวเส้นสำรวจ รูป
555.	cross bedding	การวางชั้นเฉียงระดับ	<i>ดูคำอธิบายใน cross stratification</i> 14,15/56
556.	cross fibre	สายแร่เส้นใยขวาง	สายแร่ที่ประกอบด้วยแร่ที่มีลักษณะเป็นเส้นใย เช่น แร่ใยหินหรือแอสเบสตอส ซึ่งมีเส้นใยเกิดในแนวตั้งฉากกับผนังสายแร่หรือผนังของหินข้างเคียง ถ้าเส้นใยเกิดขนานหรือเกือบขนานไปกับรอยไถล (slickenside) ของผนังสายแร่ เรียก สายแร่ใยขนานผนัง (slip fibre) 18/56
557.	cross joint; traverse joint	แนวแตกตามขวาง	แนวแตกที่ตัดตั้งฉากกับแนวโครงสร้างหลักของหิน หรือเป็นแนวแตกแบบไม่เป็นระบบที่เกิดอยู่ระหว่างแนวแตกที่เป็นระบบ ๒ ระนาบ <i>ดู ac-joint ประกอบ</i>
558.	cross lamination	การวางชั้นบางเฉียงระดับ	<i>ดูคำอธิบายใน cross stratification</i>

			๔๓/๕๕ 15/56
559.	cross section; transverse section	ภาคตัดขวาง	<p>๑. แผนภาพแสดงลักษณะหน้าตัดในแนวตั้งฉาก โดยเฉพาะหมายถึงภาคตัดแนวตั้ง ที่ลากตั้งฉากกับแกนยาวของรูปร่างทางธรณีวิทยา เช่น แนวของแหล่งสินแร่ ทิศทางโดยรวมของการไหลของธารน้ำ หรือแกนของซากดึกดำบรรพ์</p> <p><i>ดู longitudinal section ประกอบ</i></p> <p>๒. ลักษณะทางธรณีวิทยาที่ปรากฏให้เห็นโดยธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ เช่น การตัดผ่านของทางน้ำ การตัดถนน การเปิดเหมืองแร่</p> <p>๓. ภาพตัดที่ตั้งฉากกับแกนแนวยาว <i>ดู longitudinal section ประกอบ</i></p>
560.	cross spread	การวางจีโอโฟนขวาง	<p>๑. การวางกลุ่มจีโอโฟนในการสำรวจคลื่นไหวสะเทือนซึ่งทำมุมป้านกับแนวสำรวจส่วนใหญ่ ใช้สำหรับแปลความหมายมุมเทในแนวตั้งฉากกับแนวสำรวจบริเวณนั้น</p> <p>๒. การสำรวจคลื่นไหวสะเทือนที่มีรูปแบบการวางแนวตัดกันเป็นรูปตัดขวาง</p> <p><i>มีความหมายเหมือนกับ crossline ความหมายที่ ๔</i></p>
561.	cross stratification	การลำดับชั้นเฉียงระดับ	การวางตัวของชั้นหินโดยเอียงเทเป็นมุมกับแนวระดับชั้นหินปกติ ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทิศทางของกระแส น้ำหรือลมอันมีผลต่อการตกจมของตะกอนดินทราย ทำให้ไม่อาจตกจมลงเป็นระดับปกติได้ ต้องเอียงเทไปในแนวทางตามกระแส น้ำหรือลม จึงมักพบชั้นหินย่อย ๆ มีแนวขวางหรือทำมุมกับแนวระดับชั้นหินปกติ และแต่ละชั้นบางทีก็เฉียงไม่เท่ากัน มองเห็นสลับ ไปสลับมา

			แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ การวางชั้นเฉียงระดับ (cross bedding) มีความหนามากกว่า ๑ เซนติเมตร และการวางชั้นบางเฉียงระดับ (cross lamination) มีความหนาน้อยกว่า ๑ เซนติเมตร มีความหมายเหมือนกับ <i>diagonal lamination; false lamination</i> และ <i>diagonal stratification; false stratification</i> 43/55, 15/56
562.	cross- correlation	การเทียบสัมพันธ์ไขว้	๑. การเปรียบเทียบความเหมือนกันของคลื่นไหวสะเทือน ๒ คลื่น โดยวิธีการเปรียบเทียบเชิงเส้น ๒. การเปรียบเทียบข้อมูลที่เป็นลำดับของตัวเลข ๒ ชุด ๓. การเปรียบเทียบประเด็นทางธรณีวิทยาต่าง ๆ ระหว่างตำแหน่งหรือพื้นที่ใด ๆ
563.	cross-coupling effect	ผลของแรงคู่ควบไขว้	ผลที่เกิดจากอัตราเร่งเมื่อมาตรงความถี่เคลื่อนที่ไปสัมพันธ์กันกับตำแหน่งบนผิวโลก
564.	crosscut	อุโมงค์ทางเชื่อม	๑. ช่องทางขนาดเล็กที่ตัดเชื่อมท่ามกับอุโมงค์หลัก หรือเชื่อมช่องถ่ายเทอากาศที่สำคัญที่มีแนวขนานกัน ๒. อุโมงค์ที่เชื่อมจากอุโมงค์หลักไปยังสายแร่ โดยตัดท่ามกับสายแร่หรือโครงสร้างของทางแร่ เป็นช่องทางเพื่อการทำเหมืองในสายแร่ และ/หรือนำแร่ออกมา
565.	crossed nicols	นิคอลส์ขวางฉาก	นิคอลปริซึม หรือ แผ่นโพลาไรซ์ ๒ ตัว ในกล่องจุลทรรศน์โพลาไรส์ที่วางตำแหน่งขวางกันเพื่อให้ระนาบแสงสองผ่านของแสงโพลาไรส์ตั้งฉากกัน แสงที่ส่องผ่านจากนิคอลตัวหนึ่งจะถูกตัดขวางด้วยนิคอลอีกตัวหนึ่ง เว้นแต่จะมีวัตถุสอดแทรกระหว่างนิคอลทั้งสอง มีความหมายเหมือนกับ <i>crossed polars</i>

566.	crossed polarizers	โพลาไรเซอร์ขวางฉาก	ดู คำอธิบายใน <i>Nicols</i> และ <i>Nicols prism</i>
567.	crossed polars	โพลาไร์ขวางฉาก	ดู <i>crossed nicols</i>
568.	cross-fold joint	แนวแตกขวางแนวโค้ง	ดู <i>ac-joint</i>
569.	cross-hole method	วิธีสำรวจผ่านหลุม	๑. เทคนิคการสำรวจพื้นที่ซึ่งอยู่ระหว่างหลุมเจาะ ๒ หลุมหรือมากกว่า โดยการตรวจวัดเวลาการเดินทางของคลื่นไหวสะเทือนและ/หรือแอมพลิจูดของคลื่นปฐมภูมิหรือคลื่นทุติยภูมิจากตำแหน่งต้นกำเนิดคลื่นซึ่งอยู่ในหลุมเจาะหนึ่ง ไปยังจีโอโฟนซึ่งอยู่ในหลุมเจาะอีกหลุมหนึ่ง ๒. เทคนิคสำหรับการตรวจวัดสภาพต้านทานหรือคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าระหว่างหลุมเจาะ เพื่อหารอยแตกและโพรงในหินในการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งกักเก็บปิโตรเลียม หรือการหาลักษณะรูปร่างของแหล่งแร่
570.	crossline	แนวขวาง	๑. ทิศทางแนวตั้งฉากกับแนวการสำรวจเก็บข้อมูล ๒. แนวที่โดยทั่วไปเป็นแนวขนานกับแนวการวางต้นกำเนิดคลื่นในการสำรวจคลื่นไหวสะเทือนแบบสามมิติ โดยแนวการวางตัวรับคลื่นจะตั้งฉากกับแนวต้นกำเนิดคลื่น ๓. หน้าตัดแนวตั้งซึ่งได้จากข้อมูลคลื่นไหวสะเทือนแบบสามมิติตามแนวขวาง ๔. ดู <i>cross spread</i>
571.	crossopterygian	ครอสซออปเทอริเจียน	ปลาในอันดับครอสซออปเทอริจี (Crossopterygii) จัดเป็นปลาครีบเนื้อ (lobefin) ซึ่งเป็นบรรพบุรุษของสัตว์บกพวกแรกของโลก ดู <i>lobefin</i> ประกอบ
572.	crossover	จุดเปลี่ยนกลับ	๑. ตำแหน่งเหนือจุดสูงสุดของตัวนำไฟฟ้าที่ทำให้แนวทิศของมุมเทของสนามแม่เหล็กไฟฟ้าเปลี่ยนไปในทางตรงข้าม

			๒. จุดตัดระหว่างเส้นโค้งหรือเส้นตรง ๒ เส้น
573.	crossover distance	ระยะทางเริ่มเกิดคลื่นหักเห	ระยะทางระหว่างต้นกำเนิดคลื่นไหวสะเทือนกับจีโอโฟน ซึ่งคลื่นไหวสะเทือนชนิดหักเหเริ่มเดินทางถึงจีโอโฟนเป็นอันดับแรกก่อนคลื่นสะท้อนหรือคลื่นตรง
574.	crossplot	กราฟเทียบข้อมูล	กราฟที่ใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างการวัดค่าที่แตกต่างกัน ๒ ชนิดหรือมากกว่า ตัวอย่างเช่น การเขียนกราฟ ๒ มิติของการหาค่าความพรุนที่หาได้จากการวัดค่าโดยผลบันทึกค่าชนิดหนึ่ง เทียบกับความพรุนที่หาได้จากการวัดค่าจากผลบันทึกค่าอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งกราฟนี้แสดงให้เห็นชนิดของหิน หรือความพรุนทุติยภูมิที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างกันขึ้นระหว่างผลบันทึกค่าทั้ง ๒ ชนิดนั้น
575.	crow's foot array	แถวลำดับรูปตีนกา	การจัดวางกลุ่มจีโอโฟนหรือกลุ่มต้นกำเนิดคลื่นตามแนวเส้นสำรวจ และตามแนวขวาง ๔๕ องศา ทั้ง ๒ ข้างของแนวเส้นสำรวจรูป
576.	crown block	๑. ยอดหอคอง ๒. รอกยอดหอ	ส่วนยอดหรือสูงสุดของหอคอง รอกหรือชุดอุปกรณ์ระบบรอกที่ติดตั้งอยู่บนสุดของหอคอง (<i>ดูรูปที่ swivel หมายเลข ๒</i>)
577.	crucite	ครุไซต์	<i>ดู chiastolite</i>
578.	crude oil; crude	น้ำมันดิบ	ปิโตรเลียมในสภาพเหลวตามธรรมชาติซึ่งได้จากป้อนน้ำมัน หรือได้ผ่านเครื่องแยกแก๊สออกไปแล้วแต่ยังมีได้ทำให้บริสุทธิ์หรือยังมิได้นำไปกลั่นแยกออกตามลำดับขั้น ปกติมักมีแก๊สผสมอยู่ด้วยในรูปของสารละลายเมื่ออยู่ในชั้นหินกักเก็บใต้ดิน <i>ดู petroleum ประกอบ</i>
579.	crude; crude oil	น้ำมันดิบ	<i>ดู crude oil; crude</i>

580.	crush breccia	หินกรวดเหลี่ยมบด	หินกรวดเหลี่ยมที่เกิดอยู่กับที่หรือเกิดบริเวณใกล้เคียงโดยการแตกหักเชิงกลของหินระหว่างการเคลื่อนไหวของเปลือกโลก หินกรวดเหลี่ยมนี้เกิดร่วมกับกระบวนการเคลื่อนที่ และเป็นผลจากการคดโค้งและการเลื่อน มีความหมายเหมือนกับ <i>cataclastic breccia</i> 5/56
581.	crush conglomerate; tectonic conglomerate	หินกรวดมนบด	หินแปรที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนหรือก้อนกรวดมนของหินเดิมที่เป็นผลลัพธ์จากการแตกหักของหินในระยะแรกของกระบวนการแปรสภาพพลวัต โดยในระหว่างกระบวนการนั้น ชิ้นส่วนของหินที่แตกหักมีการหมุนตัวเกิดขึ้น เหลี่ยมมุมของชิ้นส่วนเหล่านี้จะถูกขัดสีให้กลมมนขึ้น และชิ้นส่วนขนาดเล็กกว่าจะถูกบดอัดจนกลายเป็นเนื้อพื้น โดยปรกติก้อนกรวดที่มีขนาดเล็กถึง ๐.๒ มิลลิเมตร จะมีได้ไม่เกินร้อยละ ๓๐ ลักษณะเนื้อหินที่มีชิ้นส่วนขนาดโตและเริ่มกลมมนขึ้นของแร่และหินเดิมที่ฝังอยู่ในเนื้อพื้นที่มีขนาดเม็ดละเอียดกว่านี้ เรียกว่า โครงสร้างหินบด (mortar structure) ดู <i>cataclastic ประกอบ</i>
582.	crust	เปลือกโลก	ส่วนชั้นนอกสุดของโลกอยู่เหนือแนวแบ่งเขตโมโฮโรวิซิก ความหนาเฉลี่ยประมาณ ๖-๓๕ กิโลเมตร ประกอบด้วยไซอัล และไซมา ดู <i>sial</i> และ <i>sima ประกอบ</i>
583.	crust reef	พืดหินเปลือก	พืดหินที่ก่อตัวขึ้นจากเศษเปลือกแข็งของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก ซึ่งประกอบด้วยคาร์บอนเนตและซิลิกา
584.	crustacean	สัตว์พวกกุ้งกิ้งปู	สัตว์ขาปล้อง (arthropod) จำพวกที่จัดอยู่ในชั้นครัสตาเซีย (Crustacea) มีลักษณะเฉพาะคือ มีหนวดสัมผัส (antennae) ๒ คู่ ส่วนใหญ่อาศัยในน้ำเค็ม มีปริมาณมากรองจากพวกแมลง พบตั้งแต่ยุคแคมเบรียนจนถึงปัจจุบัน

585.	crustal abundance	ความอุดมเปลือกโลก	<i>ดู clarke</i>
586.	crustal movements	การเคลื่อนไหวของเปลือกโลก	เปลือกโลกที่ถือกันว่าแข็งอย่างยิ่งแล้วนั้น หาใช่ว่ามีกำลังพอที่จะระงับการเปลี่ยนรูปของโลกตลอดกาลไม่ เฉพาะส่วนภายในที่ถัดจากเปลือกโลกเข้าไปยังอยู่ในสภาพของเหลวหนืดที่เคลื่อนที่ไปมาได้ช้า ๆ ตามกาลเวลาและความเครียด (strain) ดังนั้น จึงเกิดมีแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด ฯลฯ อยู่เรื่อย ๆ ตอนมหายุคแรก ๆ การเคลื่อนไหวของเปลือกโลกมีบ่อยครั้งเพราะเปลือกโลกยังไม่หนา ต่อมาก็ค่อยลดน้อยลงเพราะเปลือกโลกหนาขึ้น ๆ แม้ในปัจจุบันนี้ก็ยังไม่หนาหรือแข็งแรงพอที่จะต่อต้านความดันออกของวัตถุส่วนในของโลกได้
587.	crustified	-เป็นชั้น	คำที่ใช้กับสายแร่ซึ่งเกิดจากแร่ตกทับถมเป็นชั้น ๆ ยึดติดกับผนังหิน
588.	cryergic; cryonival; paraglacial; periglacial; subnival*	รอบธารน้ำแข็ง	<i>ดู periglacial; cryergic; cryonival; paraglacial; subnival</i>
589.	cryogenic lake	ทะเลสาบไครย์โอเจนิค	<i>ดู thermokarst lake</i> 10/56
590.	cryptalgal	หินสาหร่าย, โครงสร้างสาหร่าย	หินหรือโครงสร้างของหินที่เกิดจากการที่ตะกอนถูกยึดเข้าด้วยกันพร้อมกับการตกตะกอนของแคลไซต์ โดยการกระทำของสาหร่ายที่ไม่มีโครงร่างที่แข็งตัว
591.	cryptic layering	การเกิดชั้นแร่ซ่อน	การเกิดชั้นแร่ที่มองไม่เห็นภายในหินอัคนีแทรกซอน แต่สามารถทราบได้จากการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบทางเคมีของแร่ ชั้นแร่นี้มักขนานกับส่วนข้างและส่วนล่างของหินอัคนีนั้น การวินิจฉัยการเกิดชั้นแร่ซ่อนนี้ใช้อัตราส่วนปรกติของธาตุ คือ Fe/Mg ในแร่สี่แก่

			(mafic) และ Ca/Na ในแพลจีโอเคลส 16,17/56
592.	cryptocrystalline	เนื้อจรรณผลึก	เนื้อของหินที่ประกอบด้วยสารผลึกที่มีขนาดเล็กละเอียดมาก ซึ่งดูด้วยกล้องจุลทรรศน์ธรรมดาจะเห็นลักษณะเนื้อเป็นเม็ด ๆ หรือเป็นเส้น ต้องศึกษาด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนหรือศึกษาทางรังสีเอกซ์เท่านั้นจึงจะเห็นเนื้อผลึกขนาดเล็กละเอียดได้ จึงมีผู้เรียกว่าเนื้อผลึกซ่อนรูป
593.	Cryptozoic	คริปโทโซอิก	เวลาทางธรณีวิทยาในช่วงที่หินซึ่งสะสมตัวในช่วงเวลาที่มีหลักฐานของสิ่งมีชีวิตจำนวนน้อย และสิ่งมีชีวิตนั้น ๆ มีลักษณะดั้งเดิมเป็นรูปแบบง่าย ๆ ยังไม่ได้พัฒนาเป็นลักษณะขั้นสูงขึ้น คำนี้ปัจจุบันไม่นิยมใช้แล้ว ดู <i>Phanerozoic</i> ประกอบ 42/55
594.	cryptozoon	คริปโทซูน	๑. โครงสร้างปฐมภูมิในหินมหายุคพรีแคมเบรียน เชื่อว่าเป็นซากดึกดำบรรพ์ของสิ่งมีชีวิตชั้นต่ำ ๒. โครงสร้างสำหรับลักษณะค่อนข้างกลมหรือกลมคล้ายกะหล่ำปลี ที่ก่อตัวขึ้นจากสสารสกุลคริปโทซูนที่ไม่มีโครงสร้างเป็นปูนในยุคแคมเบรียนและยุคออร์โดวิเซียน
595.	crystal	ผลึก	ของแข็งที่มีเนื้อเดียวกัน มีรูปทรงสามมิติ ผิวหน้าแต่ละด้านเป็นระนาบซึ่งเป็นผลจากการจัดตัวของอะตอมหรือไอออน หรือโมเลกุลของธาตุที่ประกอบในของแข็งนั้นอย่างมีแบบแผน ผลึกเป็นสมบัติทางฟิสิกส์อย่างหนึ่งของแร่ มีรูปร่างลักษณะเป็นเหลี่ยมเป็นมุม คำว่า ผลึก ใช้เรียกควอตซ์ที่มีผลึกเป็นรูปหกเหลี่ยม หรือชนิดผลึกใส (rock crystal) เป็นครั้งแรก โดยนักปรัชญาชาวกรีก
596.	crystal axis	แกนผลึก	เส้นสมมุติที่ลากผ่านจุดศูนย์กลางผลึก โดยปรกติจะมี ๓ แกน ยกเว้นในผลึกระบบสามแกนราบที่มี ๔ แกน ใช้ในการอธิบาย

			เกี่ยวกับโครงสร้างและสมมาตรผลึก
597.	crystal chemistry	เคมีผลึก	วิชาที่ว่าด้วยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบทางเคมี โครงสร้างภายใน และสมบัติทางกายภาพของมวลสารผลึก
598.	crystal class	ชั้นผลึก	การจัดแบ่งระบบผลึกทั้ง ๖ ระบบ เป็นหน่วยย่อย ๓๒ ชั้นผลึก โดยพิจารณาจากองค์ประกอบสมมาตรหรือการรวมกันที่เป็นไปได้ของการทำให้เกิดสมมาตรของผลึก ซึ่งอาจยึดถือจากลักษณะรูปร่างของผลึกหรือการจัดเรียงตัวของอะตอมภายใน ชั้นผลึกแต่ละชั้น จะมีหน้าผลึกที่กำหนดสมมาตรของชั้นผลึก <i>มีความหมายเหมือนกับ class ๒</i> <i>ดู symmetry element ประกอบ</i>
599.	crystal floatation	การลอยผลึก	การลอยตัวขึ้นของผลึกแร่ที่มีน้ำหนักเบา เช่น เฟลด์สปาร์ ในมวลแมกมาที่มีความหนาแน่นมากกว่า
600.	crystal form	รูปทรงผลึก	๑. รูปร่างเชิงเรขาคณิตของผลึก ซึ่งโดยทั่วไปเป็นค่าที่ใช้บอกรูปลักษณะภายนอก แต่ในวิชาผลึกศาสตร์ รูปลักษณะภายนอก หมายถึง habit ๒. กลุ่มหน้าผลึกที่มีสมมาตรเหมือนกัน ผลึกหนึ่ง ๆ อาจประกอบด้วยหน้าผลึก ๑ รูปทรงหรือมากกว่า ซึ่งแต่ละรูปทรงจะตรงกับสมมาตรภายในของผลึกนั้น รูปทรงผลึกอาจเขียนแทนด้วยดัชนีมิลเลอร์ซึ่งอยู่ในเครื่องหมายปีกกา เช่น {hkl} โดย h, k, l เป็นจำนวนตรรกยะหรือศูนย์ <i>มีความหมายเหมือนกับ form</i> <i>ความหมายที่ ๒</i>
601.	crystal fractionation	การแยกผลึกจากแมกมา	การแยกตัวของแร่จากแมกมาในขณะที่แร่เหล่านั้นตกผลึก
602.	crystal gliding	การไถลในผลึก	การเปลี่ยนแปลงลักษณะของผลึกที่เกิดจากแรงบีบอัดหรือแรงดึง ซึ่งการเคลื่อนที่บนระนาบแลตทิซไม่ทำให้เกิดการจัดตัวใหม่หรือเกิดการ

			แตกหัก มักทำให้เกิดผลึกแฝด มีความหมายเหมือนกับ <i>translation gliding</i> ดู <i>twin gliding</i> ประกอบ
603.	crystal habit	รูปลักษณะผลึก	รูปร่างลักษณะภายนอกของผลึก ซึ่งรวมรูปร่างโดยทั่วไปและการเติบโตที่ไม่สม่ำเสมอของผลึก เช่น รูปลูกบาศก์ รูปแท่ง และเส้นใย
604.	crystal lattice	แลตทิซผลึก	การจัดเรียงตัวของอะตอมหรือไอออนในผลึกหนึ่ง ๆ จนเป็นรูปทรง ๓ มิติ ที่แน่นอนและซ้ำ ๆ กัน ดู <i>Bravais lattice</i> ประกอบ
605.	crystal mush	ข้าวเปียกผลึก	๑. แมกมาที่ประกอบด้วยผลึกแรกที่ตกผลึกบางส่วน ซึ่งเป็นมวลรวมของผลึกที่หลอมละลายด้วยไอน้ำจากแรงบีบอัด ๒. มวลรวมของผลึกเกลือที่มีภาวะร่วนซุยและอิมพัลด้วยน้ำ เนื้อพื้นอาจมีโคลนเล็กน้อยหรือไม่มีก็ได้
606.	crystal optics	ทัศนศาสตร์ผลึก	วิทยาศาสตร์ที่ว่าด้วยการส่งผ่านของแสงภายในผลึกต่าง ๆ
607.	crystal sandstone	หินทรายผลึก	๑. หินทรายชนิดหนึ่งซึ่งเม็ดแร่ควอตซ์เพิ่มขนาดจากการตกสะสมของสารซิลิกา ทำให้เม็ดแร่แสดงลักษณะหน้าผลึกที่มีการก่อร่างใหม่ บางครั้งเกือบเป็นเม็ดแร่ควอตซ์ที่มีหน้าผลึกสมบูรณ์ หินทรายชนิดนี้จะส่งประกายแวววาวเมื่อต้องแสงอาทิตย์ ๒. หินทรายชนิดที่มีแร่แคลไซต์ตกสะสมในช่องว่าง โดยเกิดเป็นแผ่นใหญ่ ๆ หรือเป็นกลุ่มก้อน ซึ่งแร่ผลึกมีการวางตัวในทิศทางเดียวกัน การตกตะกอนในช่องว่างแบบนี้ทำให้หินทรายนี้มีลักษณะของเนื้อหินแบบมลทินขนาน (<i>poikiloblastic</i>)
608.	crystal sedimentation; crystal settling	การตกจมของผลึก	กระบวนการที่ผลึกในแมกมาเกิดการตกจมนอนกันสู่เบื้องล่างเนื่องจากมีความถ่วงจำเพาะมากกว่า ในบางครั้งอาจเกิดเนื่องจากการไหลเวียนของแมกมา ซึ่งผลก็คือเกิดการสะสมตัวเป็นชั้น ๆ

			ของผลึก ดู <i>crystal floatation</i> ประกอบ
609.	crystal structure; crystalline structure	โครงสร้างผลึก	การจัดเรียงตัวอย่างเป็นระเบียบและซ้ำ ๆ กันของอะตอมในผลึกหนึ่ง ๆ สมบัติการเลื่อนไปในทางขนานของการจัดเรียงตัวนี้สามารถอธิบายได้ด้วยแลตทิซผลึกหรือแลตทิซปริภูมิ (space lattice)
610.	crystal system*	ระบบผลึก	กลุ่มผลึกที่จำแนกตามลักษณะของแกนผลึกและสมมาตรผลึกเป็นสำคัญ ระบบผลึกมี ๖ ระบบ ได้แก่ ๑. ระบบสามแกนเท่า (isometric system) ๒. ระบบสองแกนเท่า (tetragonal system) ๓. ระบบสามแกนราบ (hexagonal system) ๔. ระบบสามแกนต่าง (orthorhombic system) ๕. ระบบหนึ่งแกนเอียง (monoclinic system) ๖. ระบบสามแกนเอียง (triclinic system)
611.	crystal tuff	หินเถ้าผลึกภูเขาไฟ	แหล่งสะสมตัวของเถ้าภูเขาไฟ ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยผลึกและเศษผลึก ดู <i>lithic tuff</i> ประกอบ
612.	crystal vitric tuff	หินเถ้าภูเขาไฟเนื้อแก้วปนผลึก	หินเถ้าภูเขาไฟที่ประกอบด้วยผลึกและเศษชิ้นของแก้วภูเขาไฟ
613.	crystal zone	โซนผลึก	หน้าผลึกชุดหนึ่ง ๆ ที่ประกอบด้วยหน้าผลึกที่ไม่ขนานกันตั้งแต่ ๓ หน้าขึ้นไป ซึ่งขอบของหน้าผลึกที่บรรจบหรือตัดกันนั้นจะขนานกับเส้นตรงเส้นใดเส้นหนึ่งหรือแนวแลตทิซ (lattice row) ซึ่งมีชื่อว่า แกนโซน (zone axis) ของโซนผลึกชุดนั้น ๆ
614.	crystalline structure; crystal structure	โครงสร้างผลึก	ดู <i>crystal structure; crystalline structure</i>
615.	crystalline*	๑. -ผลึก	(ผลึกศาสตร์)

		<p>๒. สารผลึก</p> <p>๓. เนื้อผลึก</p>	<p>๑.๑ เกี่ยวข้องกับผลึกหรือมีธรรมชาติของผลึก มีกำเนิดจากการตกผลึก คือมีโครงสร้างอะตอมจัดเรียงตัวอย่างมีแบบแผน</p> <p>๑.๒ ลักษณะคล้ายผลึก คือ ใส โปร่งใส และบริสุทธิ์ (ผลึกศาสตร์) อนุภาคของแร่ขนาดใด ๆ ที่มีโครงสร้างภายในเป็นผลึก แต่ยังขาดหน้าผลึกหรือรูปผลึกที่สมบูรณ์ (ศิลาวิทยา)</p> <p>๓.๑ ใช้กับหินที่ประกอบขึ้นด้วยผลึกหรือชิ้นส่วนของผลึกทั้งหมด</p> <p>๓.๒ ลักษณะเนื้อของหินที่เกิดจากการตกผลึก</p>
616.	crystallinity	สภาพเป็นผลึก	<p>๑. ความมากน้อยของการเกิดเป็นผลึกของแร่ในหิน เช่น เป็นผลึกบางส่วน (hypocrystalline) หรือเป็นผลึกทั้งหมด (holocrystalline)</p> <p>๒. ความมากน้อยของการพัฒนารูปร่างหรือขนาดของผลึกแร่ในหินอัคนี เช่น macrocrystalline, microcrystalline, cryptocrystalline หรือความมากน้อยของลักษณะผลึกที่ปรากฏให้เห็น เช่น phaneritic, aphanitic</p>
617.	crystallite	จุรณผลึก	ผลึกที่มีขนาดเล็กมาก ต้องศึกษาด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนเท่านั้น จุรณผลึกแสดงถึงการตกผลึกระยะแรกของแมกมาหรือแก้ว ดู <i>microlite</i> ประกอบ
618.	crystallization differentiation	การตกผลึกลำดับส่วน	กระบวนการในการกำเนิดหินอัคนีที่ทำให้ของเหลวในแมกมาเกิดการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบไปตามลำดับ กระบวนการนี้เป็นผลเนื่องมาจากการตกผลึกของแร่ที่มีส่วนประกอบแตกต่างกันไปจากแมกมาที่เหลืออยู่
619.	crystallization interval; freezing	ช่วงการตกผลึก	๑. ช่วงห่างของอุณหภูมิ (หรือบางครั้งความดัน) ระหว่างจุดที่เกิดผลึกแรกกับจุดที่ของเหลวหยุดสุดท้ายหายไป(เป็นผลึก)จาก

	interval		แมกมา โดยไม่รวมถึงของไหลในตอนช่วงท้าย ๆ ของแมกมา ๒. ช่วงอุณหภูมิซึ่งแร่หรือเฟสเฉพาะอยู่ในสภาวะสมดุลกับของเหลว ในกรณีที่สมดุลการตกผลึกเลื่อนไปตามเส้นเปลี่ยนสถานะ ช่วงการตกผลึกจะหมายถึง ช่วงอุณหภูมิที่เฟสส่วนที่เป็นของแข็งของแร่ใด ๆ ลดปริมาณลงเมื่ออุณหภูมิลดลง
620.	crystallization*	การตกผลึก	กระบวนการที่สารในสถานะเป็นแก๊ส ของเหลว หรือของแข็งที่มีโครงสร้างไม่เป็นระเบียบกลายเป็นผลึก
621.	crystallizing force	แรงการตกผลึก	แรงการขยายตัวของผลึกแร่หนึ่ง ๆ ที่พยายามจะพัฒนารูปผลึกของตนท่ามกลางแรงต้านของตัวกลางที่เป็นของแข็งล้อมรอบอยู่ แรงนี้เป็นแรงแยกย่อย (differentiation force) จึงทำให้ผลึกนั้น ๆ เติบโตในทิศทางของแกนผลึกหนึ่งได้มากกว่าหรือเร็วกว่าอีกทิศทางหนึ่ง
622.	crystalloblast	ผลึกแปร	ผลึกแร่ที่เกิดจากกระบวนการแปรสภาพเท่านั้น เช่น แอนดาลูไซต์ในหินชนวน
623.	crystallography*	ผลึกศาสตร์	วิชาที่ว่าด้วยผลึก เป็นวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปร่าง โครงสร้าง การเติบโต การเปลี่ยนแปลงสมบัติต่าง ๆ รวมทั้งการจัดจำพวกรูปผลึก
624.	cube	รูปลูกบาศก์	รูปผลึกแบบหนึ่งในระบบสามแกนเท่า ประกอบด้วยหน้าผลึกขนาดเท่ากันและสมมาตรกันจำนวน ๖ หน้า ซึ่งทำมุมฉากต่อกัน มีลักษณะเหมือนลูกเต๋า
625.	cubic packing	การจัดตัวแบบลูกบาศก์	ลักษณะการจัดเรียงตัวที่เป็นระบบและหลวมที่สุดของรูปทรงกลมแข็งที่มีขนาดเท่ากันในตะกอนเศษหินหรือแลตทิซผลึก เป็นหน่วยเซลล์หนึ่งที่มีลักษณะเด่นคือ เป็นลูกบาศก์ที่มุมทั้ง ๘ ซึ่งอยู่ที่จุดศูนย์กลางรูปทรงกลมที่เกี่ยวข้อง มวลรวมที่มีลักษณะการจัดตัวแบบลูกบาศก์มีความพรุนสูงสุดคือร้อยละ ๔๗.๖๔ ดู <i>close</i>

			<i>packing</i> และ <i>rhombohedral packing</i> ประกอบ
626.	cubic system	ระบบลูกบาศก์	ดู <i>isometric system</i>
627.	cuesta*	เขาควง	เขาที่มีลักษณะเทียบได้กับมิดอีโด้ของไทย คือ ด้านหน้าชันด้านท้ายลาดเหมือนเขาอีโด้ที่จังหวัดปราจีนบุรี โดยปรกติแล้วด้านลาดมักจะมีระนาบลาดใกล้เคียงกับมุมเทของชั้นหิน ณ ที่นั้น คำนี้เป็นคำภาษาสเปน (ดูรูปที่ <i>hogback</i>)
628.	culm	คัลม	หินดินดานที่มีคาร์บอนสูง หรือหมายถึงผงแอนทราไซต์
629.	cultured pearl	ไข่มุกเลี้ยง, มุกเลี้ยง	สารอินทรีย์ชนิดหนึ่ง เกิดจากความตั้งใจของมนุษย์ที่ทำให้เกิดมุกในตัวหอยโดยใส่สิ่งแปลกปลอมเข้าไปทั้งในหอยน้ำเค็มและน้ำจืด ปรกติมีสีขาวหรือขาวนวล อาจมีการเคลือบสีให้เป็นสีชมพู เขียว หรือฟ้า มีปรากฏการณ์เคลือบสีรุ้งที่ผิว รูปร่างของไข่มุกขึ้นกับสิ่งแปลกปลอมที่ใส่เข้าไป ควรหลีกเลี่ยงมุกจากความร้อน น้ำหอม เพราะจะทำให้มุกไหม้หรือเปลี่ยนสีได้ แหล่งที่พบมาก คือ ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้
630.	cumulate	หินคูลูเลต	หินอัคนีชนิดหนึ่งซึ่งเกิดจากการสะสมตัวของผลึกแร่ที่ตกผลึกจากแมกมา การสะสมตัวนี้เป็นผลจากแรงโน้มถ่วงของโลก
631.	cumulo dome; cumulo-volcano; volcanic dome	โดมภูเขาไฟ	ดู <i>volcanic dome; cumulo dome; cumulo-volcano</i>
632.	cup coral; horn coral; solitary coral	ปะการังเดี่ยว	ดู <i>solitary coral; cup coral; horn coral</i>
633.	cuprous	-ทองแดง	คำที่ใช้กับสารที่ประกอบด้วยทองแดง
634.	curly bedding	การวางชั้นลอน	ดู <i>convolute lamination</i> 14,15,16/56

635.	current electrode	ขั้วกระแสไฟฟ้า	<p>แท่งโลหะนำไฟฟ้า เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒ เซนติเมตร ปลายด้านหนึ่งแหลมใช้ตอกลงในดินเพื่อปล่อยกระแสไฟฟ้าลงดิน และรับกระแสไฟฟ้ากลับจากใต้ผิวดินเข้าสู่วงจรไฟฟ้าในเครื่องมือสำรวจ ใช้ในการสำรวจความต้านทานไฟฟ้าจำเพาะ การสำรวจคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าแบบปล่อยกระแสลงดิน และการสำรวจการเกิดขั้วแบบเหนี่ยวนำ</p> <p>รูป</p> <p>A, B คือ ขั้วกระแสไฟฟ้า</p> <p>M, N คือ ขั้วศักย์ไฟฟ้า</p> <p>I คือ กระแสไฟฟ้าที่วัดด้วยแอมมิเตอร์</p> <p>V คือ ความต่างศักย์ไฟฟ้าที่วัดด้วยโวลต์มิเตอร์</p>
636.	current mark	รอยกระแสน้ำ	<p>ร่องรอยที่เกิดจากกระแสน้ำพัดพาวัตถุแข็งต่าง ๆ ไปบนพื้นโคลน ต่อมาเมื่อมีทรายละเอียดมาทับจะเกิดรูปพิมพ์ขึ้น วัตถุต่าง ๆ ได้แก่ เศษเปลือกหอย กวาด ทราย เศษกระดูก สำหรับทะเล และเศษชิ้นไม้ รอยกระแสน้ำมีหลายแบบ ได้แก่ แบบฟันเลื่อย (chevron) แบบกระทุ้งกระดอน (prod) แบบกระเด็น (bounce) แบบตกละเอียด (brush) แบบกลิ้งกระโดด (skip) แบบกลิ้ง (roll) หรือแบบผสม มีความหมายเหมือนกับ tool mark ดูรูปประกอบ</p>
637.	curvature	ความโค้ง	<p>อัตราการเปลี่ยนแปลงทิศทางของส่วนโค้งบนพื้นผิว มีค่าเท่ากับส่วนกลับ (reciprocal) ของรัศมีมีความโค้ง</p>
638.	cusplate delta	ดินดอนสามเหลี่ยมปลายแหลม	<p>ดินดอนสามเหลี่ยมที่เกิดในบริเวณชายฝั่งทะเลที่เป็นแนวตรงและมีคลื่นลมแรง ทำให้ตะกอนแผ่ขยายออกเป็นฐานกว้างทั้ง ๒ ด้าน</p>

		(รอดตัวอย่างในประเทศไทย)	ของปากแม่น้ำ เช่น ดินดอนสามเหลี่ยมของแม่น้ำทีเบอร์ (Teber) ในประเทศอิตาลี
639.	cuticle	ผิวเคลือบ	ส่วนชั้นที่เป็นไขอยู่ด้านนอกของเนื้อเยื่อชั้นผิว (epidermis) ในใบไม้ด้านบนและด้านล่างเป็นแรอินทรีย์ (maceral) ที่สลายตัวมาจากพืชบกแล้วถูกเก็บรักษาไว้ในตะกอนและถ่านหิน
640.	cutoff grade	ความสมบูรณ์แร่ก่อนตัดทิ้ง	ความสมบูรณ์ของแร่ที่มีค่าต่ำสุดในแหล่งแร่ที่สามารถทำเหมืองได้ หรือเป็นที่ยอมรับว่าเป็นแหล่งสินแร่ในแหล่งที่กำหนด เช่น ค่าต่ำสุดที่ได้จากการวิเคราะห์โลหะในแร่ที่รวมอยู่ในการประมาณการหรือคาดคะเนว่าเป็นสินแร่ 18/56
641.	cutout	หินตัดแทรก	มวลของหินดินดาน หินทรายแป้ง หรือหินทรายที่ทับถมในทางน้ำที่ตัดเข้าไปในชั้นถ่านหิน ดู <i>horseback ประกอบ</i>
642.	cutting	เศษหินเจาะ	เศษหินชิ้นเล็ก ๆ ที่เกิดจากการเจาะแล้วถูกนำขึ้นมาโดยโคลนเจาะ หรือกระบอกเก็บตัวอย่าง
643.	cutting gas analysis	การวิเคราะห์แก๊สจากเศษหินเจาะ	การวิเคราะห์ทางธรณีเคมีแบบหนึ่ง โดยนำเศษหินเจาะบรรจุในกระป๋องปิดสนิทแน่นในเครื่องปั๊ม เพื่อปั๊มให้ได้เศษหินที่แตกละเอียดจนเป็นเนื้อเดียวกัน และได้แก๊สซึ่งจะนำไปวิเคราะห์ในเครื่องโครมาโทกราฟี โดยวัดปริมาณแก๊สมีเทน (CH ₄ หรือ C ₁) ถึงแก๊สบิวเทน (C ₄ H ₁₀ หรือ C ₄) ผลวิเคราะห์นำไปใช้ในการประเมินทั้งชนิดและความพร้อมของเคอโรเจนที่จะให้ปิโตรเลียม
644.	cycle	วัฏจักร	๑. ลำดับของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ อย่างเป็นระเบียบเดียวกัน โดยมีระยะห่างอย่างสม่ำเสมอ และสิ้นสุดภายใต้ภาวะเดียวกับตอนเริ่มต้น เช่น วัฏจักรการตกลมทับถม ๒. ลำดับของเหตุการณ์ที่เกิดตามกันและสิ้นสุดลงอย่าง

			<p>สมบูรณ์ โดยที่ตอนท้ายแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงไปจากตอนแรก เช่น วัฏจักรการกร่อน</p> <p>๓. กลุ่มของหน่วยหินที่เกิดซ้ำ ๆ กันอย่างเป็นระเบียบ แน่นนอน ผ่านขั้นตอนการเกิดหินตะกอน โดยเฉพาะชุดชั้นหินในวัฏจักรชั้นตะกอน (cyclothem)</p>
645.	cycle of denudation; cycle of erosion	วัฏจักรการกร่อน	<p>การทำลายตัวของสภาพภูมิประเทศจากสมัยหนึ่งไปยังอีกสมัยหนึ่ง โดยการกระทำของพลังทำลายแบบต่าง ๆ ตามธรรมชาติ ประกอบกับแรงดึงดูดของโลก เป็นผลให้ส่วนสูงของเปลือกโลกค่อย ๆ กร่อนลงทีละน้อย ๆ จนในที่สุดกลายเป็นพื้นที่ราบเรียบในระดับใกล้เคียงกับระดับน้ำทะเลมากที่สุด ต่อจากนั้นเปลือกโลกส่วนนี้อาจถูกดันให้สูงขึ้นเนื่องจากพลังภายในโลก การกร่อนพังทลายจึงเริ่มต้นดำเนินต่อไปใหม่อีกครั้งหนึ่ง หมุนเวียนเช่นนี้ไม่มีที่สิ้นสุดตลอดอายุขัยของโลก</p> <p>แต่ละช่วงละตอนของวัฏจักรการกร่อน เกิดมีสภาพภูมิประเทศที่แตกต่างกันไป อาจแบ่งวัฏจักรการกร่อนออกไปได้เป็น ๔ ชั้น คือ ชั้นเริ่มแรก (initial stage) ชั้นอายุน้อย (youth) ชั้นเติบโตเต็มที่ (maturity) และชั้นอายุมาก (old age) ระหว่างชั้นอายุน้อยกับชั้นเติบโตเต็มที่นั้น บางทีก็มีชั้นแทรกเพิ่มเข้ามาอีกชั้นหนึ่ง เรียกว่า ชั้นกำลังเติบโต (adolescence)</p> <p>ในชั้นเริ่มแรก สภาพภูมิประเทศโดยทั่ว ๆ ไปค่อนข้างราบเรียบ แต่อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลไม่มากนัก เนื่องจากเปลือกโลกส่วนนั้นเพิ่งถูกดันให้สูงขึ้นมาใหม่ ๆ เริ่มมีแม่น้ำลำธารสายเล็ก ๆ ไม่มากนักและยังไม่กัดเซาะลึกเป็นหุบเขา มีทะเลสาบและหนองบึงอยู่มากเนื่องจากการระบายหลังไหลของน้ำไม่สู้ดี</p>

			<p>ในชั้นอายุน้อย เริ่มเกิดมีหุบเขาขึ้นตามเส้นทางที่แม่น้ำลำธารไหลผ่าน แต่หุบเขาไม่ลึกหรือกว้างมากนัก แม่น้ำลำธารค่อย ๆ ขยายสาขาออกมากขึ้นและกัดเซาะในทางลึกรวดเร็วขึ้น ระหว่างหุบเขาต่าง ๆ ที่อยู่ห่าง ๆ กัน มีพื้นที่สูงกันขวางอยู่ ซึ่งยังมีระดับค่อนข้างราบเรียบเสมอกัน</p> <p>ในตอนปลายของชั้นอายุน้อย ก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นชั้นเติบโตเต็มที่เรียกว่า ชั้นกำลังเติบโต สังเกตเห็นได้จากความลึกของหุบเขาซึ่งมีมากกว่าในชั้นอายุน้อยตอนต้น แม่น้ำลำธารก็แผ่สาขาออกไปกว้างขวางมากขึ้นด้วย</p> <p>พอถึงชั้นเติบโตเต็มที่ หุบเขาต่าง ๆ จะมีความลึกมาก ความต่างระดับระหว่างส่วนที่สูงสุดของพื้นที่กับส่วนที่ต่ำสุดจะมีมากในชั้นนี้ สันปันน้ำมีลักษณะเป็นสันเขาแคบ ๆ และมีอยู่มากมาย แม่น้ำลำธารมีสาขาแผ่กระจายกว้างขวางเต็มพื้นที่นั้น</p> <p>ในชั้นอายุมาก พื้นที่กลับราบเรียบลงอีกครั้งหนึ่ง หุบเขาต่าง ๆ หายไปเกือบทั้งหมด ตอนใดที่เป็นหินแข็งกร่อนได้ยาก อาจเป็นเนินเขาเตี้ย ๆ ต้งโดด ๆ อยู่ในที่ราบ แม่น้ำลำธารไหลช้าลงและคดเคี้ยวไปมามาก อำนวยในการกัดเซาะในทางลึกรวดเร็วไม่มีเหลืออีกต่อไปแล้ว เพราะพื้นที่มีระดับใกล้เคียงกับระดับน้ำทะเลมากที่สุด หากไม่มีการเคลื่อนไหวยกตัวของเปลือกโลกอีก การกร่อนทำลายก็สิ้นสุดลงที่ชั้นอายุมากนี้ แต่เนื่องจากเปลือกโลกมีการเคลื่อนไหวตัวเพื่อปรับให้เกิดความสมดุล ฉะนั้น เมื่อเปลือกโลกที่ถูกทำลายราบเรียบลงแล้วถูกดันให้สูงขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง สภาพภูมิประเทศก็ย้อนกลับไปเริ่มต้นที่ชั้นแรกใหม่ และแม่น้ำลำธารทั้งหมดพลังอำนาจกัดเซาะไปแล้วก็กลับคืนมีพลังใหม่อีก</p>
646.	cycle of	วัฏจักรการตกตะกอน	ลำดับของกระบวนการและภาวะที่สัมพันธ์กันแบบเป็นชุด เกิด

	sedimentation; sedimentary cycle		ซ้ำ ๆ ในลำดับเดียวกันในแหล่งสะสมของหินตะกอน หรือการสะสมของตะกอนในแอ่ง เกิดขึ้นระหว่างการเริ่มรูก้ำของน้ำทะเลครั้งแรกกับครั้งที่สอง ดู <i>cyclothem</i> ประกอบ
647.	cyclic	-เป็นวง	คำที่ใช้กับโครงสร้างทางเคมีของไฮโดรคาร์บอนที่มีลักษณะเป็นวง ประกอบด้วย มี ๒ แบบ คือ วงธาตุเดียว (homocyclic) ซึ่งเป็นวงที่มีเฉพาะอะตอมของคาร์บอนอย่างเดียว และวงคละธาตุ (heterocyclic) ซึ่งเป็นวงที่มีธาตุอื่น ๆ อยู่ด้วย (แถมที่ acyclic ด้วย)
648.	cyclic crystallization	การตกผลึกซ้ำรอบ	กระบวนการเกิดการกลับมาตกผลึกอีกของแร่ในระหว่างการแข็งหรือเย็นตัวของแมกมา (magma settling) เป็นผลให้เกิดชั้นแร่ซ้ำรอบ (rhythmic layering) ดู <i>rhythmic crystallization</i> ประกอบ
649.	cyclic sedimentation	การตกตะกอนซ้ำชุด	ดู <i>rhythmic sedimentation</i>
650.	cyclic twinning	การเกิดผลึกแฝดวง	การเกิดผลึกแฝดซ้ำของผลึกเดี่ยว ๓ ผลึกหรือมากกว่าตามกฎผลึกแฝดกฎเดียวกัน แต่แกนผลึกแฝดหรือระนาบผลึกแฝดไม่ขนานกัน การเกิดผลึกแฝดวงมักให้ผลลัพธ์เป็นผลึกแฝด ๓, ๔, ๕, ๖ หรือ ๘ ทบ ซึ่งหากเติบโตเท่า ๆ กัน จะมีสมมาตรรูปทรงเรขาคณิตที่ไม่เกิดในผลึกเดี่ยว ดู <i>polysynthetic twinning</i> ประกอบ
651.	cycloalkane	ไซโคลอัลเคน	ไฮโดรคาร์บอนอิ่มตัวที่มีโครงสร้างปิดเป็นวง มีสูตรเคมี C_nH_{2n} ที่อะตอมของคาร์บอนจับกันแบบพันธะเดี่ยวและจับกันเป็นวง เช่น ไซโคลโพรเพน (cyclopropane) วงรูปสามเหลี่ยม ไซโคลบิวเทน

			(cyclobutane) วงรูปสี่เหลี่ยม ไซโคลเพนเทน (cyclopentane) วงรูปห้าเหลี่ยม และ ไซโคลเฮกเซน(cyclohexane) วงรูปหกเหลี่ยม
652.	cyclocrinid	ไซโคลโครนิติด	กลุ่มของสาหร่ายเนื้อปฐมนรูปร่างกลมและมีสมมาตรแบบรัศมี ยุคออริโดวิเชียนถึงไซลูเรียน จัดอยู่ในอันดับไซโคลโครนาเลส (Order Cyclocrinales) มีลักษณะแกนกลางเป็นสันเดี่ยวยกสูงอัดแน่นด้วยแขนงหรือเมอโรมที่วางตัวต่อเนื่องกันในลักษณะหมุนวนหรือเป็นวงกลม <u>ส่วนปลาย</u> ของเมอโรมด้านที่มีฝาปิดนั้นไม่มีแฉกรูปดาว <i>ดู merome ประกอบ</i>
653.	cyclone	๑. พายุไซโคลน	บริเวณความกดอากาศต่ำที่มีกระแสอากาศหมุนเวียนเข้าหาศูนย์กลางความกดต่ำในทางทวนกับเข็มนาฬิกาในซีกโลกเหนือ และตามเข็มนาฬิกาในซีกโลกใต้ ไซโคลนที่เกิดขึ้นในละติจูดกลางหรือละติจูดสูงมักเรียกกันว่าดีเปรสชัน (depression) ไซโคลนในเขตร้อนถ้ามีกำลังแรงปานกลางเรียกว่า พายุโซนร้อน ถ้ามีกำลังแรงจัดในมหาสมุทรอินเดีย ทะเลอาหรับ และอ่าวเบงกอล เรียกว่า พายุไซโคลน ในมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก เรียกว่า ไต้ฝุ่น (typhoon) ส่วนในเขตร้อนอื่น ๆ มักเรียกว่า เฮอริริเคน (hurricane) 18/56
654.	cyclone	๒. ไซโคลน	เครื่องแยกขนาดอนุภาค ใช้ในกรณีที่เป็นวัสดุละเอียด หรือในการแยกแร่ โดยใช้แรงเหวี่ยงจากแรงน้ำหรือแรงลม มีลักษณะรูปกรวย ส่วนบนเป็นรูปทรงกระบอกต่อกับส่วนล่างซึ่งเป็นรูปกรวยภายในกลวง การแยกขนาดอนุภาค เป็นอนุภาคหยาบและละเอียด ใช้หลักการปรับความเร็วของลมหรือน้ำเพื่อควบคุมให้วัสดุหรือแร่ที่ถูกป้อนเข้าระบบตกตะกอนหรือถูกพัดพาแยกตัวออกไป เครื่องที่

			ใช้แรงน้ำ ได้แก่ ไฮโดรโซโคลน ส่วนที่ใช้แรงลม ได้แก่ แอร์โซโคลน ซึ่งมักใช้กับวัสดุแข็ง เช่นการคัดขนาดแร่แห้ง โซโคลน นอกจากใช้แยกขนาดอนุภาคแล้ว ยังใช้แยกน้ำออกจากของผสมหรือกักเก็บฝุ่นหรือวัตถุที่บดละเอียดได้ด้วย 18/56
655.	cyclosilicate; ring silicate	ซิลิเกตวงแหวน	ประเภทหรือโครงสร้างของซิลิเกตแบบหนึ่ง ซึ่งมีซิลิกาทรงสี่หน้าจับตัวเป็นวง โดยมี Si : O = ๑ : ๓ แร่โครงสร้างซิลิเกตวงแหวน เช่น เบริล ($\text{Be}_3\text{Al}_2\text{Si}_6\text{O}_{18}$) ทัวร์มาลีน $[\text{XY}_3\text{Al}_6(\text{BO}_3)_3(\text{Si}_6\text{O}_{18})(\text{OH})_4]$
656.	cyclothem	วัฏจักรชั้นตะกอน	ชุดของชั้นหินที่สะสมในวัฏจักรการตกตะกอน (sedimentary cycle) แบบที่พบแพร่หลายในยุคเพนซิลเวเนียน ประกอบด้วยตะกอนภาคพื้นทวีปรวมทั้งถ่านหินชนิดบิทูมินัสซึ่งมักเกิดตอนครึ่งล่าง และตะกอนภาคพื้นสมุทรพบตอนครึ่งบน ชุดชั้นหินดังกล่าวส่วนใหญ่จะไม่ครบสมบูรณ์
657.	cylindrical divergence	การลู่ออกรูปทรงกระบอก	การลดลงของขนาดคลื่นไหวสะเทือนพื้นผิวเทียบกับระยะทางที่ห่างออกไปจากต้นกำเนิดคลื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดตามปรกติของคลื่นพื้นผิว ความหนาแน่นของพลังงานคลื่นไหวสะเทือนจะแปรผกผันกับระยะทาง และขนาดของคลื่นไหวสะเทือนจะแปรผกผันกับรากที่สองของระยะทางจากต้นกำเนิดคลื่น
658.	cylindrical fold	รอยคดโค้งทรงกระบอก	รอยคดโค้งของชั้นหินที่มีรูปร่างคล้ายทรงกระบอกที่มีแนวพับรอยโค้งแบ่งครึ่งรอยโค้งนั้น 3/56
659.	cylindrical structure	โครงสร้างทรงกระบอก	โครงสร้างแนวตั้งในหินตะกอนที่มีรูปทรงแบบเสา (pillar) หรือเสาเหลี่ยม (columnar) เช่น ลำเศษหิน (clastic pipe) 30/56

660.	Cyprus-type deposit	แหล่งแร่แบบไซปรัส	แหล่งแร่ทองแดงปนไพไรต์ ซึ่งเกิดร่วมกับหินเซอร์เพนทีไนต์และหินบะซอลต์รูปหมอนที่วางตัวอยู่ด้านล่าง โดยมีหินเชิร์ตและตะกอนเนื้อเหล็กอยู่ด้านบน เข้าใจว่าแหล่งแร่ชนิดนี้เกิดบนเปลือกโลกใต้มหาสมุทร ดู <i>kuroko deposit</i> ประกอบ
661.	ตัดศัพท์ abyssal deposit; pelagic deposit	สิ่งทับถมกันสมุทร	35/55
662.	ตัดศัพท์ accordant	-ร่วมแนว, -ร่วมระดับ	คำที่ใช้ในเรื่องต่าง ๆ ที่คล้ายตามกัน เช่น ธารน้ำ ๒ สายมีพื้นผิวน้ำอยู่ในระดับเดียวกัน ณ ที่ธารน้ำมาบรรจบกัน หรือชั้นหินคดโค้งหลายอันมีทิศทางวางตัวเหมือนกัน ตรงข้ามกับ <i>discordant</i> 34/55
663.	ตัดศัพท์ accordant intrusion	การแทรกซอนร่วมแนว	ดู <i>concordant intrusion</i> ๑ 34/55
664.	ตัดศัพท์ accretion hypothesis	สมมุติฐานการพอกพูน	สมมุติฐานที่เกี่ยวข้องกับการกำเนิดโลก ซึ่งเชื่อว่าโลกเกิดจากนิวเคลียสเล็ก ๆ โดยการเพิ่มเติมวัสดุแข็งเข้ามาเรื่อย ๆ เช่น ดาวตก ดาวหาง หรือชิ้นส่วนเล็ก ๆ ของดาวเคราะห์ซึ่งแต่เดิมหมุนรอบดวงอาทิตย์อย่างเป็นอิสระ แต่ต่อมาถูกดึงดูดเข้าหาโลกและเข้ามาเป็นส่วนประกอบของโลกในที่สุด 34/55
665.	ตัดศัพท์ accretionary	พอกพูน	ลักษณะที่เพิ่มขึ้นโดยการสะสมตัวจากภายนอก 34/55
666.	ตัดศัพท์ acid mine drainage	น้ำทิ้งฤทธิ์กรด	น้ำทิ้งจากเหมืองและขยะเหมือง (mine waste) ซึ่งมีค่าความเป็นกรด-เบส (pH) ๒.๐-๔.๕ เป็นผลจากกระบวนการออกซิเดชันของซัลไฟด์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำเหมือง ทำ

			ให้เกิดเป็นกรดซัลฟิวริกและเกลือซัลเฟตต่าง ๆ กรดไปละลายแร่ต่าง ๆ ในหินทำให้น้ำที่ระบายออกมีคุณภาพลดลง 34/55
667.	ตัดศัพท์ actinolite	แอกทีโนไลต์	แร่ในกลุ่มแอมฟีโบล มีสูตรเคมี $Ca_2(Mg, Fe)_5Si_8O_{22}(OH)_2$ ผลึกอยู่ในระบบหนึ่งแกนเอียง สีเขียวถึงเทาดำ ความถ่วงจำเพาะ ๓.๑-๓.๓ ความแข็ง ๕-๖ วาวแบบแก้วและแบบใยไหม บางครั้งเกิดในรูปของแอสเบสตอส มักเกิดเป็นแท่ง เส้นใย หรือมวลเม็ด เกิดในหินแปรพวกหินสการ์น หินกรีนชีสต์ หินทัลก์ชีสต์ หินกลอโคเฟนชีสต์ และหินอัคนีที่แปรเปลี่ยน (แอกทีโนไลต์แทนที่ไพรอกซีน) ใช้ทำวัสดุทนไฟ ดู tremolite ประกอบ 34/55
668.	ตัดศัพท์ affluent	ธารสาขา	ลำน้ำเล็กที่ไหลลงสู่ลำน้ำใหญ่หรือทะเลสาบ (คำนี้เลิกใช้แล้ว) 36/55
669.	ตัดศัพท์ Albertan	หินสมัยแอลเบอร์ตัน	หินสมัยยุคแคมเบรียนตอนกลางของอเมริกาเหนือ ปัจจุบันคำนี้เลิกใช้แล้ว มีความหมายเหมือนกับ Acadian 38/55
670.	ตัดศัพท์ albite	แอลไบต์	แร่แคลซิโอเคลสเฟลด์สปาร์ชนิดหนึ่ง มีรูปผลึกอยู่ในระบบสามแกนเอียง (triclinic system) สีขาวขุ่นหรือไม่มีสี มีส่วนประกอบเป็น $NaAlSi_3O_8$ พบในหินอัคนี เช่น หินแกรนิต และในหินแปรบางชนิด 38/55
671.	ตัดศัพท์ Alexandrian	หินสมัยอะเล็กซานเดรียน	หินสมัยยุคไซลูเรียนตอนล่างของอเมริกาเหนือ ปัจจุบันคำนี้เลิกใช้แล้ว 38/55
672.	ตัดศัพท์ Alfisols	แอลฟิซอลส์	อันดับดินอันดับหนึ่งในการจำแนกตามระบบอนุกรมวิธานดิน เป็นดินแร่ (mineral soil) หรือดินอนินทรีย์ที่มีการเคลื่อนย้ายดินเหนียวไปสะสมในดินชั้นล่าง (subsoil) เป็นปริมาณที่สังเกตเห็น

			ได้ชัดเจนจากการทำแผ่นบาง (thin section) ของดินทางด้านจุล สัณฐานวิทยา (มีมากกว่าร้อยละ ๑) และมีอัตราเบสอิมิตัวในระดับ ปานกลางถึงสูง (ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป) ทั้งชุดที่เกี่ยวกับอันดับดิน 38/55
673.	ตัดศัพท์ algal biscuit	มวลสาหร่ายรูปจาน	มวลสารเนื้อปูน (calcareous mass) ที่เกิดจากการตกตะกอนของ สาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงินหลายชนิดในน้ำจืด มีลักษณะกึ่งทรง กลมหรือรูปจาน ขนาดต่าง ๆ กัน ขนาดใหญ่ที่สุดเส้นผ่าน ศูนย์กลางประมาณ ๒๐ เซนติเมตร 38/55
674.	ตัดศัพท์ algal limestone	หินปูนสาหร่าย	หินปูนที่มีส่วนประกอบส่วนใหญ่เป็นซากของสาหร่าย หรือหินปูน ที่มีสาหร่ายเป็นตัวจับยึดเศษหินคาร์บอเนตเข้าด้วยกัน ปัจจุบันไม่ นิยมใช้กับหินปูนที่ก่อตัวขึ้นจากสาหร่ายเป็นฟีดหิน 38/55
675.	ตัดศัพท์ allophane	แอลโลเฟน	แร่ดินอสัณฐานชนิดหนึ่งประกอบด้วยเจลของไฮดรอกไซด์อะลูมิเนียม ลิเกต ซึ่งมีความแตกต่างกันของส่วนประกอบสูง 38/55
676.	ตัดศัพท์ alluvial soil	ดินตะกอนน้ำพา	
677.	ตัดศัพท์ alpha particle	อนุภาคแอลฟา	อนุภาคที่ถูกปล่อยจากนิวเคลียสในระหว่างการสลายตัวทาง กัมมันตรังสี มีสภาพเป็นประจุบวก ประกอบด้วยโปรตรอนและ นิวตรอนอย่างละ ๒ ตัว ในทางกายภาพมีค่าเท่ากับอะตอมของธาตุ ฮีเลียม (^4He) ดู <i>beta particle</i> และ <i>gamma radiation</i> ประกอบ 38/55
678.	ตัดศัพท์ alpine*	แบบแอลป์	<i>ดูคำอธิบายใน alpine range</i> 38/55
679.	ตัดศัพท์ clastic	ลิมเศษหิน ตะกอนของธรณี	12/56

	wedge	แฉ่งตัวส่วนนอก ที่มาจากมวลแผ่นดินแปรสัณฐานของแดนธรณีแฉ่งตัวปรกติซึ่งประชิดกัน	
680.	ตัดศัพท์ accreting plate boundary; divergent plate boundary	แนวแผ่นธรณีแยกตัว	ดู <i>divergent plate boundary; accreting plate boundary</i> 35/55
681.	ตัดศัพท์ achroite	อะโครไอต์	ดูคำอธิบายใน <i>tourmaline</i> 34/55
682.	ตัดศัพท์ acmite	แอกไมต์	แร่สีน้ำตาลหรือเขียวในกลุ่มโคลโนไพรอกซีน มีสูตรเคมี $\text{NaFe}(\text{SiO}_3)_2$ พบเกิดในหินอัคนีชนิดที่มีแอลคาไลสูง ดู <i>aegirine</i> ประกอบ 34/55
683.	ตัดศัพท์ acoustic intensity; sound intensity	ความเข้มคลื่นเสียง	ดู <i>seismic intensity</i> 34/55
684.	ตัดศัพท์ aegirine	อีจิริน	แร่ชนิดหนึ่งในกลุ่มแร่โคลโนไพรอกซีน มีสูตรเคมี $\text{NaFe}(\text{SiO}_3)_2$ เหมือนกับแร่แอกไมต์ แต่มีส่วนที่ต่างกันคือ แอกไมต์มีสีออกน้ำตาลหรือเขียว อีจิรินมีสีเขียวหรือดำ และในโครงสร้างมีธาตุแคลเซียม แมกนีเซียม และอะลูมิเนียมอยู่ด้วย ผลึกของอีจิรินมักมีปลายแหลมแต่แอกไมต์มีปลายตัด มีความหมายเหมือนกับ <i>aegirite</i> 34/55

685.	ตัดศัพท์ aegirite	อีจิไรต์	ดู <i>aegirine</i> 34/55
686.	ตัดศัพท์ aeromagnetic	-วัดสนามแม่เหล็กทาง อากาศ	เกี่ยวข้องกับการวัดสนามแม่เหล็กโดยใช้เครื่องบิน 40/55
687.	ตัดศัพท์ aff.	เกี่ยวดอง	คำภาษาละติน <i>affinis</i> หรือคำย่อของ <i>affinity</i> ใช้กับการจำแนก ชนิดของพืชหรือสัตว์ เมื่อพบว่าพืชหรือสัตว์ที่ได้รับการจำแนกมี ความคล้ายคลึงกับชนิดของพืชหรือสัตว์ที่นำมาเปรียบเทียบ จน อาจจัดเป็นพันธุ์หนึ่งของพืชหรือสัตว์นั้น ดู <i>cf. ศประกอบ</i> 36/55
688.	ตัดศัพท์ affine	การเปลี่ยนแปลงเชิง สัมพันธ์	การเปลี่ยนแปลงในเชิงคณิตศาสตร์ของของสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อ เปลี่ยนไปแล้วก็ยังแสดงลักษณะดั้งเดิมอยู่ได้ เช่น เส้นตรงเดิมก็ ยังคงสภาพเป็นเส้นตรงอยู่หลังจากเปลี่ยนแปลงตำแหน่งไป 36/55
689.	ตัดศัพท์ Agnotozoic	แอกโนโทโซอิก	ดู <i>Proterozoic</i> 37/55
690.	ตัดศัพท์ alabaster	อะลาบาสเตอร์	แร่ยิปซัมชนิดหนึ่ง เนื้อละเอียดแน่น โปร่งแสง ปรกติมีสีขาว แต่ อาจเจือสีแดง เหลือง น้ำตาล ส้ม หรือสีเทาอ่อนบ้าง ใช้ทำ เครื่องประดับและเครื่องแกะสลักต่าง ๆ 36/55
691.	ตัดศัพท์ Algonkian	แอลกอนเคียน	ดู <i>Proterozoic</i> 37/55
692.	ตัดศัพท์ Algonkian Period	ยุคแอลกอนเคียน	ยุคหนึ่งในมหายุคพรีแคมเบรียน มีช่วงอายุตั้งแต่ ๒,๖๐๐-๕๗๐ ล้านปีมาแล้ว 40/55
693.	ตัดศัพท์ Archean Period	ยุคอาร์เคียน	ยุคที่มีช่วงเวลาตั้งแต่ ๔,๐๐๐ ล้านปี ขึ้นไป หินที่เกิดในยุคนี้เป็น หินที่มีอายุเก่าแก่ที่สุด เรียกว่า หินยุคอาร์เคียน (Archean

			System) 40/55
694.	ตัดศัพท์ calcify	จับตัวเป็นหิน	การที่สารหรือวัตถุแข็งตัวหรือกลายเป็นหิน โดยการพอกหรือการตกสะสมตัวของเกลือแคลเซียม 10/56
695.	ตัดศัพท์ casting	๒. การพิมพ์รอย ลักษณะบนผิวหน้าของชั้นหินซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกิดจากการหล่อขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ผิวหน้าที่เกิดขึ้นด้วยการหล่อจากวัตถุพุดพา 23/56	23,24/56
696.	ตัดศัพท์ categories of stratigraphic classification	ประเภทการจำแนกลำดับชั้นหิน	ลำดับชั้นหินจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้ ๑. การลำดับชั้นหินตามลักษณะหิน ๒. การลำดับชั้นหินตามชีวภาพ ๓. การลำดับชั้นหินตามอายุกาล ๔. การลำดับชั้นหินตามลักษณะอื่น ๆ 10/56
697.	ตัดศัพท์ Chernozems	เซอร์โนเซม	ดินชนิดหนึ่งในอันดับโซนัล มีอยู่ในเขตอากาศค่อนข้างแห้งแล้ง ซึ่งมีพืชพรรณธรรมชาติเป็นทุ่งหญ้า เป็นดินที่อุดมสมบูรณ์เพาะปลูกได้ดีมาก เขตที่มีกลุ่มดินเซอร์โนเซมเป็นบริเวณกว้างขวาง ได้แก่ ทางตอนเหนือของทะเลดำในสหภาพโซเวียต เขตทุ่งหญ้าแพรรีทางภาคกลางของสหรัฐอเมริกา และแคนาดา เห็นชอบให้ 11/56
698.	ตัดศัพท์ continental	แห่งทวีป คำที่ใช้เกี่ยวกับภาคพื้นทวีป เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นบนแผ่นดินมากกว่า	14/56

		ในทะเล แหล่งสะสมบน ภาคพื้นทวีปอาจมีต้นกำเนิด จากทะเลสาบ บึง ลม ธาร น้ำ หรือภูเขาไฟ	
699.	ตัดศัพท์ calcify	จับตัวเป็นหิน	การที่สารหรือวัตถุแข็งตัวหรือกลายเป็นหิน โดยการพอกหรือการ ตกสะสมตัวของเกลือแคลเซียม
700.	ตัดศัพท์ categories of stratigraphic classification	ประเภทการจำแนกลำดับ ชั้นหิน	ลำดับชั้นหินจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้ ๑. การลำดับชั้นหินตามลักษณะหิน ๒. การลำดับชั้นหินตามชีวภาพ ๓. การลำดับชั้นหินตามอายุกาล ๔. การลำดับชั้นหินตามลักษณะอื่น ๆ
701.	ตัดศัพท์ Chernozems	เซอร์โนเซม	ดินชนิดหนึ่งในอันดับโซนัล มีอยู่ในเขตอากาศค่อนข้างแห้งแล้ง ซึ่งมีพืชพรรณธรรมชาติเป็นทุ่งหญ้า เป็นดินที่อุดมสมบูรณ์ เพาะปลูกได้ดีมาก เขตที่มีกลุ่มดินเซอร์โนเซมเป็นบริเวณ กว้างขวาง ได้แก่ ทางตอนเหนือของทะเลดำในสหภาพโซเวียต เขตทุ่งหญ้าแพรรีทางภาคกลางของสหรัฐอเมริกา และแคนาดา
702.	ตัดศัพท์ clarite	คลาไรต์	ดูคำอธิบายใน microlithotype 22/56
703.	ตัดศัพท์ clarodurite	คลาโรดูไรต์	ดูคำอธิบายใน microlithotype 22/56
704.	ตัดศัพท์ clastic wedge	ลิ้มเศษหิน	ตะกอนของธรณีแอ่นตัวส่วนนอก ที่มาจากมวลแผ่นดินแปร สัณฐานของแดนธรณีแอ่นตัวปรกติซึ่งประชิดกัน
705.	ตัดศัพท์ continental	แห่งทวีป	คำที่ใช้เกี่ยวกับภาคพื้นทวีป เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นบนแผ่นดินมากกว่า ในทะเล แหล่งสะสมบนภาคพื้นทวีปอาจมีต้นกำเนิดจากทะเลสาบ บึง ลม ธารน้ำ หรือภูเขาไฟ
706.	ตัดศัพท์ collapse sink	แอ่งถ้ำยุบ	แอ่งหรือหลุมที่เกิดจากการหักพังของเพดานถ้ำหินปูน

